

Ε. ΦΟΡΤΥΝΑΤΟΡΑ

ΑΝΑΓΝΟΣΤΙΚΟ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΟΝ
ΜΙΟΝΟΤΙΤΟΝ

ΠΑΡΕΥΘΕΝ
ΕΚΔΟΣ

Ε. Γ. ΦΟΡΤΥΝΑΤΟΒΑ

ΑΝΑΓΝΟΣΤΙΚΟ

ΜΕΡΟΣ II.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΜΑΘΗΣΙΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΝΤΙ ΡΟΣΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΠΟΥ ΕΠΙΚΡΙΘΗΚΕ
ΑΝΤΙΣ ΚΟΛΛΕΓΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ
ΕΠΙΚΡΙΘΗΚΕ ΑΝΤΙΣ ΚΟΛΛΕΓΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

ΥΚΡΑΝΙΚΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ
ΜΙΟΝΟΤΙΤΟΝ

ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ

—1933—

— Δοθέντα για τη μελέτη: 10 VIII — 33. —
— Εκπόνηση για εκτύπωση: 3 IX — 33. —
Εκδόθηκε εφ'αυτού από τον 20-Ε. Τύπος: 1200
Γράσει 1907. Αριθμός παραγγελίας: 5717.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ Π. ΛΕΒΕΡΓΙΟΥ
ΠΡΩΤΗ ΕΠΕΞΕΡΧΑΣΗ Α. ΔΙΜΗΤΡΙΟΥ
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΣ ΕΚΔΟΤΗΣ Α. ΛΕΒ

ΤΟ ΠΡΟΙ

Με κόκκινο χρώμα	Τα λήλυδα γέρνουν
προβάλλ' ε αβρί.	στι γι δροσερά.
Σκοτάδι ακόμα	Τα πρόβατα βόσκουν
σκεπάζει τι γι.	σε χόρτα χλορά.

Ο ΠΑΛΙΚΑΡΑΣ

Ο Κόστας με το Σοφρόνι πήγανε στο όρος. Στι στρα-
τα ο Κόστας λέει:

— Σοφρόνι, φοβάσε τους λίκυς; ρ - ρ

Κι' ο Σοφρόνις μαχταέφτηκε:

— Γιατί να τους φοβιθώ; Τους χτυπό με το κελλο στο
κεφάλι, — τους σκοτόνω.

Μπήκανε στο όρος. Στο όρος ήτανε σκοτεινά απ' τα δέν-
τρα, ο ήλιος δε φερότανε. Κάτω απ' τα ποδάκια τους επάνανε
τα κερρά κιλάκια, τα φίλα κάνανε θόριβο.

Ο Σοφρόνις ντρανά ολόγυρα, πιάνει τον Κόστα απ' τα χέρια.

Ο Κόστας, το λέει:

— Φοβάσε;

Κι' ο Σοφρόνις ντρέπετε να πει πως φοβάτε, κάνει τον
παίικαρά:

— Κε γιατί να φοβιθώ; όπως ντρανάς, εγώ δεν ήμει μικρός.
Τότε ο Κόστας φόνακσε πρέφτικα:

— Αίκος!

Ο Σοφρόνις απ' το φόβο-το κάθισε στον πάτο:

— Μα-α-α-μιά!

Κι' ο Κόστας το γελάει:

— Βρέ, Σοφρόνι, παλακαρά!

Ι ΒΡΟΧΙ

Πέφτι, πέφτι ι βροχόλα.

Τί χαρά κε τι δροσόλα!

Μαλακόνια πια ι γι.

Τα αλέτσια κε τα τράκτορ

ι κολχό-νικι 'τιμά-ουν

κε στα τ'όλια πια τα θγά-ουν.

Βγένουν όλα στο χοράφι

για να επέρουν το σιτάρι,

το κριθάρι, το γιολάφι...

Ε, κολχό-νικι, δουλέπστε

στα κολχό-νικα χοριά-σας.

Σαν υντάρνικι παλέπστε.

Παριλέπστε τι σοδιά-σας!

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

*Οε στράτες εβδομίντα γίδινε
το ρασήνι, μανίς δεν το πορέβι.
μανίς μεσ' στο ρασήνι.*

Ι ΜΠΟΡΑ

'Όταν ήμωνα μικρός με σήκανε στο όρος για μανιτάρια.
Ήγα στο όρος, εόρεψα μανιτάρια κε θέλεια να γρήγο'επίτι.
'Ακαραφνα έγωνα σκοτία, έθρεκσε κε θρόντισε. Φοβήθηκα
κε κάθισα κάτω από μια μεγάλη θαλαυνδιά.

Γιάλισε ι αετραπί τέτια φοσερί, όστε πονέσανε τα μά-
τια-μου κε τα εφάλικεα.

Πάνο απτο κεφάλι-μου, κάτι έτρικσε κε θρόντισε. 'Ιετερα
κάτι με χήπικε στο κεφάλι. 'Επεσε κάτω κε καπνέθηκε
όσπου να σταθί ι θρογί.

'Όταν άνικσε τα μάτια-μου, στά'ανε τα δέντρα ε' όλο
το όρος, τραγυδόςανε τα πωλιά, κ' έπε'ε ο ήλιος.

Ι μεγάλη θαλαυνδιά τσακόθηκε, κ' έβγανε από κε καπνός.
Ολόγροά-μου ήτανε κομάτια απ' τη θαλαυνδιά.

Τα ρόχα-μου ήτανε όλα θρεμένα κε κολνόςανε στο κορ-
μί-μου. Στο κεφάλι-μου ήχε ένα πρίκσιμο, κε πονόςα ήχο.

'Ήρα το καπέλο-μου, πέρα τα μανιτάρια κ' έτρεκσε στο
επίτι. Στο επίτι δεν ήτανε κανέε. Ήρα απτο τραπέ'α πσο-
μί κε' ανέθηκε πάνω εαν πέτ'εκα.

'Όταν κείπνισα, ήδα απτιν πέτ'εκα, ότι τα μανιτάρια-μου τα
πείσανε, τα θάλανε πάνω στο τραπέ'α κε θέλανε πια να τα φάνα.

Εγώ φώνακσα:—Γιατί τρώτε όλγος σμένα!

Εχόν ήένε:—Εε! δεν κηράσε; 'Ελα γλήγορα, φάγε!

ΓΙΑ ΜΑΝΙΤΑΡΙΑ,

Σίκο, ντράνα, Γιόργι, Βάνια

Τα πεδιά με τι εια,

με σαχόλια, με χαλάθια

παν' στο όρος με χαρά.

Μές' στο όρος μεγαλόναν

τα γυυδάτα μανιτάρια.

Τί ήμιγμένα που φητρώναν

στα ολόδροσα χορτάρια.

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Μυρό, ωρολογμένο, μέσα αιώ
το χόμα θνημένο, με πόουντ
μυροέχο γορεμένο.

ΤΟ ΠΟΤΑΜΑΚΙ

Σαν πυλί στο κλαδί
το νερό κελαιδί.
Σε βραδιά ειγαλί
το ποτάμι μιλί.
Κε τιν όμορφη μέρα
μές' στον ίσχυο αγέρα
αντιγί σα φλογέρα.
Σαν πεδάκι γελά.
Βλέπει τ' άστρα πεσιλά,
τα πυλιά, τα μαμούδια.
Μας χαρίζι τραγούδια,
δέντρα, χόρτα, λυλύδια.

ΤΟ ΦΙΔΙ

Μια φορά ε' εμάς θερί'ανε πύσο απ' τον μπαχτζέ. Εγώ
μ' όλι τι φόρα ρίχτικα στο τζαράνι κε κιλίστικα μέσα στο
μυροδάτο πιτ'άνι. Ι θεριστάδες ίτανε μακριά. Το σκιλί-μας —
ο Βολτζόκ, πλάγιαζε πάνω σ'τι θιμονιά κ' έτρογε στύδι. Κιλί-
στικα ε' ένα τζαράνι. 'Ακσαφνα κάτι κρύο κε γλιστερό χτί-
πισε στο χέρι-μυ.

Ήδισα. Κε τί ντρανό; Ένα μεγάλο φίδι θήκε απ' το

πιτάνη, εικόθηκε πάνω στο υράδι-το και ήτανε έτοιμο να ρι-
χτεί πάνω-μυ. Αντίς να φέγο, στέκο σαν πέτρα και το φίδι με
ντρανά με τ' άχρωνα μάτια-το.

Άκουφια ο Βολτζόκ πετάχτηκε απ' το τζαράκι και πλ-
δισε πάνω στο φίδι. Το σκυλί κέεικισε το φίδι με τα δόντια-
το, και το πατίσε με τα ποδάρια-το. Το φίδι έθακνε το
σκυλί και στο πρόσωπο, και στο στήθος, και στην κυλιά. Μα γίλε-
γορα τα κομάτια το φιδιού ήτανε πεμμένα πάνω στον πάτο.

Ο Βολτζόκ πήρε όρβρο και χάθηκε. Μόνο τότε μυ έρθε
πάλι ι φονί άρχισε να φονά'ο και να κλέο. Τρέκσανε ι
θεριστάδες και με τις κόσες χτυπίσανε τα κομάτια το φιδιού,
που ακόμα τζαπαλανέφκονταν.

Ο Βολτζόκ γίρισε στο σπίτι-μας μόνο ίστερα από δέκα
μέρες. Ήτανε φτοχός, πιναμμένος, μα γερός. Ο πατέρας
ίπε, πως τα σκυλιά γιατρέθοντε, με κάποιον χορτάρι απ' τα
δακρίματα το φιδιού.

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

*Ποιματάρης ίνε
έρι με κυμά,
το γτυώννε τα ιωεδιά.
Γιατί γτυώννε το
καυμένο,
Γιατί ίνε φρενομένο.*

ΤΟ ΤΟΠΙ

Στρογγυλό, σφηγτό-μυ τόπι,
εί γαιπάς τω Πονεϊλόπι;
Τί τρελές δουλιές μὲ κάνεις;
Τα λολύδια πάντα σπάνεις.
Ντράνα, κάθισε καλά.
Θα με θάλεις σε μπελά.
Σι θα σπάζεις το γαλλί
— το κακό θε να με θρι.

ΤΟ ΛΥΣΙΜΟ

— Ελάτε, παιδιά, να θράσουμε πεαρόεμπα!

Τα παιδιά ανάπρανε φωτιά, θάλανε πάνω θνα καϊανάκι κε πήγανε να λυστίνε. Κολιμπόσανε πύς πύονα να περάσει. Μόνο ο Πέτρος δεν μπορούσε να κολιμπίσει.

— Θα κολιμπίζουμε να πάμε στο σπίτι με τα σανίδια, — έπε ο Στέφανος.

— Ο Πέτρος δεν μπορεί να κολιμπίσει, αφτός τ' ανήστρια θα κωθαίλει στο σπίτι.

— Νά γνωστιαί! Πάνο στο σανίδι κ' εγώ μπορώ να κολιμπίσο.

— Καλά. Τ' ανήστρια θα τα μολόουμε ίσαμε άθριο, πύσο απ' τα δαντράκια.

— Να πήγανες Πέτρο, καλύτερα πεϊά, γιατί μπροστά ένε μέρι θαθιά, — έπε ο Στέφανος.

— Κε γιατί μὲ φορτόνεστε; Αρπάξο κανένα σανίδι κε θγάνο, μεγάλη δουλιά!

Αρχίσανε να κολιμπώνε.

Ο Πέτρος δεν απόμεινε πύσο απ' τους άλλος. Μα άκσαφνα έπρεσε απ' το σανίδι, τίνακσε τα χέρια κε θότισε στο νερό.

Το σανίδι άφριγε μακριά απ' αφτόνα, κι' ο Πέτρος χάθηκε κάτω απ' το νερό.

Πηδίσανε τα πεδιά απ' τα σανδία-τους, θγάληνε τον Πέ-
τρο κα κοίληπρίσανε αντάμα-το στο ακροποταριά.

Ο Πέτρος κλάμα'ε, σαν πεθαμένος.

— Κονίστε-τον, πεδιά, τινάκστε-τον!

Ο Πέτρος άνηκσε τα μάτια κα είκοσε το κεφάλι-το.
Μόνο τότε τα πεδιά θρηθίκανε για τα σανδία-τους. Ντρανά,
τα σανδία μόλις φέροντε πια.

— Για σένα χάσαμε όλο-μας το ετόλιο — έπε ο Στέ-
φανος.

— Μι φοβάςε, τώρα θα μάθης να κοίληπάς.

ΤΟ ΤΑΓΜΑ ΣΤΟ ΛΑΓΕΡ

Ντρανάς	Γερνά
εχί πέρα	τα κορμάκια,
μια πόλι	Γερνά
αςπρί'ε.	τα πεδιάκια.
Φισά	Κσιπόλιτα
ο αχέρας	τρέχον.
κ'ι πόλι	Αρόστως
θολ'ε.	δαν έχον.
Σπιτάκια	Εχί 'ε
πανένια,	αντάμα —
με κείλα	κονέριχο
επιμένα.	τάγμα.

Ι ΒΟΙΘΙ

Σίνεφο, κα τί είνεφο!

Ι κοίληθ'ενηκε σποδά'ανε να σονέπρινε το πιτ'άνη κα να
το θάκινε πάνω στ' αράκια. Ντρανόνε, τρέχονε τα πεδιά με
κόκινες γραβάτες.

— Για-σας, σίντροφι! φονάκσανε δυνατά τα πεδιά. —
Ίρθαμε να σας βοοθίσουμε.

-- Στον κερδ' (ρθατε. Μπράβο-εας!

Ι δουλιά άναπσε. Συρόσανε τ' αράκια, αρχίζανε να τα φορτώνουνε.

—Γιά ας θη κάποιος από εας απάνω για βοήθεια!

Ο μπάρμπα—Ζαχαρίας τράβηξε πάνω στο αράκι δυο πεδιλά.

—Τώρα, πεδάκια-μυ, πατίστε καλόν, για να χορέσι περισσότερον πιτόν.

Έτσι κε τελείσανε τα δουλιά εσαμε ν' αρχίσι ι θρογγί.

ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ

Με τα μακριά μυστάκια
τα γλώρα τα κρομιδάκια.
Τα δαγκάνες κε αρχίζεις
εσι κλαψιάρις να δακρύεις.

Νά κε λάχανα μεγάλα.
Τόνα φίλο πάνω στ' άλο.
Τα κοτσάνια-τους χορμένα
μέσ' στο γόμα, ριζομένα.

Τ' ανκυράκια οριμάζον
κε το γρόμα μεταλάζον.
Τν' αφτά τα ανκυράκια
με τους κάτωως επιτάκια:

επόρι μέσα-τους κλιζμένοι,
στο σκοτάδι μαντριζμένοι
κι' ας μιν έχυνε κλειδί—
δεν μπορέ κανίς να θη.

Παραπέρα ι ντομάτες
ζουμερές κε μισοδάτες.
Κεσπλομένες κοκινίζον.
Το περβόλι-μας στολίζον.

Δίγος ιουρτες με ιαραδιράμα
 • Τόξμο ιουδος έρν τα ιουτάμα
 Μεία-τω μιά ιόρι ινε
 ιαντριζμένι,
 Τό ιηιουδά-τις ουσο ιτι
 ιτρατίτσα βρόνι.

ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ-ΜΑΣ

Όλο το καλοέρι το περιβόλι μας φαίε. Κε για το χιμόνα από κι ιορέπιαμε ιαπάσια.

Ακόμα νορίς το καλοέρι αρχίσαμε να τρώμε πράσινα κρομιδάκια. Τα τρώγαμε κε με το κέας, κε με το ιιομή, κε με τις καρτόπλες.

Γλίγορα αρχίσανε να οριμάιουνε κε τ' ανκίρια. Νόστιμα ανκίρια, ιυ τα πέρναμε ίσια απ' τις βραγίς! Τα τρώγαμε κε ιτο μειμερινό το φαί κε ιτο βραδινό.

Κ' ίστερα αρχίσανε ι πρόιμες καρτόπλες. Βγάμαε απ' το χόμα πρόιμες καρτόπλες, τις πλίναμε κε τις πρίναμε. Ι πριμένες καρτόπλες ίνε νόστιμες, το καθυρντιζμένο καπύκι-ιυς, τρίζι!

Κοιμήσαντε κ' ε ντομάτες. Ε, κε τί καλές που βε! Νόστιμες, ζουμερές! 'Γνα καλό να τις θάλλεις κε στο μπόρετ'ι, να τις τρως κε με καρτόπλες, (μόνο να τις αλατίζεις κε να τις τρως με πεσμή!

Ήρθε ο Σαπτέθρις, πρίπει απ' το περιθάλι όλα να τα σορέπει κανίς για ζαπάκια. Μπροστά απ' όλα σοράπεσαμε τις ντομάτες, — γιατί αφτές φοβόντε το αγιά'ι. Κσεριζήσαμε τα κρομύδια, τα δέσαμε σε δεμάτια κε τα κρεμάσαμε σιμά στο φούρνο για να κσεραθόνε. Σα δεν τα κσεράνεις καλά — όλα σαπίζονε.

Αρχίσαμε να θάζουμε στα ποντθάλια τα ρεπάκια, τις μορχόφκες κε τα κοκινόγούλια κε να ρήχνουμε πάνω κσερό άμο.

Ίστερα καταπιαστήκαμε με τις καρτόπλες. Απ' αφτές ίχαμε πολλές. Καλά, που κι' ο κερός ίτανε κσερός, κ' ε καρτόπλες κσερές — μπορέσαμε ίσια να τις θάλλουμε στο ποντθάλι.

Τελιόσαμε τις καρτόπλες, αρχίσαμε τα λάχανα. Τα κόψαμε, τ' αλατίσαμε, ολάκερα κεφάλια τα κυθαίσαμε στο ποντθάλι, για να έχουμε κε το χιμόνα φρέσκα λάχανα.

Τα σιμάσαμε όλα — κε δε φοβόμαστε το χιμόνα!

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Ο ωεριοβογάρις Φέντιαδ
μαυριά τα μύτε έχε
όων νι' αν γηρίσι το νερό
αωό νι νε τρέγι.

ΤΙΣ ΡΙΖΕΣ Ι ΤΙΣ ΚΟΡΦΕΣ

Τον παλιό κερό ε' αμάς κανέ δεν ίσχυε να φτιάψει πατάτες (καρτόπλες). Δεν κέρανε ακόμα, κα τί ίνα.

Διάβασε ένας πορέστ'ικος, ότι πέρα απ' τη θάλασα ίνα ένα λαχανικό—ι πατάτα. Έγραψε να τον στείλουν πατάτες, κα τις φέταψε στο περιβόλι-το.

Φίτρωσε ι πατάτα δυνατή, γερί κι' όλη σκαπάστηκε με λυλύδια.

Πέρανε τα λυλύδια. Στον τόπο-τους φράχκανε σκληρά, στρονιλά σφεράκια, που ίτανε μεγάλα σαν ένα καρδί.

Σορέψανε αφτά τα σφεράκια, τα καθυρνίσανε μέσα σε βύτιρο.

Προσκάλεσε ο πορέστ'ικος τους γνόριμύς-το, για να τους φαίει με το νέο φαί. Πήρανε ι μυσαφίριδες στο στόμα από ένα καθυρνιζμένο σφεράκι, μασώνε, τερώνουνε το πρόσωπο. Δοκίμασε κι' ο ίδιος ο νικοκίρις στράβωσε το στόμα-το απ' αφτό το φαί. Θίρωσε ο νικοκίρις κα λέει:

— Βγάλτε με τις ρίζες-το κα πετάχστε αφτό το παλιόχορτο!

Την άλη μέρα κεριζόσανε το φυτό. Ντρανίσε — στις ρίζες-το κάτι κυθαράκια.

— Ελάτε ας πείσουμε αφτά τα κυθαράκια!

Τα δοκίμασανε, ίτανε νόστιμα.

Το αρέσανε κα το πορέστ'ικος:

— Ε, μα τί αγνάκις που ίμωνα! — λέει, — έπρεπε να σορέψουμε τις ρίζες, κ' εγώ καθύρνιζα τις κορφές.

Κε ωράεινο με ωιγτό' οτι
 βραγιά μεράγωσε ριτό.
 Τε ρίμ-τιν σιάμισε γιγάνι
 με δάβρις.....

Τ' ΑΓΡΙΟΧΟΡΤΑΡΑ

Στο απέραντο το τ'όλι
 πολεμόνε τόρα όλι.
 Βοταν'ώνε με τ'άπες
 ι κολχό'νικι-χοριάτες.
 Προσπαθόνε να γλιτόσουν
 στο παρβόλι τα φιδά-μας.
 Πολεμόνε να ριχόνε
 τιν κολχό'νικι σοδιά-μας.

Κόφτιν, ρίχνον εκί πέρα
 αγριόχορτα όλι μέρα
 για να γίνονε καλές
 μαλιντ'άνες, πιπεριές.
 Να ρορέπουν ανκυράκια
 πατατίτσες, φασολάκια.
 Για να τρώνε ι χοριάτες
 κ'ι οντάρνικι εργάτες.

ΛΑΧΑΝΟ-ΠΕΤΑΛΥΔΕΣ

Πολές πετάλ'όδες πετίνε πάνω απ' τους μπαχτ'έδες κς,
 τα περιβόλια-μας. Όμορφες αντίχει στον ύιο με λογιό-λογιό
 γρόματτα, με τα πληριστά, χροματι'μένα φτερά-τους! Κι
 όρος πολές απ' αφτές φέρουνε μεγάλη ζήφια. Απ' τ' αθγά
 τις πετάλ'όδες θγένουνε κάμπιες. Αφτές τρώνε τα λαχανικά
 στα περιβόλια, κάνουνε ζήφια στα δέντρα, που ίνε στους μπαχ-
 τ'έδες. Κάποτε ι κάμπιες περισέδουνε πολύ.

Μια φορά το τρένο ετι μέσα το δρόμο άρχισε να πιγέ-
 νι ολόένα πιο αγάλια. Στο στερνό στάθηκε όλος διόλου. Ι

επιβάτες θρίκανα έξω να ντρανόνε — τίλιν. Φάλακε, ότι όλα
ε σιδεροδρομική γραμμή σε μεγάλη απόσταση εκτείνεται από πολλές
χορτές κάμπιες.

Ι τροχί το τρένο πατίσανε άπειρες κάμπιες, μα κι' απ'
αφτό γλιστρήσανε πάνω στις ράγες κε γυρίσανε στον τόπο-
τός. Το τρένο στάθηκε.

Αφτές ήτανε κάμπιες άσπρες λαχανο-πεταλούδας.
Κε στις δυο μεριές το δρόμου φενότανε τα λαχανο-χόραφα.
Μα αυτές λάχανα ε' αφτά μίνανε μονάχα τα κοτ'άκια, που
τα φάγανε όλος διόλου. Ι κάμπιες φάγανε όλα τα λάχανα.
Τώρα περάσανε ε' άλλο τόπο — που δεν τον περάσανε ακόμα.

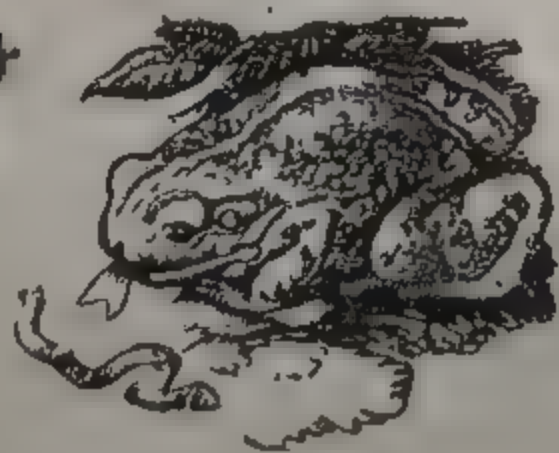
Ι ΚΑΜΠΙΑ

Σέρνετε μικρή καμπίτσα
Πάνω στη γλορή μιλίτσα.
Στα κλαδιά-τις ανεθένη.
Τρόι φίλα, δε χορτένη.
Πάντα τρώι, μεγαλόνι.
Στρονκιλένη κε φρεκόνι.

Το ζεντράκι το καψάνο
ετέκι τόρα μαραμάνο.
Φαγοθήκανε τα φίλα.
Πάνε, πέσανε τα μίλα.
Μα ι κάμπια δε χορτένη
ε' άλλο δέντρο πια διαθένη.

Ο ΒΑΤΡΑΧΟΣ

— Βάτραχος, βάτραχος! χτυπίστε-τον! — πιχτά φονά-
ζονε τα πεδάκια.

Δεν κέρννε, ότι ο βάτρα-
χος ίνε φίλος το ανθρώπου. Κα-
νένα κακό δεν κάνι — μονάχα
μιν τον πέρννετε στα χέρια- σας.
Όλο το κορμί το βατράχι ίνε
από κρεατοελιές. Απ' τις κρεα-
τοελιές θγένι φαρμακερό ιγρό.
Απ' αφτό κνίθετε το δέρμα.

Τον φέρα ο βάτραχος κινάτε σε κανένα σκοτεινό, ιγρό
τόπο. Φύλαγε το βράδι. Το βράδι θγένι στο κινίγι.

Νά γέρνεται κανένα σκυλί! κάρπια. Ο θάτραχος το
 βρε κε το σιδόνι κρεβά σα γάτα. Μόλις σιδόνι, πιόνι. Νά
 σα να χτίπιε κάποιος λαφρά με τα δάχτυλά-του, κε το σκυ-
 λίκι γάθικε. Δεν ντρανάς πως βρε, που χτίπιε. Χτίπιε ι
 γλόσα το θάτραχου. Ι γλόσα το θάτραχου βρε ένα θοραστό
 πράμα. 'Ινε κολιμένοι στο στόμα όχι με την πισινά άκρι, μα
 με την μπροστινή. Ι πισινά άκρι τις γλόσας-το βρε λέφτερι.
 Ο θάτραχος τι θηλάει έχου. 'Όλι βρε σκεπαζμένη με φτίμα,
 που κολιόει. Το κούρι πιάνετε ε' αφτίνα ποιά λαφρά. Χτίπιε
 ο θάτραχος μ' αφτίνα το σκυλίκι ι το μαρύδι κε το τραβάει στο
 στόμα. Το τραβάει, σφαίλει τα μάτια-το κι' αρχίλει να το κατα-
 πίνει. Το καταπίνει κε πάλι ντρανά, κανένα άλλο ακόμα να χτίπιε.

'Όλι τι νύχτα ο θάτραχος καταστρέφει κάρπιες, σκυλίκια,
 σαλιάνκους, μαρύδια τις νύχτας—τα θλαθερά τόα τον περιβο-
 λιόν, τον χοραφιόν, τον λιθαδιόν κε τον μπαχτζέδον.

Ι θάτραχι βρε φίλι το ανθρώπου. Να φυλάγετε τους θά-
 τραχους.

Ο ΜΠΑΧΤΖΕΣ

Με γλικό ζυμί γεμάτα	Τα ερίκια φορτομένα
Τώρα γέρνουν μυροδάτα	στα κλαδιά-τους κρεμαζμένα.
τα μιλάκια κε τ' απίτσι.	Τον φιλάχσανε καλά
Κιτρινίζουν τα καρβία.	τον μπαχτζέ-μας τα πεδιά.

ΤΟ ΚΣΕΝΟ ΚΛΑΔΑΚΙ

Φίτρωσε στο όρος μια άγρια μιλιά. Ήρθε στο όρος ο μπαχτ'εθάνης με το τσαπί-το, έδε τι μιλίτσα κε λεί:

— Νά όμορφο δέντράκι, αψτό θα π'ο χριαστί.

Έσκαψε προσεχτικά τι μιλίτσα, δει έθλαψε τις ριζι-
τσες-τις, τιν έφραε στον μπαχτ'ε να τι φτεπσε.

Τον άλλο χρόνο έρθε ο μπαχτ'εθάνης με 'αροτό μαχέρι.

Έκοψε όλη τιν πράσινη κορφή το δέντρου κι' αφέκε μον-
νάχα τον κορμό. Έσχιζε από πάνω τον κορμό κε ετι σκι-
'μάδα μέσα έχουσε νέο θλαστάρι από καλή μιλιά. Ίστερα ο
μπαχτ'εθάνης σκέπαζε τι σκι'μάδα με πύλο κε τιν έδεσε
με πατ'αθύρα. Κάρφωσε ολόγρια στο νέο θλαστάρι πασάλια
κ' έφτιγε.

Αρόστισε λίγο τι μιλίτσα, μα ήτανε νέα κε γερή. Γλίγορα
καλιτέρεπσε. Κε το κσένο κλαδάκι μεγάλονε' μ' αψτίνα.

Πίνι το κλαδάκι το 'ρμή τις μιλίτσας κε μεγάλονη γλί-
γορα: βγά'ι όλο νέα ιμπομπόκια κε φέια. Βγά'ι όλο θλα-
στάρια, κλαδάκια.

Για από τρία χρόνια το δέντράκι σκεπάζτηκε μ'
αφασπρο-τριανταφυένια λιλύδια.

Πέσανε τ' αφασπρο-τριανταφυένια πέταλα το λιλύδι, κε
στον τόπο-τους φάγχε ι πράσινη αβγοθήκη. Το φτυόπορο απ'
τιν αβγοθήκη γίνανε τα μίλα. Κι' όση πια άσινά αχριόμυλα,
μα μεγάλα, κόκκινα γλυκά μύλα.

Κε τέτια όμορφότερικι έγινε η μιλίτσα, όστε απ' άλλος
μπαχτ'εδες ερχόντανε να πάρουνε απ' αψτίνα νέα θλαστάρια
για μπόλιαμα.

Το μύο
 Ίν' αιώ ζυμύ γιομάτο.
 Τε γυμνό νε μισοδάτο.
 Ρουενίσε στο νταδί,
 Θα το ράν το πεδί.

Ι σπόρι στην Ελλάδα, το καπύκι στον Αλέχο, ι καρδιά
 σε ξένα, το μισό σε μένα.

ΣΤΟΝ ΜΠΑΧΤΖΕ ΤΥ ΜΙΤΖΥΡΙΝ

Ο Μιτζύριν ίνε ψιφιδμένος μπαχτζεβάνις. Αφτός κάνι
 λογιό λογιό πιράματα για να μεγαλόνυνε κενύργιο λογιό δέν-
 τρα. Πολεράι για να πάρι καλό λο-
 γιό ζιτά, πω δε φοβόντε απ' το κρήο.

Νά μια βραγιά από δεντράκια. Ίνε
 δέντρα-κάρλικα απιδιάς. Απ' τα χαμηλά
 δέντρα μπορόμε να εσρέψουμε κι' άλλο
 λαφρά της καρπός. Το ντράνιμό-της
 ίνε κι' άλλο λαφρό. Νά ένα κλαδί με
 φίλα αγριοκερασιάς, κε πάνω-το ίνε θί-
 ρινα. Σε κάθε λαθδίτσι ίνε όγι από
 δυο θίρινα, όπος πάντα, μα από 50-60

θίρινα. Απ' την αγριοκερασιά κε τι θιρινά ο Μιτζύριν πέρε
 νέο καρποφόρο δέντρο.

Νά ένα δεντράκι θιρινάς. Μεγαλόνι μέσα στη γλάστρα

πάνο στο τραπέζι. Αφτά τα μικρότερα δέντράκια εκεπα-
στίχανε με μεγάλα κε ζουμερά φρούτα. Για τα δέντρα-κάρλικά
χριάζεστε ποιά λίγος τόπος, μα δίνουν
πολύς καρπός.

Ένε τέσσαρ μιλίε στον μπαχτζέ το
Μιτζόριν, πο φοβόντε να κιφόντε από
κάπο ι φίλακες. Αν πέσι κανένα μίλο
απ' τι μιλιά, θα κσιπνίσι με μεγάλο
πρίκσιμο.

Για να βαστάκσι τέτοι μίλο, χριά-
ζεστε ν' ανέκσι πλατιά τιν παλάμι-ς.

Στον μπαχτζέ το Μιτζόριν ένε κε πολλές γιάγοντες. Ι
γιάγοντες ένε χοντρές, ζουμερές.

Ι μαλίνα ένε τέσσερις φορές μεγαλύτερι απ' τι εσθλιζμένα.
Ένε γιάγοντα δυνατά, δε φοβάτε το κοβάκιμα, δεν παραβοά-
ν.

Ένε πολλά όμορφα πράματα στον μπαχτζέ το Μιτζόριν.
Πάνε εκί ι μπαχτζεζάκιδες να μάθονε πως φικρόνουνε κε
μεγαλόνουνε τα νέα φρούτα, τα λαχανικά, ι γιάγοντες.

Ο ΦΙΛΑΚΑΣ

Τέλειος το καλοκέρι. Στον κολχόζικο μπαχτζέ φέουντε
χοντρά ζουμερά μίλα κι' απίδια.

Κάθε νυχτα ο παπός Ιγνάτις φύλαγι τον μπαχτζέ.
Κάθε βράδι τον εμφόν ο Σένιας:

— Πάρε κ' εμένα ατάμα-ς να φύλαγο, πάρε-με
παπώ!

— Μα εσί θα κιμθίς, τρελόπεδο, μορμυρά ο παπός.

— Όχι δε θα κιμθό, εσί μόνο πάρε-με!

Στο στεριό ο παπός το δέχτακε.

— Πάρε πια! Λε ντρακό, τί φίλακας θα έσε.

Έτανε μεγάλη στο μπαχτζέ. Βγήκε το φουκάρι. Ο παπός

πήγες στην καλήθα και ίπες στο Σένια να τον φονάκεις, εαν α-
κούς τίποτα.

Άρχισε να νονίει ο Σένιας, ότι άθροιο θα πει ε' όλα τα
παδία, πως δεν χιμήθηκε όλα τι νήγνα, φήλαγε τον μπαχτζέ
με τον παπύ.

Νονίει ο Σένιας και ντρανίσε το φενκάρι. Ντρανίσε,
ντρανίσε, κι' απτό έγινε πια όχι φενκάρι, μα μεγάλο χί-
τρονο καθόνι. Θέλει ο Σένιας να πιάσει το καθόνι, απήδον ε'
απτό τα χέρια-το, μα δεν μπορεί να το φτάσει με κανένα τ'αρά.

Άκουφνα το εκόντισε κάποιος.

— Μορέ φίλακας!

Ακού ο Σένιας τι φονή το παπύ.

Τί ίνα;

Συκόθηκε ο Σένιας κι' έτριβε τα μάτια-το.

Ντρανά μπροστά-το ίνα ο παπύς Ιγνάτις, και στο ορα-
νό βλέπει όχι πια το φενκάρι, μα τον ίλιο.

Γελάει ο παπύς: Μορέ φίλακας!

Ι ΑΛΑΛΕΤΙ ΜΥΣΑΦΙΡΙΔΕΣ

Το καλοχέρι ι λαρή
δεν μπένονε στον μπαχ-
τζέ. Μα το γηρόνα δεν
ίνα έτσι.

Το γηρόνα ι λαρή πι-
νόνεαν. Ζατίσανε κάτι να
φάνε και βροθήκανε στον
μπαχτζέ. Στο μπαχτζέ
μεγαλόνεαν νέες μιλίτσες.
Ήρθανε ε' αφτές κι' αρχί-
σανε να τρώνε το καπύ-
κι-τος. Σε καρποσες μι-
λίτσες φάγανε όλο το κα-
πύκι-ολόγισρα στον κορμό.

Θαρβή : άνικει, θα δουλέψουνε ι ρίζες τις μύλιας, θ' αρχίσουνε να ροφώνε το γομί απ' τ'ι γι κε να το δένουνε πεσιά από μέσα απ' τον κορμό στα φύλα.

Τα φύλα πάλι θ' αρχίσουνε να σορέθουνε φαί κε να το στέλνουνε απ' το καπύκι κάτω στις ρίζες. Θαρβή το φαί απ' το καπύκι ως τον τόπου, που έφαγε ο λαγός. — ι στράτα ένε κορένι. Πως μακριά να πάι δεν μπορέι. Φυλάγουνε ι ρίζες φαί απ' τα φύλα, μα το φαί δεν έρχεστε. Θα κσεραθύνε, κε το δέντράκι θα χαθή.

Πώς πρέπει να υπερασπίσουμε το δέντράκι απ' τις λαγούς :

Δοκιμάσανε ι κοιλχότ'ηκι να δέσουνε ολόγिरα τα δέντρα με άχιρο, μα ι λαγί λαφρά κοματιάσανε το δεμένο άχιρο. Κι ακόμα μέσα στ' άχιρα σορεθόντανε κε ποντίκια. Αρχίσανε να τρώνε το καπύκι κ' ι λαγί κε τα ποντίκια. Αρχίσανε να δένουνε ολόγिरα στα δέντρα κλαδάκια από έλατο. Βοήθισα. Ι λαγί φοβόντανε να μι τσιμπιθόνε απ' τις συθλερές θειόνες το έλατο κε δεν πιδάσανε το καπύκι.

Σ' άλλο κοιλχότ'η φράκσανε πιχτά τον μπαχτζέ. Ι λαγί πιδόνε σιμά στο φράχτι, μα δεν μπορόνε να μπόνε στον μπαχτζέ. Κε τα δέντρα απομένανε ολάκερα.

Ι ΠΙΣΤΙ ΦΙΛΑΚΕΣ

Σ' ένα χοριό ήτανε τόςι μπαχτζέδες, όστε όλο το χοριό φενότανε σαν ένας μεγάλος μπαχτζές. Τα δέντρα φέρνανε λυγρόδια τιν άνικει, κε στην πιχτί πρασινάδα τον κλαδιόν πετόσανε τα πούλια. Ολόγिरα αιδωνόσανε τα τραγύδια κε το χαρόμενο καλάδωρα. Κε το φτινόπορο κυνιόντανε ανάμεσα στα φύλα ρίλα, απίδια κε καχίμιλα.

Μα νά σορεφάχανε τα πεσιά κε χαλάσανε τις φολιές του πούλιον. Τα πούλια αφίχανε τος μπαχτζέδες κε δε γιρόσανε πια εκί.

Έρθε το φτινόπορο, έστερα ο χειρόνας. Έρθε ι νέα άνικει. Μα στους μπαχτζέδες ήτανε σιγία κε λίπι.

Εκί μεγαλόσανε θλαθερές κάρπιες, πῶ τις χάινε πρό-
τα τα πούλια. Αφτές τρόγανε απτα δέντρα ὅγι μόνιο τα
λολύδια, μα κε τα φύλα. Κε τα γυρνά δέντρα στεκόντανε
το καλοκέρι λιπιμένα, ὅπος το χιμόνα.

Ίρθε το φυνόπορο. Στὸς μπαχτζέδες δὲν ἴτανε ὅτε
μύλα, ὅτε ἀπὸλια, ὅτε κοκίμυλα.

ΤΑ ΣΤΑΡΟΠΥΛΙΑ

Σταροπούλια σταχτερά,
με τραγύδια, με χαρά
ετίσανε τρελό χορό.
Τσίρι-τσίρι-τσιριτρό.

Στα σταφύλια-μας πετόν
κε τις ρόγες-τὸς τσιμπόν.
Πίνονε ζυμί γλυκό.
Τσίρι-τσίρι-τσιριτρό.

Τα αμπέλια-μας τριγόν.
Φτερογύζον κε πιδόν.
Έχον πέταμα λαφρό.
Τσίρι-τσίρι-τσιριτρό.

ΤΟ ΣΤΑΡΟΠΥΛΙ ΣΤΙ ΦΟΛΙΑ

(ΠΑΡΑΜΙΘΙ)

Μια φορά κ' ένα κερό ἴτανε ένα κητρινόστομο σταρο-
πούλι, πῶ το λέγανε Πόντικ, κε ζύσε πάνο απ' το παράθλι-
ρο το λυτρώ, πῆσο απ' το περδάκι, σε ζεστή φύλια.

Ακόμα δε δοκίμασε να πετάξει, μα κινύσε πια τα
φτερά-το, κί' ὅλο ντρανύσε απ' τι φύλια.

— Τζιθ, τζιθ; — το ροτύσε ι μάνα-το.

Αφτό κινύσε τα φτερά-το, ντρανύσε τι γι κε κελαδύσε:

— Ίνε πολί μάθρι, πολί μάθρι. Πέταξε κε ἴρθε ο
πατεράκις-το, έφερε στον Πόντικ μαμύδια κε μαχτανέφκυνταν:

— Τζιθ — τζιθ...

Ι μάννα-το το δέχτηκε.

— Τ'αβ, τ'αβ. —

Κι' ο Πόντικ κατάπινε τα μαμύδια.

Κι' όλο εικοιότανε πεινά απ' τι φοιά, όλο ντρανόςε.

— Τ'αβ, τ'αβ, — ανσιγόςε ι μάννα-το.

'Ετσι όλο κε πήγανε, μα τα φτερά δε σποδάσανε να μεγαλόςουνε.

ΕΝΑ ΚΑΚΟ

Φίσιζε μια φορά ο άνεμος.

() Πόντικ καθότανε στ'ν άκρη τις φοιάς κ' έπεσε κάτω. Ι μάννα από πίσο-το, κ' ι κσανθή γάτα, με τα πράσινα μάτια θρέθηκε αμέσως εκί. Φοβήθηκε ο Πόντικ, άνικσε τα φτερά-το, κινιέτε στα σταχτερά-το ποδάρια κε τ'αβί'ι. Κ' ι μάννα-το το σπρόχνι στ'ιν πάντα, τα πόπουλά-τις εικοιόκανε πάνο — άγρια, άφοβι, άνικσε το στόμα-τις κε εσιμάδεπεσε στα μάτια τις γάτας.

() φόβος είκοσε απ' τι γι το σταροπούλι. Πήδισε, κ'ι, τα φτερά-το κε με μιας ίτανε πάνο στο παράθιρο.

Πέτακσε εκί κ' ι μάννα-το, δίχως υράδι, μα με μεγάλι χαρά' κάθισε εσιμά-το, το τσίμπισε με τι μίτι-τις στ'ιν τ'αγάδα κε λεί: — Τ'αβ, τ'αβ.

Κ' ι γάτα κάθιζε πάνο στ'ι γι, καθαρίζοντας απ' τα νι-για-τις τα πόπουλα τις μάννας το σταροπούλι. Το ντρανά ι κσανθή, πρασινομάτα κε με λίπει μιανόλ'ι:

— Μιαν-τέτιο σταροπούλι, σαν ποντίκι... Μιά, μιάν

Κε όλα τελιόςανε καλά, αν λιζμονόςουμε μόνο, ότι ι μάννα απόμινε δίχως υράδι.

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Μουρός γέρτις με γίνα
σταχτερί:
Τρέρι δὲ κ' αὐτὴ γὰρ νι βρι φαγε

ΠΡΙΝ ΚΕ ΤΟΡΑ

ΠΡΙΝ

Τὸ ἀλόγο πτόφια
τ' αἰέτρι τραβύσε.
Τὸ μάβρο τὸ γόμα
λαφρά τρυκρανύσε.
Στὸ τζόλι σκιμένους
σχληρά πολεμύσε
ὁ δόλιος χοριάτις
κε πάντα πινύσε.

ΤΟΡΑ

Κοιλότοκο τζόλι
πλατιά ἀπλομένο,
Με ἀλόγα, τράκτορ

βαθιά οργομένο,
Καθάρια σιτάρι
στ' αβλάκια σπαρμένο,

σε γόμα αφράτο
καλά δουλεμένο.
Γερμί τ' αμπάρια.
Το κράτος πλουτέει.
Κοιλόβια σκόνει.
Τον κόρμιο χορτέει.
Περνούνε κοιλόνες

ατέλειστες τώρα.
Νικάς, δυναμώνεις
νιτάρι κι γόμα.
Σφιχτά το τριβόνι
στα χέρια κρατώνε
γερμ τρακτορίστες,
μπροστά μας τραβούνε.

ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΤΥ ΒΑΛΤΥ

Πήγανε τα πεδιά στο όρος για να χαντραίσουνε τ' αλογό.
Πήνε στον άκρι το όρος κε ντρανόνε: κάθασε ο μπάρμπα
Ματθέος, αναπάθετε.

— Γιά-ε, μπάρμπα Ματθέο! Δεν ίδες τ' αλογό-μας;

— Χόθηκε τ' αλογό-μας στο θάλτο ίσαμε τ' αφτιά, —
χορατάει ο μπάρμπα Ματθέος.

— Σε πιά θάλτο;

— Μα τί νονίεστε, εδó πάντα τ'όχι ήτανε; Στον πα-
λιό κερó, στον κερó το τσάρου, εδó ήτανε θάλτος. Ήτανε θύρ-
κος, φυркиζόντανε πρόβατα, αλογάκια. Μια φορά λέγο από-
μνη να φυρκιστέ κε χτινó.

— Κε πος μπέκε εκί το χτινó;

— Πήγενε, πήγενε, κε χόθηκε στο θάλτο ίσαμε τα .

ρατα.

— Μπάρμπα Ματθέο, κε πó πήγε ο θάλτος;

— Τον κάνανε να τρέκει στο ποτάμι, νά πν. Αφτό πια
το κάνανε στον κερó τις σοβιετικές εκουσίας. Ήρθανε απ' την
πόλι ντρανέσαν ολόγρια όια, ίστερα αποφασίσανε: να κσε-
ράνουνε το θάλτο».

Πολός καθγάδες τότε κάναμε. Πολές φονές:

«Εμís δεν κάναμε το θάλτο, εμís δε χριά'εστε να τον
κσεράνουμε. Όφελος γιά θάνε, γιά όχι, μα λήρσε τι ράχι-
ε, σκάπσε χαντάκια. Μα πάλι κσεράνανε το θάλτο, κε
τόρα αρχίσανε εδó ν' αλετριζόνε.

Τα παιδιά μύλανε κε τρέκανε ίσια ελί, όπου ήτανε πριν ο θάλλος, κι' ο μπάρμπα Ματθέος τράβηξε το λωρί το αλέτρου:

— Εμπρο-ο-ός! — κε πήγε ν' αβλακιάσει το χοράφι με τ' αλέτρου, για να το επιμάσει για τιν ερχόμενι ζουδιά.

ΙΛΕΧΤΡΟΣΤΑΝΤΣΙΑ

Περάσανε τρία χρόνια.

Σ' απτό το χοράφι φισύσε κε θροντύζε το τράκτορ με τ' αλέτρου. Άφνε πέρσ-το πλατιά μάθρι λωρίδα από εικομένο χόμα. Απ' το όρος ακυότανε το τρέκισμο του προσηδύ κι' ο κρότος, πυ θγάζανε τα τσεκύρια. Ελί, πέρσ απ' το όρος, στο θάλλτο τις τόρφας χπίζανε ιλεχτροστάντσια.

Διο παιδιά ερχόντανε απ' το όρος. Αντίκρι-τους έρθε ο μπάρμπα Ματθέος με το τσεκύρι στο λονάρι.

— Γιά-ε, μπάρμπα Ματθέο!

— Από πό έρχεσε τρεχάτι;

— Πήγαμε σι ετάντσια.

— Έτσι! Λένε πως γλίγορα θα χτίσουνε τιν ιλεχτρο-ετάντσια—έπε ο Ματθέος.

— Ολόγορα ε' όλα τα κολχόζια θα δόσι φος. Κε στο μιλάρι πάλε θα δίνι δίναμι.

Νε, παιδιά, όταν ήμωνα στα γρόνια-ςας εγώ κι στο όρα-
μά-μυ δεν θα κίνο, πν βλέπετε τώρα εείς. Εγώ, από μι-
κρός αλέτρι-α το χοράφι με κούένο αλέτρι. Στα εδερμένα
αλέτρια δέκα γρόνια συνήλθαμε. Μα τώρα νά βγήκανε τα
πράκτορ. Κάθε γρόνο—κι' όλο νάα πράματα τγύρι.

ΤΟ ΧΤΙΣΙΜΟ

Σε θράχως αγριως, σε βάλτους,	Το ρέμα τρέχει με τα τέλια,
σε τόπους έριμους, γιμνός	γρή-α τόνους, μηχανές,
γιγάντι είμερα φιτρόνων,	θαγόνια εέρνι κι ανάθι
μεγάλους χτίζουμε σταθμούς.	τις λάμπες τις ηλεκτρικές.

Ο ΙΛΕΧΤΡΙΖΜΟΣ

Στο χοριό-μας φέρανε ηλεκτριζμό. Κ' εμείς επι, καλίθα-
μας κρεμάσαμε δυο λαμπίτσες. Μα ο παπός-μας ήξε, ότι κρε-
μά-ουνε τις λαμπίτσες κι' άρχισε να βρή-ι.

— Εείς, — λεί, — κάνετε τις διαβόλους να χέρονται, κ' εφί-
σκες-ςας δε θ' ανάθουνε.

Κ' εγώ πάλι δεν πίστεβα, όταν τις βά-ανς. Ήτανε πο-
λι θαμαστό. Νικά-ι δε γριά-ετε κε επίρτα δε χριά-ουν ..

Μόλις αφίκανε φος στις δυο λαμπίτσες, όλοι χαρίκαυς.

Τότε ο πατέρας μας ήπε:

— Νά, παιδιά, ος πύ εόνουνε ι άνθρωποι: φος πολί, κι
δεν καπνί-ι. Μπορί κανίς κε τι εόμπα ν' ανάπει όύχος κεί-
λα, — με τον ηλεκτριζμό, ότι φαί θέλεις μπορίς να μαγιρέ-
πεις. Κε το χοράφι δεν ήνε ανάνκι ν' αλετρι-ίς με τ' άλογα,
μπορί να κάνι κανίς κε ηλεκτρικό αλέτρι: μόνο-το θα πι-
γένι.

Βγήκανε όλοι απ' τον καλίθα, εγώ δεν έχω ιπομονή, θέλω
καλά να μάθο: ανάθι ι δεν ανάθι ι τρέχα μέσα επι φώελα.
Πάνο απτι φώεκα κάνανε μάθρο κεφαλάκι, κε στο κεφα-
λάκι μικρό χερύλι.

Γίριεα το χερύλι στα δεκσιά — φάνικε φος. Το γίριεα

μια φορά ακόμα πάλι στα δεξιά έγινε σκοτάδι.

Νά θάρα!

Τότε πήρα κε κρεβίδουσα τι φόνεκα απ' το κεφαλάκι. Το φόνε έβρισα.

Άρχισα να πασπατίζω το κεφαλάκι από κάτω, όπου βιδώνεται ι φόνεκα, κε τότε κάτω με σκόντισε στα δάχτυλα. Φοβήθηκα κε φώναξα:

— Πιος με σκοντάει;

Πασπατάπερα κίνο τον τόπο στο κεφαλάκι ακόμα μια φορά κε πάλι με σκόντισε. Πάλι φώναξα. Μπίκε κι' ο πατέρας στην καίθεα, ροτάει:

— Γιατί φονάεις;

Εγώ το έπα:

— Κάποιος με χάμπισε στα δάχτυλα.

Ο πατέρας μου έπα:

— Κρεβιδούσες τι λαμπίτσα, μα δεν κλίδουσες τον ύαχτριμό. Στο τέλει, όπου κρίρατε ι λαμπίτσα, ένε ύαχτρικί δίναμι. Νά αφτί κε σε χάμπισε στα χέρια. Άλι φορά δίχως εμένα να μιν κρεβιδούνης τι λαμπίτσα, γιατί μπορεί να μας κάνης τούνα κακό. Ι ύαχτρικί δίναμι κι' άλογο ακόμα σκοτώνει.

ΔΙΟ ΛΑΜΠΕΣ

Ι ΛΑΜΠΑ ΤΥ ΝΚΑΖΙΥ

Δίχως ποήριά ανάθο
μ' ένα σπέρτο σαν κερί.
Νικάει για φαρί μου δένον.
Φροσκοτό φονό γαλή.

Δε μπορείς σε ν' ανάψεις
μ' ένα σπέρτο σαν κ' εμένα.
Τί μου λες, πως έσε λάμπα;
— Έσε ράτσα τιποτένια.

Ι ΪΛΕΧΤΡΙΚΙ ΛΑΜΠΑ

Πιος πιστέζει κυταμάρες:
Το φωτάει-το καπνίζα.
Έχεις χάγια! Κε το φόνε-το
τρεμουλάρινα φωτιά.

Κίτα τόρα το δικό-μου:
Θγάει λάμπει δινατί.
Μάθε, αδερφέ πως έχο
τον υράνια αστραπί.

Δε χρειάζομε φτερίνα,
με τα τέλια, θρε κατ',
ρέμα δυνατό μ' ετέλει
εστάντσια ηλεκτρική.

Για να ζήκουνε τα τέλια

-- να γρήγορ το κλάδ!
κι' ο καθένας τ'α' αετράπεσο
θα φονάκει κι θα πι;
«Τ! μεγάλο φος, πο' τ'όχι»!
Το κατ'άλας γρά' θρε;

ΜΥΣΑΦΙΡΙΔΕΣ ΑΠ' ΤΙ ΜΤΣ

Μέσα απ' το κοίχρό'αλο χοράφι πήγαν μια κοίχτσια από τράκτορ. Δεκαπέντε κοράτσια.

— Ντράνα κι, πόσο πλατί τόπο πιάτουνε! — φονά'ατα τα πεδιά.

— Κε πόσο βαθιά!

Όταν τέλειωσε η δουλιά ο τρακτορίστας σταράτσει το τράκτορ.

— Εμπρός, καθέστε, όποιος έθε πιο άφρόδις.

Σορέθουντε τα πεδιά, σκυντά! ο ένας τον άλλο.
Ι πιο άφροδι—ο θανάσις με τον Κόστα—δρίκανε πάνω
στο τράκτορ κε διαθίκανε.

Τι καλὰ! — Γάλλοι.

Ίστερα απ' αφτίς κε τ' ἄλλα τα παιδιά θέλανε να πάνε με το τράκτορ. Όλα παρακαλῆσαν:

— Βάλε κ' ἐμένα, μπάρμπα, να καθῆσο, βάλε-με να καθῆσο!

Γάλλοι ε' ὅλα τα τράκτορ πάνω φενόντανε τα κεφάλια του παιδιό.

Ίστερα ὅλοι πήγανε στο ποταμάκι να λουστύνε. Στο ποτάμι τα παιδιά κ' ἱ τρακτορίστες κάνανε τὸμπες, βουτῆσανε μέσα στο νερό. Ἡ μυσαφριδὲς ἀμέσως γίνανε ὄχι κρένι, μα δικί-τους, καὶ γνόρφι.

— Μπαρμπα, κι' ἀπὸ πὺ ἴρθατε; — ἀρχίσανε να ροτύνε τους τρακτορίστες.

— Ἀπ' το Ποτιόρκιν, απ' τι ετάντσια.

— Ἀπὸ πιά ετάντσια;

— Ἀπ' τι μηχανο-τρακτορικί. Τι λένα ΜΤΣ. Κάθε κολχόζι δεν μποροῖ να ἔχει ὅλες τις μηχανές. Κε εἰ ΜΤΣ ἔνε τράκτορ, επαρκικές, θεριστικές κι' αλονιστικές μηχανές. Ἀφτίς ἱ μηχανές κατατέθουνε τι γι, σορέθουνε τι εστιά στα κολχόζια. Νά ἴρθαμε κε στο δικό-εας το κολχόζι.

Στα ΜΤΣ ἔχουμε κε βιβλιοθήκι: ἐκί βρίσκουντε εφημερίδες κε βιβλία. Ἴνε κε ράδιο κε κινὸ κε θέατρο.

Ελάτε κε εἰς, παιδάκια, ἔχουμε πολὰ να εας δῖκευμε, — τα λαλῶσανε ἱ τρακτορίστες.

ΣΤΟΝ ΠΑΛΙΟ ΚΕΡΟ

Το χειρόνα, ὅταν δεν ἔχε φαγὸρα ο πομέστνικος ἔδοσε ἄχυρα στος χοριάτες. Εἰκὼν ἔπρεπε γι' αὐτό να δουλέπουνε το καλοχέρι γιὰ τον πομέστνικο ἀπὸ δύο νταρετίνες κάθε σπῆτι.

Στι μῖρα-μας, ἔπεσε ἓνα κομάτι εἰσά στὴν ταρμα. Το χόρα εἰκὼν ἔτανε ἓνα κάτω γιομάτο ἀπὸ ἀγριοχόρτα. Πρὸς το θρόνι ἔπεσε μικρὴ θροχί, φόντοσε το χόρα.

Ο πατέρας χάριξε:

— Όπως-όπως θα μπορούμε... Νά κε τ' αϊέτρι γόνετα στο χόμα σα σε βύτιρο!

Φάγαμε το βραδινό φαί κε πέσαμε να κμιάθουμε κάτω απ' το αράκει. Τ' αλόγο-μας με δεμένα τα ποδάρια το αφέχαμε να βόσκι στο θειζμένο λιβάδι.

Τι ήχτα με κσιπώσανε φονές κε θριζές. Πέταξε το κοντογόνι-μου, άναξε τ' αφτιά-μου κι' άκουα.

— Τι, στο σπίτι-σου ίρθηκε;—ακούδανε μια κζάνι φωνή.

— Θα συ δίκου...

— Πό ίνε το χανιάρι; Δός—το γλέγορα!

Ίστερα χτυπίσανε τέσερα ζεβγάρια ποδάρια, βούσανε τα δοντράκια σιμά στην ταραμά, κ' έγινε ισιχία.

Το προί, με το κσιμέρομα, όταν εγώ ακόμα κμιάμωνα, ο πατέρας έτρεχε στο σπίτι το αφεντικό να παρακαλέσει να το δόσουνε τ' αλόγο, που καρτακόλινε απειν στάβα το αφεντικό.

Γίριζε πίζο ο πατέρας ίστερα από μια όρα, πανιάρις, κουράζμένος. Κάθισε σιμά στο αράκει δίχως να πει λέκει, άρπαξε με τα δυο χέρια-του τα μάλιά κι' άρχισε να κλέι:

— Από πό θα πάρο τον τριάρα; Γιατί-ι; Κε γίριζε

το κεφάλι-το. Κάτω απ'το αριστερό-το μάτι είχε μεγάλη με-
λανάδα, στο αψή-το κείθδαρμα.

Προτὶ νὰ φάμε το προῖ, ὁ πατέρας πῆγε πάλι στο
ἐπίτι το πομέστ'ιου κα ποῖά κερό δε γέμισε. Κ' ἐγὼ καθό-
μυνα σιμά στο σμάκει κα τους φίλαγα.

(Ὁ) ἄιος βασιλεπσε, κοκύνει ὁ ὁρῶς. Ἦρθε ὁ πατέρας
με κατσαζμένο το κεφάλι.

— Ἐφαγες;—με ρώτεια.

Ἦρσε το προῖ, τσάκοσε μικρὸ κομάτι κα το μαζέσε δι-
χος ιεστάχ, ἱετερα ἱεπ:

— Ἦάμε στο ἐπίτι!

— Μα το ἄλογο;—τον ρώτεια.

Εκίνος εῶπαρε.

Ἰ μάνα στο ἐπίτι ἐκλσε, ὅταν γρήγαμε ἀρχά το βράδι:
ἐμαθε για το κακό, πὺ πάθαμε.

Τι δέφτερι κα τιν τρίτι μέρα τ' ἀφεντικό δε μας ἔδουε
πίσο τ' ἄλογο.

Τιν τετάρτι μέρα ἰ μάνα-μὺ ἰ ἴλια πῆγε νὰ παρακαλέει
τ' ἀφεντικό. Μα τιν ἔδουε το σκῆλ το πομέστ'ιου κα γέ-
ρισε πίσο με δάχρια. Ἀφ'ὃ φάγαμε το γεσιμερινὸ φαί, ὁ πα-
τέρας πῆγε πάλι—δέφτερι φορὰ ἀψή τι μέρα.

— (Ὁ) τι θέλετε κἀνετέ-με, — ἱπε στον πομέστ'ιου. — Εἰς
χάνο το χρόνο. Κα κάθισε πάω στο γόμα σιμά στο μπάλκόνι.

Ἀμα ἐμαθε, ὅτι ὁ πατέρας αἰέτριζε τι γέ-το, ὁ πομέ-
στ'ιου ἱπε νὰ το δόσυνε τ' ἄλογό-το πίσο διχὸς γρό-
τότες μόνω, αν καματέπει ὁ πατέρας μισὶ νταρεπὶνα πῶ-
εῶτερι. (Ὁ) πατέρας ἐπεσε στα πόδια το πομέστ'ιου κα ἱρθε
στο ἐπίτι χαρόμενος.

Το ποναζμένο ἄλογό: ρίχτηκε στο ἄχμο κα' ὁ πατέρας
ἱπε εἰ μάνα-μὺ:

— Δός-μὺ γέγορα' προῖ, γιατί θα πάω νὰ τελώσω το
αἰέτριμα. Κ' ἔτσι σκεδὸν μια ἡδωράδα γάθικε...

Τ' ΑΘΕΡΙΣΤΟ ΧΟΡΑΦΙ

Φίγανε πια τα πούλια κι' όλο βρέχι.

Φίλα το δάσος πια τόρα δεν έχι.

'Ενα μονάχα χοράφι μικρό

δεν το θερί'ει κανίς στο χοριό.

Σα να μιλώνε τα στάχια θλιμμένα:

«Τί θα γενόμε εμείς τα καμένα,

έτσι θα γέρνουμε πάντα στη γι

να μας ριμά'ει η κρία βροχή;»

Λέμαργα κάθε επιγμή μας τσιμπώνε

τα σταροπούλια. Λαγί μας πατώνε.

'Αγρια μπόρα μας δέρνει. Γιατί

δε μας θερί'ουν' ός τόρα, γιατί;

Πέστε, πύ βρίσκετε ο Ξεβγολάτις;

Δε θα μας έσπινε θα ο χοριάτις

για να κινύμαστε κάτω στη γι.

Πέστε-μας νάρτι γιατί δε μπορεί;»

Λέι ο άνεμος τότε στα στάχια:

«Ζέβανε πια το χοριάτι τα μάτια.

Στάθηκε πια, δε χτυπά η καρδιά.

Σόπασε πια η φωνή η γλυκιή,

που τραγυδύσε εόνια θλιμένος,

πάνο ε' αλέτρι κελένιο σκιμένος.

*Πορότα ίγαντε υσιγένο αχέτρι,
 ουγέβαντε χοριστά, υε ωινιζαντε.
 Τόρα έργυμε μιγρ'ανές, ουγέβυμε.
 αντάμα υε χτίγυμε τι χόρα μας*

ΠΟΣ ΔΥΛΕΒΑΜΕ ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ

ΣΤΟΝ ΚΕΡΟ ΤΥ ΤΣΑΡΥ

(Ανάμνησες εργάτι)

Δύλεβα στο μηχανικό εργοστάσιο.

Στις 6 το πρωί ι εργάτες πηγένανε στο εργοστάσιο. Βαστόσανε στα χέρια-τους μποχτζάδες με φαί. 'Αλο λογιό δεν μπορούσανε να κάνουνε. Ι εργάτι μέρα βαστόσε 12 όρες.

Τα κέρδι-μας Ιτανε τιποτένια. Ο εργάτις κέρδιζε το μίνα 17—18 ρόβλια. Τος βάζανε να δουλέψουνε κε παραπάνο, απ' ότι έπρεπε.

Ι δουλιά Ιτανε βαριά. Στο εργαστήρι-μας έμπενε το ρέμα τυ αγέρα. Τα τραπέζια τις δουιάς το χιφόνε τα εκέπαζε το χιόνι. Κι' όταν έβρεχε, το νερό απ' τι στέγι έτρεχε πάνο στα κεφάλια-μας.

Ο ΒΛΑΔΙΜΙΡ ΙΛΙΤΖ ΛΕΝΙΝ

Σιμόνανε ι μέρες τυ' γιορταζμό τις Οκτοβριανίς επανάστασις. Ι δασκάλα άρχισε στο μάθημα να λεί στα πεδιά, προς ο Βλαδίμυρ Ιλίτς οδίγισε τος εργάτες στον αγόνα, κε ρότισε τα πεδιά:

— Στο σπίτι σας Ιτανε τίποτα για το Λένιν;

Ι 'Ολγα είκωσε το χέρι- τις κε λεί:

— Ο πατέρας μυ Ιπε πο- λά. Ο ίδιος Ιδε το Λένιν.

— Πές-μας, λιπόν τί ά- κουςες.

'Αρχισε ι 'Ολγα να λεί, μα δεν τάλεγε πολί καλά. 'Ιτανε ακόμα μικρί, τις Ιτανε θαρί.

Ι δασκάλα λεί:

— Νά εμείς θα παρακαλέσουμε τον πατέρα-σου να έρθει
στι βραδιά-μας, για να τον ακούσουνε όλοι. Εσί προς νυνίς,
θάρθι;

Ι 'Όλγα απαντά:— Θάρθι, θάρθι. Δε θα πι όχι.

Ο πατέρας τις 'Όλγας κι' αλλήλια ίρθε στη βραδιά. Ίτανα
εργάτις, στα χρόνια, πενήντα χρονό, με μαλιά μισόασπρα,
με δερμάτινι κόρτκα. Βγήκε μπροστά στα πεδιά κι' άρχισε
να λέι:

— Λιπόν, νεί πολίτες τις Σοβιετικές ρεσπίμπλικας,
θέλατε ν' ακούσετε, — ακούστε λιπόν.

— Αφτό έγινε πριν 30 χρόνια κε παραπάνο. Ίμυνα
τότε νέο παλικάρι, δύλεβα στο εργοστάσιο μηχανόν. Πατέρα
δεν ίχα, τονε εκότοσε στο εργοστάσιο ι μηχανί. Ζύσανε μαζί-
μυ ι μάνα-μυ κ'ι αδερφι-μυ, κε το μικρό αδερφάκι-μυ.

Ζύσαμε τότε πολύ στενόχορα: όλοι ι οικογένιά-μας ίτανε
στριμογμένι σε μια κάμαρα στο ποντβάλι. Ι τίχι ίτανε ιγρή,
τα παραθυράκια μικρά, κε βγένανε σε τίχο από τύβλα,
ευθαντιζμένο. Στην κάμαρά-μας καμιά φορά ο ήλιος δεν έμπενε.
Ίτανε εκοτινά κε πνιχτικά.

Κάθε μέρα, πολύ προί, προτί να κσιμερόσι, ακούτανε
το μακρόσιρτο σφίριγμα. Φόναζε τος εργάτες στο εργοστάσιο.
Κ'εμείς όλοι τρίθαμε τα μάτια, πιδύσαμε πάνο. Ι μάνα-μυ
πια ίτανε σικομένι, έβαζε γλίγορα το σαμοδάρι κ'έχονε στο
φύρνο τα τσιγκάλια. Πίναμε τσάι με μάδρο πσομί, δίχος
ζάχαρι, κε πιγένουμε γλίγορα στη δουλιά. Κ'ι δουλιά ίτανε
βαριά, από δέκα όρες τι μέρα. Κε πέρναμε λίγα καπίκια γι' αφτί
τι δουλιά. Εμείς λίγα καπίκια, κι' ο νικοχίρις πολλά κέρδι.

Μια φορά στο εργοστάσιώ-μας ι εργάτες κάνανε ταρα-
χές. Αρχίσανε να ζιτώνε να μεγαλόσουνε τι ραστσένκα. Μα
πύ! Ο νικοχίρις δε θέλει ότε να τ' ακύσι. Σορεφτίκαμε όλοι
σημά στην πόρτα το εργοστάσιου. Βγήκε ένας εργάτις κε λέι:

— Δε θα πάμε εἰς δουλιά, ὥστε νὰ δὲν πάρουμε περίεργον τὸ μεροκάματο!

Εἰς ἀκῆα, λέγαμε τὸ νε-νε, γιατί αὐτὸς μιλῶσε γνῶστικά. Ἀκσαφνα ακυστίκανε φωνές:

— Ἰ κοῦάκι! Ἰ κοῦάκι!

Ἰρθανε ἡ κοῦάκι πάντοτε εἰς ἀλογία καὶ ἀρχίζανε νὰ μας χτυπῶνε με νυχάικες. Στι ράχι-μου ἔπεσε δύο φορές ἡ νυχάικα. Κε τόσο δυνατά, ὥστε ὅλο τὸ πονάμισό-μου ἔκανε σαν κομμένο, κε εἰς το κορμί-μου πάντοτε φανίζανε ματωμένες γραχατιές. Σκορπίστηκε ὁ κό-μος, ὁ καθένας ὅπου μπόρεσε. Ἰ κοῦάκι πιάσανε ἑκοσι ἀνθρώπους κε τὴν καθίσανε εἰς φυλακή.

Ἐτεῖ κε πῆγανε τὸ ἔλεμό-μας.

Μόνο μια φορά με προσκάλεσε ὁ μεγαλύτερός-μου εἰςτροφός:

Ἐλα, — λεί, — τὸ θράδι εἰς ἐμένα.

Πῆγα εἰς ἐπί-τυ. Εἰς εὐρεψτίκανε ὡς ἑκοσι ἀνθρώποι. Ἰ περισσότεροι ἔκανε ἐργάτες. Ἀνάμεσα εἰς αὐτοὺς ἔκανε ἕνας ἀνθρώπος με κсанθά γενάκια. Αὐτὸς ἀρχισε νὰ μας λεί:

— Εἰς ἔστε φτωχί, γιατί ἀπ' τὴ δουλιά- σας πλουτέν ὁ νικοίρις.

Ὅστε νὰ δὲν καρτακολίσετε τὴν νικοίριδες, δε θα λαφρίνι ἡ ζοί- σας. Κάτο ἡ νικοίριδες! Δυλέψετε γιὰ τὸν εαυτό- σας, ἀντάμα, φιλικά, χέρι με χέρι.

Κ' ἐπὶ τὸ λέμε:

— Σοστό ἔνε. Μα πὸς νὰ καρτακολίσουμε τὴν νικοίριδες; Ἀντάμα- τὴν ἔνε ἡ πόλις. Ἀντάμα- τὴν ἔνε ὁ ἴδιος ὁ τσάρος.

Κι' αὐτὸς μας λεί τότες:

— Πρῶτα πρέπει νὰ καρτακολίσουμε τὸν τσάρο. Κε γι' αὐτὸ χριάζετε ἡ ἐργάτες νὰ οργανωθῶνε κε νὰ κάνουνε δική- τὴν πάρτια. Ἀν εἰκοθῇ εἰς πόδι ὅλος ὁ ἐργατικὸς κό-μος, — ὁ τσάρος δε θα μπορέσει νὰ κάνει τίποτα.

Λήθο κε νυνί-σο μόνος-μου.

— Σοξτά λάι.

Ίστερα πια έμαθα, -- ότι αφτός ίτανε ο ίδιος ο Λένιν.
Έτσι εγώ πρώτη φορά ίδα το Λένιν.

Περάσανε από τότες ίκοσι χρόνια. Άρχισε ο πόλεμος με τη Γερμανία. Πολύ κόζμο στήλανε στον πόλεμο. Κε από κι γυρίσανε πίσω άλλος δίχος χέρια κι' άλλος δίχος ποδάρια. Κι' άλλος παραχόσανε κάτο στο χόμα.

Κ' εμένα με πέρανε τότε στρατιότι. Κε για τί πολεμούσαμε; Για τον τσάρο, για τες πομέστζικους, για τες φαμπρικάντες. Μόλις αρχίσανε να μας δίνουε φιλάδια, πυ περνόσανε από χέρι-σε χέρι. Σ' αφτά ίτανε γραμένο:

«Κάτο ο πόλεμος! Πολεμίζτε ενάντια στις πλύσιους».

Κε τα φιλάδια αφτά ερχόντανε απ' το Λένιν.

Ζήσε τότε αφτός στο εκςωτερικό κι' από κι μας έστελνε χαμπάρια.

Τρία χρόνια πολεμούσαμε, κε στο τέλος δε μας έμινε δίναμι. Κεςεκοθίκανε ι εργάτες, κεςεκοθίκανε κ' ι στρατιότες. Όπος μας έμαθε ο Λένιν, έτσι κε κάναμα.

Τον τσάρο τον καρτακολίσαμε, μα πός πρέπει να κυμαντάρουμε τον εαφτό-μας, αμέσος δεν το νυνίσαμε. Έγινε τότε Προξορινί κιθέρνισι. Μα απ' αφτίνα ο εργατικός κόζμος είχε λίγο φαντά: σιφόνισε αφτί ι κιθέρνισι με' τες καπιταλιστές. Αρχίσανε να μαλόνννε: ο ένας θέλι τιν Προξορινί κιθέρνισι, ο άλλος δεν τι θέλι Βιέπο, ότι δε θα θγι σε καλό-μας, αν όλος ο εργατικός κόζμος δε θα πάι σαν ένας άνθρωπος. Κε γράφτικα στην πάρτια τον μπολσεβίκον. Στην πάρτια ίτανε πολύ δουιά. Σ' όλες τις επιχίριςες τότε κάναρε σινεδριάςες κε λέγαμε στις εργάτες:

«Ενοθίτε, σίντροφι! Σορεφτίτε όλι ολόγισα στην εργατικί-σας πάρτια. Ο αγόνας μόλις αρχίει».

Μια φορά ακόμη:

«Ο Λένιν έρχεστε απ' το εκσωτερικό».

Πήγαμε να τον προειπαντίσουμε στη στάντσια. Όλοι τιν πλατιά τι γεμίσανε εργάτες, στρατιώτες. Πάμε, κ' i καρδιάμας έτσι κε χτιπαί.

Νά, στο στερνό εήμοσε κε το τρένο. Εδώ άρχισε κίησι, θόριβος.

Άκσαφνα ντρανό: κάποιος ανέβηκε σε θορακί·μένο αφτοκίνιτο.

Ολόγυρα όλοι χτιπίσανε τα χέρια-τους.

Ντρανό κ' εγώ: εκίνος ίνε, — ο Λένιν.

Αν κε περάσανε πολά χρόνια, εγώ αμέσος τονε γνόρισα.

Άρχισε να μας μιλάι απ' το αφτοκίνιτο:

«Μιν πιστέθετε στην Προσορινί κιθέρνισι. Αφτί πάι με τος πλύσιως. Πάρτε τιν εκσυζία στα χέρια-ςας.

Όλι i εκσυζία στα σοβιέτ! Χριά'εστε να πολεμίσουμε όχι με τος γερμανός, μα με τος πομέστ'ικους, με τος νικοκίριδες, με τιν μπυρζωα'ία».

Κ' εγώ νύν'ια:

«Τόρα πια θα μπορούμε να χάνουμε κίνο, πυ θέλουμε. Έχουμε αρχιγό. Κσέρουμε—για τί να πολεμίσουμε».

Έτσι κε θήκε. Περάσανε ακόμα κάμποσι μήνες, κι' ο εργατικός κό'μος καρτακόλισε τιν Προσορινί κιθέρνισι. Πήραμε τι γι απ' τος πομέστ'ικους. Τα εργοστάσια κ' i γι περάσανε στα χέρια τον δουλεφτάδον. Καρτακολίσσαμε τος νικοκίριδες απ' τα εργοστάσια.

Ο Λένιν μας έμαθε να βάλουμε στο δρόμο τι νέα κυμάντα. Από τότες κυμαντάρουνε τα σοβιέτ τον δουλεφτάδον.

Από τότες δε δουλέθουμε πια για τος νικοκίριδες. Τόρα πια ε'εμάς δεν κερδ'ι καής απ' τι δουλιά το άλλο, ο καθέννας δουλέθι για το κινό καλό.

Κι' όποιος δε θέλι να δουλέψει, αφτός δεν έχι τόπο

ς' εμάς. Μα πός, όλα αφτά τα έκανε μόνος ο Λένιν; — ροτίσανε τα πεδιά.

Ο εργάτις απάντιζε: — Ο Λένιν τάκανε όλα αφτά όχι μόνος-του. Τα έκανε αντάμα με την πάρτια, που τράβηξε από πίσω-τις την εργατική τάξη κι' όλους τους δουλεφτάδες. Κι' ο Λένιν έδωκε τι στράτα, ο Λένιν έζωμισε την πάρτια, ο Λένιν άνιξε τα μάτια-μας. Μας έμαθε κε για σας, τα μικρά πεδάκια, ίπε: να μάθετε, να μάθετε κε να μάθετε. Εξίς ίστε ι σμένα.

ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΥ ΛΕΝΙΝ

Παράχωσε θυήσια μονοπάτια
ι άγρια ι χτεσινί χιονιά
κε σκέπασε με χιόνι τα δεντράκια,
κι' από το βάρος γέρνουν τα κλαδιά.
Γραμί περνύσαν λόφους κε κιλάδες
Ολιμένοι για να δύνε το νεκρό.
Κε πέφτανε, κε πέφτανε νικάδες
απάνο στο κιούρι το λενινικό.

Ο ΑΠΟΧΕΡΕΤΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΧΙΓΟ

Ο Βλαδίμιρ Ιλίτς Λένιν πέθανε στις 21 το Γενάρι 1924 στο χωριό Γόρκι. Πεθαμένο τον φέρανε στη Μόσχα.

Ήτανε δυνατό αγιάζι. Στις στράτες ανάβανε φωτιές. Στις φωτιές σιμόνανε ι παγομένοι άνθρωποι για να ζεσταθύνε.

Στι μέρι τις πόλεις από πολλές στράτες έτρεχε πολλές κόζμος. Στέκανε σε μακριές λέντες στη σειρά.

Κε στη μεγάλη εάλα το Σπιτιό τον σοματίον μέσα σε καρέλα ήτανε κραπλωμένος ο Βλαδίμιρ Ιλίτς Λένιν.

Ακούσανε ι μυσιλί—λιπιμένα πέζανε το πένθιμο μαρςς. Ι εργάτες κι' όλοι ι δουλεφτάδες πιγένανε για στερνή φορά να δύνε τον πεθαμένο-τους αρχιγό.

Πέντε μέρες ήτανε το κορμί το Βλαδίμιρ Ιλίτς στο Σπίτι τον σοματίον.

Στις 27 το Γενάρι φέρανε το κορμί το Β. Ι. στην Κόκνι πλατσία, κε ι όρα τέσερις κιδέπσανε τον αρχηγό.

Σ' αφτό τον κερό ε' όλι τι χόρα εφίρ'ανε ι φάμπρικες, τα εργοστάσια, τα παροδόγια. Απ' τα εφίρ'γματα όλι κέρανε, ότι τόρα κιδέβουε το Βλαδίμιρ Ιλίτ.

ΑΡΧΙΓΟΣ, ΔΑΣΚΑΛΟΣ, ΦΙΛΟΣ

Πιγένανε σκιφτί ι δουλεφτάδες
τον αρχηγό να δύνε για στερνά φορά.
Αμύλιτα περνύσανε χυλιάδες
με δάκρια για τι μεγάλη ειφορά.
Σα θάλασα ολόγυρα ο κόμπος.
Κανένας έτσι δεν κιδέφτικε νεκρός.
Πεδιά, ο Λένιν ίτανε δικός-μας
Μεγάλος δάσκαλος, κε φίλος, κι' αρχηγός.

Ο ΙΟΣΙΦ ΒΙΣΑΡΙΟΝΟΒΙΤΖ ΣΤΑΛΙΝ

Στον Αντικάφκασο, ετι Γρούζια, ετιν ακροποταριά το Κόρα, ίνε μια μικρότερι πόλι, ι Γόρι. Εδó ετα 1879 σε ιογένια παπυτσά, το Βισαρίονα Δεζουγασεβίλι, γενήθηκε ένα παιδί ο Ιοσίφ--ο μελοντικός αρχηγός το κομμουνιστικό κόμμα-τος, τις εργατικίς τάξεις κε τον δουλεφτάδον όλυ το κόμμυ. Κίνο, πυ ίστερα αρχίσανε να τον λένε είντροφο Στάλιν.

Από δεκαοχτό χρονό δόθηκε ολόκληρος στον αγόνα για την απελευφτέρωσι τον εργατόν. Έγινε επαναστάτις. Αφτός ένονε τυς εργάτες σε ομίλους, πυ σορεβόντανε κριφά απ'τιν πολιτσία κε τυς νικοκίριδες. Αφτός κειγύσε, προς πρέπι να πολεμούμε ενάντια στον τσάρο κε τυς νικοκίριδες.

Για να μυλοθί απ'τιν τσαρικί πολιτσία ζύσε με λογιό-λογιό ονόματα. Κάποτε τον λέγανε «είντροφος Δέβιθ», κάποτε «είντροφος Κόμππα» κε κάποτες άλλο λογιό.

Ζιτά ι πολιτσία το είντροφο Δέβιθ. Κ' εκίνος ε' αφτό

τον κερό κάπυ δουλέβι πια με τ' όνομα είντροφος Τ'Δ-
ΐκοφ. Πέφτι ι πολίτεια στ' αγνάρια τυ Τ'Δ'ΐκοφ. Κι'
αφτός πια μιλάει μπροστά στις
εργάτες σα είντροφος Κόμπια.
Το στερνό-τυ όνομα ίτανε Στά-
λιν. Μ' αυτό τ' όνομα κ' έγινε
γνωστός ε' όλο το ντυνιά.

Τυ πύχανε όχι μια φορά
να πέσι στα χέρια τις πολί-
τειας. Καθότανε πολί κερό στι
φυλάκι. Τον εκσορίζανε στι Σι-
βηρία κε ε' άλλες μακρινές τό-
πους. Μα έφεδγε απ' την εκσο-
ρία κι' άρχίζε πάλι να δουλέβι
με νέο όνομα. Έτσι τέσερις
φορές μπόρεσε να φύγι απ' την
εκσορία. Πολές σκοτύρες έφερε στιν τσαρική ζ'ανταρμέρια.

Σ' όλι-τυ τι δουλιά ίτανε ο πρότος δουθός τυ Λένιν.

Πέθανε ο Λένιν. Το κομμουνιστικό κόμα κεακολουθίσε το
έργο-τυ κάτω απ' την καθοδήγισι τυ ε. Στάλιν. Με την ιδέα
τυ Στάλιν χτιστίκανε χιλιάδες νέα εργοστάσια. Με την οδι-
γία-τυ ι χοριάτες ενοθίκανε σε κολχόζια για να δουλέψουνε
φυλικά κι' αντάμα. Ι μηχανο-τρακτορικές ετάντσεις κατά το
νέο είστιμα τόρα καματέδυνε τα τ'όλια. Με το λάλημα τυ
Στάλιν ι εργάτες κ' ι κολχόζνικι κάνυνε οντάρνικες μπρι-
γάδες. Πολεμύνε να δουλέβουνε καλύτερα, για να θγάλυνε
περισσότερα απ' όλα, πυ μας χρειάζυντε για να χτίσουμε γλι-
γορότερα τι ζοί κατά το νέο.

Ο Στάλιν μας μαθήνει: ι εχτρί-μας λογαριάζουνε τι δου-
λιά για κατάρια, μα ε' εμάς ι δουλιά ίνε τιμή, παλικαριά,
κε φοιζμός.

Ο Στάλιν μας λαλή:

Κάτο ι τερπέλιδες, ι οκνιάριδες, ι χασομέριδες!
Δυλέπστε υντάρνικα κατὰ το νόο!
Ζίτο ο κομουνίμους!

Ο ΟΧΤΟΒΡΙΣ ΚΣΑΚΟΛΥΘΑΙ

Αφτό έγινε σιν Οχτοβριανί επανάστασι.

Διο κόκινι φρυρί στάκανε καραύλι στις πόρτες ενός μεγάλου επιτύ με άσπρες κολόνες...

Όταν ήπανε, ότι το παλάτι το τσάρου πάρθηκε, ότι ι εκουσία περνάει στα χέρια τον σοβιέτ, ο ένας κόκινος φρυρός ήπε στον άλλο:

— Νά λιπόν κάναμε κε τιν επανάστασι!

— Στάς, αδερφάκι, μι σπουδάς! ήπε ο δέφτερος, — ι επανάστασι ακόμα δεν τέλιωσε. Θα ντρανάς, εμς τκόμα θα πολεμήσουμε...

Κε ροστά: Ιστερα ήχαμε τον εμφίλιο πόλεμο.

Ίστερα ήχαμε το χαλαμό.

Ίστερα από κάμποσα χρόνια ανταμοθίκανε. Έπιχε ε' ένα εργοστάσιο να ισιάζουνε κε να καθαρίζουνε τες αργαλιές, που εκυριάσανε στον κερό το εμφίλιο πολέμου.

Αφτί τι φορά ο δέφτερος ήπε στον πρώτο:

— Νά τώρα τέλιωσε ι επανάστασι.

— Όχι, — ήπε ο πρώτος, — εγώ θα ε'ω το πο με τα δι-
κά-ε'ω λόγια: ι επανάστασι κσακολυθάι... Χριά'εστε όλους
αφτίς τες αργαλιές να τες μεταλάξουμε με νέες, καλύτερες,
χριά'εστε, εμς από χόρα πιεοδρομιμένη να γίνουμε χόρα προ-
χοριμένη στον ντυνιά, αλιότικα ι εχτρί θα μας φυράξουνε. Ι
επανάστασι κσακολυθάι...

ΧΤΙΖΥΜΕ

Απέραντι έχουμε χόρα. Τα τράκτορ στα τ'όλια θροντίνε,
Δουλές ε'ω μπροστά-μας κολές. κολχό-ιχι εκάφτουνε γι.
Υντάρνικα χπίζουμε τώρα Εργάτες, χοριάτες τραβόνε
Ίαβόντια, σταθμός, μηχανές. σι στράτα το Λένιν μαζί.

ΕΧΤΕΛΕΣΑΜΕ ΤΙ ΔΥΛΙΑ

Υντάρνικα πήγανε ι δουλιά στο εργοστάσιο. Μα το τσεχ το χιτέρυ απέρινε πίσω.

Γιατί απέρινε πίσω το τσεχ το χιτέρυ; Εκί ήτανε τερμπέλιδες κε ρβατζί. Αποφασίσανε ι υντάρνικι το τσεχ το χιτέρυ να κατασώσουνε τ'άλλα τσεχ. Αποφασίσανε ι υντάρνικι να τελιόσουνε τι δουλιά.

Τυς είμοσε ο ρβατζί κε ίπε:

Απ' τι δουλιά πλύσιος δε θα γίνεις, μα καρπύρις θα γίνεις.
— 'Ιπε κε πήγε στο σπίτι.

Τυς είμοσε κι' ο τερμπέλις:

— Πιγένετε να κιμθίτε. Ι δουλιά δεν έσε λίκος, κε δε φέβγι στο όρος. — 'Ιπε κε πήγε στο σπίτι.

Τυς είμοσε κε το πεδί το κυλάκι.

— Ι δουλιά αγαπά τυς αγμάκιδες.

'Ιπε κε πήγε στο σπίτι.

Μα ι υντάρνικι κσακολουθύσανε να δουλέθουνε. 'Ιτανε θα-
ρι. Ανανκαστίχανε να δουλέψουνε για όλους, που φέγανε.

Μα ι δουλιά έγινε στον κερό.

ΣΙΜΕΡΑ ΚΕ ΑΒΡΙΟ

Ντρανάς σήμερα—άγρια τ'άπια. Ντρανάς άβριο—σοβιε-
τικό εργοστάσιο.

Ντρανάς σήμερα γιμνές στέπες. Ντρανάς άβριο — σοφ-
χόζι «Γέγαντας».

Πριν ντρανύσες απ' το αεροκλάνο—τα χοράφια χαμιλά,
σαν πάπλωμα με κοματάκια από λογιό-λογιό χρώματα; τε-
τραγονάκια, κυρίδες, κομένα κοματάκια. Σε κάθε κοματάκι
ήτανε νικοκίρις.

Ντρανάς τώρα — πλατιά απλώνοντε τα χοράφια σαν
πράσινα χαλιά. Ι τρακτορικές κολόνες τα ισιάκσανε, αλε-
τρίσανε τα ζίνορα κε τα χοριστά — κομάτια έμειχάχανε σε
κινά χοράφια το κολχοζάι.

Εκί, όπυ πριν έτρεχε το ποτάμι, τόρα ίνε ιλεχτρο-
ετάντσια.

Εκί όπυ πριν ίτανε έρμυ, τόρα αεπρί'υνε τα χοράφια
το μπάρμπανύ.

Εκί όπυ πριν ίτανε πιχτά όρι, τόρα πάρασε ειθερόδρομος
στο εργοστάσιο, στο γιγαντένιο πριονιστήρι.

Κε παντί εργάτες, παντί μηχανές, φυγάρα, θόριθος
δυλιάς, παντί κίνισι κε χτίσιμο δίχος άκρι.

ΤΟΝ ΛΑΛΙΣΑΝΕ

Ίρθε κερός να πάι ο Πέτρος Ναφέντοφ στον Κόκινο
ετρατό.

Έκλαπσε ι μάνα-τυ: Σε πέρνυνε απ' τον πατέρα κε τι
μάνα-συ! Κε πιος θα σε ντρανά εκί! Πιος εκί, πυλάκι-μυ, θα
σε δόσι να φας, να πικί!

... Σόνη, — (πε ο μπάρμπα — Γιόργις, ο κλιδαράς απ'
το εργοστάσιο. Α δε θάνε ο Κόκινος ετρατός, — θα μπύνε
ι εχτρί επι χώρα-μας, θα πάρυνε τα χοράφια-μας, τις φά-
μπρικές-μας. Δεν μπορύνε ι καπιταλιστές να ιποφέρυνε,
πυ ε'εμάς ι δουλεφτάδες βαστώνε τιν εκουσία στα χέρια-τους.

Ο Κόκινος ετρατός ίνε ι δυνατί ιπεράσπισι τις χώρας-
μας. Δε χριά'στε να κλες, μα χριά'στε να μεγαλέφκες,
πυ ο γιός-ε'ι πάι να εχτελέσι το χρέος-τυ. Όπος κέρετε
ε'εμάς όλυς δεν τυς πέρνυνε στον Κόκινο ετρατό, τα πε-
διά τον πυλάκον εκί δεν τ'αφίνυνε να πάνε.

— Αφτό ίνε εοστό Γιόργι! — (πε ο πατέρας στον Πέτρο.

— Δίχος ετρατό το κράτος δεν μπορέ να ίνε. Νε ίτανε
βαρί το στρατιοτικό ζίσμο! Θυόμα μια φορά: έστεκε το
δικό-μας το ποίλ στην Καλύγα. Πιγένε επι ετράτα. Δεν ντρά-
νεσα, ότι αντίκρι-μυ έρχετε ένας σφιτσέρος. Πος χύλικσε
πάνο-μυ: «Γιατί δε με χερέτισες;!» Κε μυ έδοσε μια με
τι γροθιά-τυ ε'ε'αφτί! Κ'εγό στάθικα σε προσοχί κε μόνο

το λέγο: «Με ειχορίτε, εθγενέστανε!» Κε με βάλανε τρεις όρες να βαστό το τυφέκι.

— Μα έτσι ήτανε στον κερό το τσάρου. Στον Κόκινου στρατό δεν ίνε τέτια ειρήθια. Τόρα ι ονομασία το κόκινου στρατιότι ίνε τιμιτική. Ο κόκινος στρατιότις έχει όλα τα δι-κεόματα.

Κ' ι κομαντίρι-μας καθόλου δε μιάζονε με κίνους. Τότε ι οφίτσέρι ίτανε απ' τως κηφύς, μα ι δικί-μας κομαντίρι ίνε από εργάτες κε χοριάτες.

ΣΤΙ ΦΡΥΡΑ

«Ύτε μια πύλαμι κσένι γι δε θέλουμε. Μα κι' απ' τι δικί-μας γι, ότε ένα θερσόκι απ' τι γί-μας δε θα δόσουμε σε κα-νένα» — ίπε ο εντροφος Στάλιν.

— Δε θα δόσουμε, — απαντίσανε ι εργάτες.

— Δε θα δόσουμε, — απαντίσανε ι κολχόζνικι.

— Δε θα δόσουμε, — απαντίσανε όλοι ι δουλεφτάδες.

Ο Κόκινος στρατός-μας ίνε δυνατός, Ο Κόκινος στρατός φιλάγι τι χώρα τον σοβιέτ.

ΓΡΑΜΑ ΚΟΚΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΙΟΤΙ

— Γιά-σας αγαπιμένε-μου πατέρα κε μητέρα! Σας στέλ-νο απ' τον Κόκινου στρατό το μαχιτικό-μου χειρετιζμό. Τόρα διάβασα το γράμα-σας. Το χάκν με πονάτε, που ιπιρετό στον Κόκινου στρατό. Με λαίλέσανε με το όπλο στα χέρια να ιπερασπίσο τι Σοβιετική-μας Ένοσι. Κ' εγώ γι' αφτό μεγαλέφ-κουμε σε μαχιτίς το εργατο-χορικό Κόκινου στρατό.

Ροτάτε, πως ζόμε;

Σιχονόμαστε στις 6 το προί με το σινάλο. Ίστερα απ' το νίπσιμο κάνουμε γυμναστική για να δυναρδόμε το κορμί-μας. Τρόμε το προί κε το μεσημέρι σε στολόδαγια. Ο καθένας έχει δικό-του ερεθίτσι. Τρόμε τρεις φορές τι μέρα. Το γρά-μας πάντα ίνε καλό.

Τα ρύχα-μας κε τα παπούτσια-μας—όλα ίνε καλά. Στην καΐα-μας ίνε μεγάλη καθαριότητα. Δυλάθουμε οχτό όρες τι μέρα. Μαθένουμε το τυφέκι, το πολιβόλο κε το προτιβογά.

Εδó στον Κόκκινó στρατό μας μαθένουμε γράματα, κάνουμε μαζί-μας κυθέντες. Διαβάθουμε εφημερίδες.

Το λάφτερό-μας κερó τον περνóμε στι λανινική γονιά.

Εκί έγι κε ντάρα κε εσάχματ, κε λογιό-λογιό πεχνάδια.

Πιχτά δίνουμε θέατρο. Ο κομαντίρος-μας πάλι πέα αντάμα-μας πάνω στι σκινί. Στι μάθει κε στιν ιπηρεσία ίνε νατ'άλνικός-μας κε τον ακόμα δίχος λόγο. Μα στο λάφτερο κερó αφτός για μας ίνε πρότος είντροφος κε δικός-μας άνθρωπος.

Μένο ο γιός-εας

Πέτρος Νεφάντοφ.

Ο ΚΣΕΝΟΣ ΚΙ' Ο ΔΙΚΟΣ-ΜΑΣ

Σε μάχι άγρια, εκλιφί μπλεγμένη
διο στρατιóτες ίνε: ο δικός-μας
κι' ο κσένος, πυ τι εκέπει θολομένη
για νάχι προσπαθάι ο εχτρός-μας.

Ο κσένος κσεσικόνι το τυφέκι
κε εμαδέβι ίσια στιν καρδιά.

Θα δεις πως κσέρο πάντα το φισέκι
να το κορόνο ε' εχτριχά κορμιά.
Για στάς, στάς, είντροφε τί κάνης;
Τα μάτια-ς, δε βλέπουνε εχτρό.
Εργάτι φίλο θέλεις να κσεκάνεις,
σαν το μπαμπά-ς κε τον αδερφό.

Κατέβασε τ' απερίλινο τυφέκι,
 που εΐδονσαν ι άτιμι εχτρί.
 Το όπλο γίρισε κε το φισέκι
 ν' ανάψεις στο τιράνυ το κορμί.
 Εχίνυς, που σε ρίκανα επι μάχι
 να τις νικηρίσεις. Τότε τι χαρά!
 Κι' ο γιόκας-συ σαν το δικό-μυ θάχι
 εκολιό, δουλιά, προμή κε λεφτεριά!

Ι ΧΟΡΑ-ΜΑΣ

Ίνε στον ντυνιά μια μεγάλη χώρα. Αφτί ι χώρα ίνε ι
 ΕΣΣΔ.

Για να πάι κανίς ε' αφτίνα απ' τι μια άκρι στην άλι
 πεζά χριά'ετε να περπατάι τέσερα χρόνια.

Ας ροτίσουμε τον κό'μο αφτίς τις χώρας, όλυς διαμιάς
 με το ράδιο:

— Τι όρα τις μέρας έχετε:

Ο ένας θ' απαντίει: εμίς έχυμε προί. Ο άλλος θ' απαν-
 τίει: εμίς έχυμε μεσιμέρι. Ο τρίτος θ' απαντίει: εμίς έχυμε
 θράδι. Ο τέταρτος θ' απαντίει: εμίς έχυμε νίχτα.

Ας ροτίσουμε τον κόζμο αφτίς τις χόρας, όλως διαμιάς,
με το ράδιο!

— Τί αποχή το χρόνι έχετε;

Ο ένας θ' απαντήσει: εμείς έχουμε άσπικι. Ο άλλος θ' απαν-
τήσει: εμείς έχουμε χιμόνα.

Ας ροτίσουμε τον κόζμο αφτίς τις χόρας:

— Τί πλότο έχετε;

Ο ένας θ' απαντήσει: είδερο. Ο άλλος: ζαφί. Ο τρίτος:
πατροκάρβυνο. Ο τέταρτος: μπαμπάκι. Ο πέμπτος: νέφτι.

Ας ροτίσουμε τον κόζμο αφτίς τις χόρας:

— Τί δε σας εόνι;

Ο ένας θ' απαντήσει: είδερο. Ο άλλος: πεσμή. Ο τρίτος:
πατροκάρβυνο. Ο τέταρτος: νέφτι. Ο πέμπτος: μπαμπάκι.

Εκί όπου δεν ίνα πεσμή — χρειάζεστε να ετίλωμε.

Εκί όπου δεν ίνα μπαμπάκι, — χρειάζεστε να ετίλωμε.

Εκί όπου δεν ίνα νέφτι, κάρβυνο, είδερο — χρειάζεστε να
ετίλωμε.

Ο ΣΙΔΕΡΟΔΡΟΜΟΣ

Έβγαπες ο άνθρωπος τα τ'άπια, ίσακσε τις ταγμαμάδες,
έχτισε γεφύρια. Έβγαλε ίσια, εα εαίτα, τι εστράτα.

Σ' αφτί τι εστράτα έβαλε ατσάλένιες ράγιες. Πάνο στις
ράγιες έβαλε σιδερένια μηχανί με φυγάρο, καζάνι κε εόμπια.

Στι εόμπια θάζονε κείλα γιά κάρβυνο, στο καζάνι
εράζονε νερό.

Κιόλι το παροβόζι δίλογος άλογο έτσι, όστε με κανένα
άλογο δεν το κατασόνε. Πενήντα χιλιομέτρα τον όρα.

Κιόλι το παροβόζι, τραβά βαγόνια. Σ' άλλα βαγόνια
πάνε ι άνθρωπι, κε ετ' άλλα — έάκανε πολλά πολλά πράματα!

*Βρίμε το παροβόζι ν'ι
άνδριοι σιμώσανε.*

Τ' ΑΤΣΑΛΕΝΙΟ ΙΠΙΚΟ

Ίδατε ποτέ
στις ατέλειους στάβους προς τρέχι,
στιν ομήλι τις λήμης κρυμένο,
με ποδάρια χοιτρά, σιδερένια,
με ρυθύνια πλατιά κι' ατσαλένια
αναμένοντας πάντα το τρένο;
Κι' από πίσω-το μές' στα χοιτάρια,
σε γαρίσι, θαρίς, γιορτινό
κσετινά'ι πευλά τα ποδάρια
κι' όλο τρέχι πυλάρι μικρό.
Τί αστιό, κυτό
αλογάκι
να περάσει το τρένο που ζήτασε!
Πός δε θά'ι στο νό-το λεγάκι,
προς τ' ατσαλένιο πια ιπικό
τι γεννά-το τι νίκησε.

ΤΥΡΚΣΙΜΠ

Το Τυρκσιμπ ίνε κενόργιος σιδερόδρομος ανάμεσα στη Σιβηρία κε το Τυρκεστάν. Κάνανε πολί δουλιά για να φτιάσουνε γρήγορα αφτό το δρόμο.

ΑΝΔΙΝΟΣΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ II. — 4.

Ακού — στα φάρμακα ι εφίρισε — ι όρα β. Κε
στις β κε 2 λεπτά το τρένο θα περάσει.

Τρέχει σαν τρελός, έχασε το νό-το, ο θύος δεν κέρρι
π ή θα γίν ακόμα. Έτραχσε ίσαρπ τον αναποδογριζόμενι ράγια,
όπου ίσανε πολλά κείλα. Έσκίπσε κι άρπαχσε ένα. Ακού —
εφίρισμα μακρινό, ακού — ι ράγες κανονικά κε σιγά αρχίσανε
να τρομάζουνε. Για να τρέχει πιο μακριά δεν έγι δύναμι.
Στάθηκε εκατό εά'ονες μακριά απ' το φοβερό τόπο. Εδώ σα να
φώτισε το κεφάλι-το ένα φος.

Έβγαλε το καπέλο-το έβγαλε απ' αυτό το μπαμπακερό-
το μαντίλι, έβγαλε το μαχέρι απ' τα τσανκία-το, χτίπισε
με το μαχέρι το αριστερό-το χέρι πευότερα απ' τον ανκόνα,
— πιάχτηκε το έμα, έτραχσε σα ζεστό ρέμα. Έβρεχσε μέσα
ς' αυτό το μαντίλι-το, το ίσιαχσε, το άνιχσε πάνω στο κείλο
κε είκοσε περίά τον «κόκκινο σιμέα-το».

Στέχι, κονάι τι σιμέα-το, κε το τρένο φάνιχε πια.

Κε το έμα όλο τρέχι κε τρέχι. Σφίλνχι ο Σιμαόν την
πλιγί-το στα πλάγια. Θέλι να τι σφίλνχι για να κλίσι, μα
το έμα δε στίχι. Ένα νόναμα ίνε στο κεφάλι-το: «δε θα
μπορέσο να σταθό, θα ρίξσο τι σιμέα». Σχοπινιάσανε τα
μάτια-το κε πέταχσε κάτω τι σιμέα. Μα ο μηχανικός — τον
ίδε πια.

Το τρένο σταμάτησε. Ο κό'μος θήλχε έκσο απ' τα
θαρόνα, σρεφτίχανε ποίλ. Βλέπονε — κίτετε ένας άνθρωπος, κε
σιμά ε' αυτόνα μια ματομένη πατσαθόρα πάνω στο κείλο.

Ο ΠΙΟΝΕΡΟΣ ΑΜΠΡΟΣΙΜΟΦ

Ο πιονέρος Αμπροσίμοφ περμένοντας απ' το χορό στο
εκούθ, έδε μια τεαχομένη ράγια. Πήγανε το τρένο. Ο Αμπρο-
σίμοφ έβγαλε τι γραβάτα-το, τον έδεσε πάνω στο κείλο
κ' έδεσε σιμάλο. Γλίτωσε το τρένο απ' το τεάχομα.

Στο Τυρκαστάν μπαμπάκι μεγάλου,
επὶ Σιβηρία θένει το περσι.
Τὴν ἔριμο με τὰ θινὰ εὐθὺν
εφίχτά ἰ εἰδαρένια-μας γραμί.

Περνύσανε μπροστὰ θδομάδες, μέτε:
— το καρὰθάνι πέρανε ἀρχά.
Ὁ εἰφονας θονκίσε κ' ἰ χαμήλες
μυνηκρίσανε κα τρέμανε εἰχλά.

Μα τώρα πια τὴν ἔριμο πὶ εἰχλόν
θροντόντας εἰδαρένιες μηχανές.
Κ' ἰ ἔριμες ἐπὶ χόρα-μας ἀνθλόν.
Χαθίκανε ἰ εστράτες ἰ παλιές...

ΤΟ ΣΙΝΙΑΛΟ

Μια φορά ερχότανε ὁ εἰδεροδρομικὸς φίλακας — ὁ Σι-
μεόν ἀπ' το ὄρος. Ὁ ὁμιος ἱτάνε πια χαμιλά. Ἰτάνε μεγάλε
εἰχλά. Γλίγορα θα εἶμονε ἐπὶ εἰδεροδρομικὴ γραμί. Τὸ φένατε
εἰ να γτιπὰι κάπου εἰδαρο με εἰδαρο. Ὁ Σιμεόν πέρα γλί-
γορα. «Ἴι να ἴνε»; — νυνήσι.

Ἠγένει πάντο ε' ἓνα περσιό τόπο — μπροστὰ-τὸ ἴνε το
εἰδεροδρομικὸ περσιόμα. Περσιό, πάντο ἐπὶ εἰδεροδρομικὴ γραμί,
καθότανε πάντο ἐπὶ ποδάρι-τὸ ἓνας ἄνθρωπος κα κάτι ἔκανε.
Ἀρχισε ν' ἀνεθένει ὁ Σιμεόν ἀγάλια-αγάλια κα να το εμῶνι:
νύνήσε, πὸς ἴρθε να κλέψει τις γάικες. Ντρανά, κί ὁ ἄνθρω-
πος εἰκόθηκε: κρατῶσε ἐπὶ χέρια-τὸ λαστό. Ἐβαλε το λαστό
κάτω ἀπὲς ράχες κα τις κυνῶσε ἐπὶν πάντα. Σκοτινάσανε
τὰ μάτια το Σιμεόν, θέλει να φονάκει, μα δὲν μπορὶ. Ἰρέχι
πάντο γλίγορα, κί ὁ ἄνθρωπος με το λαστό κα το κλιδί
κατρακίλει ἀπ' τὴν ἄλι μεριά το περσιόματος.

Ἐρχετα το επιθατικὸ τρένο. Μα δὲν ἔχει με πὶ να το
εταρατίσει: δὲν ἔχει εμῶν. Ἴι ράχια δὲν μπορὶ να πὶ θάλλε
ἐπὶν τόπο-τις. Με ὀφκερα χέρια δὲν μπορὶς τίποτα να κάνης.

Προί, προί,
φτινόπορο,
ο Αμπροσίμοφ διάβαινε
απτο χοριό-τυ
ε' άλλο κοντινό χοριό
για το κολχόζικο σχολιό.
Κε νά μπροστά-τυ φάνηκε
μια ράγια τσακίζμενι.
Σε μια στιγμή την έβγαλε
την κόκκινη γραβάτα-τυ,
που ήτανε σφιχτά δεμένη:
— Κε νά-με έτιμος!
Δεν ήμε, νε, μεγάλο
πεδί
για να γυρίσω
το κλειδί,
μα δίνω το σινιάλο.
Τον ίδανε
δεκάδες μάτια.

Απάντι:
το έδωσε το φρένο
και γλιγορα
σιμά-τυ
σταμάτισε το τρένο.
Εξό αν άργήσε λεφτό,
μεγάλο
θα γινότανε κακό.
Τα εργαλία βγάλανε.
Χτυπίσαν τα σφιριά.
Στον τόπο-τους τις βάλανε
τις ράγιες
και τραβίκσανε μπροστά.
Κι' ανάμεσα απτις ράγιες
πεγνόνοντας σιμόνι
και μπένι στο χοριό.
Ο πιονέρος τρέχι
και πάει στο σχολιό.

Ι ΕΦΕΒΡΕΤΙΚΟΤΙΤΑ ΤΥ ΚΟΚΙΝΥ ΑΕΡΟΠΟΥ

Αφτό ήτανε στον κερό τυ πολέμου με τες άσπρες. Απ' το έσταμπ πέρανε διαταγή:

— Να πετάξετε σε τόπο, που δεν έχει φόβο!

Κε έσπασε φοβερί μπόρα. Έπεφτε δυνατί βροχή. Κε το επικό τυ εχτρώ ήτανε πολύ σιμά. Ι αεροπόροι αποφασίσανε να πετάκουνε. Έστερα από δυο όρες πέταγμα σε φοβερί μπόρα και βροχή ι αεροπόροι μπορέσανε να πετάκουνε στο τόπο, που τες έπανε.

Άργισε μια όρα μονάχα ένας νέος αεροπόρος, ο Γόρτιν.

Ο Γόρτιν έχασε τι στρατά και κατέβηκε πίσω απ' τες άσπρες.

Το αεροπλάνο το θάναε ι κοΐάκι. Δέκα κοΐάκι τριγυρί-
σανε τον αεροπόρο. Μα δεν θάναε τα κόκκινα άστρα
στα φτερά το αεροπλάνο κε νομίσανε, ότι ο δικός-μας αε-
ροπόρος ήτανε ευηλέΐος. Ο Γόρτσι φορούσε ευηλέΐακα ρόχα.

Άσκιμα μιλώσε ρόσικα, γιατί ήτανε απ' τι Λάτβια. Ι κο-
ΐάκι θάρέσανε, ότι ίνε ευηλέΐος αεροπόρος. Τον ίπανε,
ότι σημά-τους, στα εσάντσια θρίκατε το εσταπ τον κοΐάκον.

Ίσανε τι εσάντσια ήτανε κάποι τρία χιλιόμετρα. Ο κό-
κκος αεροπόρος δεν τάχασε. Παρακάλεσε τους κοΐάκους να
τον βοήθουνε να φέρι το αεροπλάνο στα εσάντσια. Μα τι
βόλληα τον κοΐάκον ο αεροπόρος κίρδισε το μοτόρ κι άρχισε
να πηγάνι μπροστά. Σ' αφτό τον κερό απ' τι εσάντσια φάνηκε
μεγάλο ιπικό απόσπαΐμα τον άσπρον μ' οφειτέρους. Κί ο κό-
κκος αεροπόρος εαν πούλι πέτακε πάνω απ' τον εχτρό.

Ίστερα από μεσί όρα ο αεροπόρος ήτανε πια ανάμεσα
ετος δικός-μας.

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

*Τρίμ νε τρίσικας δεν ίνε
ωεταί νε ωνιί δεν ίνε,
μας νιβαζί νε άγογο δεν ίνε*

ΑΕΡΟΠΛΑΝΑ

Αεροπλάνο,
αεροπλάνο!
Κε τι ποιά
πετόν, πετόν!
Γορζά πετόνε.

Νά-τα περνώνε
πια το χοριό—
Ερτά... οχτό.
Εχ, κι ανεβάνον
στα ίπσι θρένον.

Εκί, για διές,
στράτες στενές
δεν έχει. Πάνο
τ' αεροπλάνο.

τρέχει, θοΐ·
με φόρα εκί·
τον ορατό
το γαλανό.

*Πορὲς στράτες ἔγινε ἰ ἀνδρῶν
για να ιωάνε ο ἐκίς στον ἄρο,
μα ἰ στράτα στον αέρα ἴνε
ιωό' ιωατιά αὐθ' ὄρες.*

ΠΟΣΟ ΑΓΑΠΥΣΕ Ο ΓΡΙΓΟΡΙΣ ΤΟ ΡΑΔΙΟ

Ολόκληρες μέρες ο Γριγόρις πολεμῖσε: ἔκοβε τίλι,
πλάτινι με το σφιρί κάτι κομάτια ἀπὸ μέταλλο.

— Γφυ, ιεγίλα δεν ἔχι, — ἤμωνα ἰ μανάκα, — κε γιατί
έβαλε κενύργια διαβολικά στο νό-το; Μόνο με εκυτίδαν
γαμίζι τιν κάμαρα.

Τις βραδιές ο πατέρας ροτῖσε:

-- Ε, πως πάνε ἰ θυλιάς;

Καλά, — με χαρά απαντῖσε ο Γριγόρις, — μόνο νά
πω δεν ἔχο τηλεφωνική τρύμπκα.

Τί να γίνι... φένετε θ' αναγκαστῖμε ν' αγοράσῖμε τρύμπκα...
Βοήθεια δε χρειάζεσε:

— Δε χρειάζῖμε, δε χρειάζῖμε, — κονάι το χέρι-το ο
Γριγόρις, — θέλο εγὼ ο θιος να το κάνω.

Περάσανε δέκα μέρες. Ο Γριγόρις έβαλε στον τόπο-το
ὅλο το μηχανή-μό. Τιν ἄλλε μέρα βγήκε πάνω στην κορφή τῆς
στέγης, έβαζε τιν ἀντένα.

Το βράδι στο σπίτι σαραφάκιανε ποιά μουσφρίδες. Χτί-
πιζε ι όρα 8. Στον τρύμπκα ακόστηκε κάπια θραχνιαζόμενι
φονί. Ο Γριγόρις έτρεκσε στο μηχανόμó, έβγαλε εκί το ρόπορ
κε φόνακσε:

— Σοπάτε, είντροφι, αρχί'ι πια...

Κί απ' το ρόπορ κάπιος ίπε φοναχτά:

— Ντοκλάντ.

Κ' ίστερα άλι, φονί ίπε τι γίνετε στον Κίνα. 'Ιστερα
απ' το ντοκλάντ το ρόπορ άρχισε να λεί τέτια αστά πρά-
ματα, πυ όλι γαχανίζανε. 'Ιστερα ακόστηκε μουσιλί.

— Καλά! — ίπε ο Σμερόν. — Νά τι θα κάνεις τώρα:
κάθισε στο σπίτι κι' άκουε.

Πήγανε στα σπίτια-τους όλι άθαλα, γιατί όλι περιμένανε
ενέχια, μα το ρόπορ εόπενε. Ο Γριγόρις ίπε, ότι ι ραδιο-
βραδιά τέλιοςε.

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

*Τόνε βάγατε στα στέγε
μι' ότε θεί ειμί αυήν:
αώ τα μαιρινά τα μέρι
μυσικί νε ζόντε γέρι.*

Ο ΚΛΙΖΜΕΝΟΣ ΠΑΣΑΖΙΡΟΣ

Το γράμα δε μπορί
μονάχο
πυθενά να πάι.

Μα πέφτι στο κυτί
κε θάλασσε,
θονά περνάι.

Μπιλιέτο ακριβό
ο κολυμπήσας
πασαύρος

δε θέλει.
Μ' έκαστο μικρό
το κόμμι γράβει ο γέρος.

ΣΤΟ ΤΑΧΙΔΡΟΜΙΚΟ ΒΑΓΟΝΙ

Πακέτα γραμμένα,
με τάξει θαλμένα.
Στι εστράτα διαλέγουν, μετρών
ι δυο ταχυδρόμοι
μαζί στο βαγόνι
τι νύχτα στο πόδι περνών.

Νά δέμα στη Μόσχα,
μια κάρτα στον Όρσα,
γαΐετα, που πάει στο Όρσα.
Συμά-το θαλμένο
διπλά εισπημένο
το γράμα περνάει στο Τορσα.

Ο, ΤΙ ΦΟΒΕΡΟΣ ΠΥ ΙΝΕ!

Στην αβλή έπεσε το γατάκι. Μικρό, αδύνατο, πολύ αδι-
νατο. Άκαστρα φάνηκε το σκυλί. Πήδισε το γατάκι, χαμ-
πύρισε τι ράγι-το, είκοσε όρθια τα μαλλά-το, τέυτοσε τα
μουστάκια-το κε στέκι. Το σκυλί πέρασε συμά-το. Κι όσο πύ-
γευε, το γατάκι όλο ε'αυτό γρύλιε τα μύτρα-το: «Νά,
ντράνα, τι φοβερό που ήμε Με θάλλε στο νό-το να με πιρά-
κεις.—θα τιν πάθεις».

*Γράτα έιν τα νήρια-τις
μέσα στα σκορρογια:*

ΤΟ ΤΙΓΡΑΚΙ

Ο πατέρας έφερε απ' το κινέρι ένα τиграκι. Ήτανε όσο μισόχρονο χοντρό σκυλάκι. Ήχε μεγάλο το κεφάλι με στρουγκυλά πρασινοπά μάτια, πλατύ το κότρο κα κοντά τ' αφτιά.

Τα μπροστινά ποδάρια-του ήτανε βαριά κα δυνατά, κα τα πεινιά—πολλί λιγνότερα. Χοντροκαμομένο, μικρό, ακουμπόσε στο πόδι το πατέρα κα τριβότανε σ' αυτό. Το πιάσανε μακριά μέσα στα καμίσια, σιμά σε μια μεγάλη λίμνη. Το λέγανε Βάσια.

Όταν πήγανε να χιμθόνε αφίσανε το Βάσια μοναχό στην κάμαρα. Ο Βάσιος ντρανά: σκοτυνά, κα κανέναν δεν ίνα. Κε νά η φοβερί τίγρι πίδισε απ' το νταβάν, έτρεχε μέσα στην κάμαρα κα μόνκρισε απ' το φόβο-το. Ο πατέρας (ρθε σιμά-το. Ο Βάσιος χάριξε, ρήχτηκε στον πατέρα-μου, άρχισε να μιανόλ'η. Ο πατέρας χάιδεθε το τиграκι, το πύρε στην κάμαρά-το, κι' όλη ίσιχα χιμθίκαμε.

Το προί γινούκαμε το Βάσια με τ'ες φίλος-το—τα σκυλιά. Μα αφτιά σ'ορέπσανε τα υράδια-τ'ες κάτω απτα ποδάρια-τ'ες κα φέθγανε. Φενότανε, ότι η μυροδιά τις τίγρις έκανε στα σκυλιά φοβερί εντίποςι. Μόνο ένα νέο σκυλί τις αβλίσ δε φοβίθηκε. Πίδισε από πάνω απ' το Βάσια, το σκόντιζε με το πόδι-το κα με δυνατό γάθγιμα έκανε ένα χαρόμενο πεγνίδι. Ο Βάσιος κυλλήκε κι' αθέκρια έτρεκε από πίσω-το.

Ο Βάσιος αγαπίσε να χόνεπε σιμά στην κάμαρα κα να πεί'η εκεί. Περισσότερο αγαπίσε να τραβά'η το μαχειλάρι, να μαζά την άκρι-το, κ' ίστερα να το χτιπά'η με το ποδάρι-το: τα φτερά πετόνε σ' όλες τις μεριές, κι' ο Βάσιος χτιπά'η το μαχειλάρι κα μινιόλ'η.

Ο Βάσις είχε κι' άλλο παιχνίδι—τιν παλιά θάλενκα. Έσερ ιε
τι θάλενκα στο πάτομα τιν έπιανε σαν ποντικάκι.

Αγαπώσε ο Βάσις ν' ανεβένι στα δέντρα. Έπεφτε πάνω
στο χόμα, σιμάδεθε κε πιδύσε περιά. Στι ετημέ ο Βά-
σις γάντζονε με τα δόντια κε τα ποδάρια-το, κουνότανε
περιά πάνω απ' τι γι.

Ο Βάσις μεγάλονε. Αρχίζανε να φένοντε τα ενήλια
τις αλιθινίς τίγρις.

Γλήγορα ο πατέρας τον κόλλισε στο Ίσοπάρχο.

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ Κ' Ι ΑΛΕΠΥ

(Παραμύθι)

Ένα λιοντάρι γέρασε κε δεν μπορώσε να κινιχάι θεριά.
Νύνις λιπόν να ζι με πονικιά: πλάγιασε στι επιλιά κ' έκανε
τον άρροστο. Αρχίσανε ν' αρχόντε τα Ίδα να τον ντρανόνε.
Μα κανένα απ' αφτά δε γρίζε πίσο. Το λιοντάρι άρπαζε
κ' άτρογε κάθε Ίδο, που έμπανε στι επιλιά,

Ίρθε ι αλεπό, στάθηκε στιν πόρτα τις επιλιάς κε ροτάι
το λιοντάρι:

— Έί κανίς;

— Άεκυφα, λεί το λιοντάρι. Κε γιατί δεν μπένις μέσα
ναρθίς σιμά-μου;

Κ' ι αλεπό απαντάι:

— Απ' τ' αχνάρια ντρανό: μπέκινε μέσα πολά Ίδα,
μα δε θήκε κανένα.

ΣΚΙΛΙ-ΣΑΝΙΤΑΡ

Στον εμφλίο πόλεμο πλιγόθηκα στο δεκσί-μου χέρι κε
στο ποδάρι. Έπεσα μέσα σε μια ταραμά. Έχασα πολί έμα,
αδινάτισα. Ι δικί-μας δε φανόντανε, δεν ακυόντανε... Ίπια
όλο το νερό, που έχα μέσα στιν μπακλάσσα. Ίμωνα δίχως
έστισι. Κεμπνό—κάποτε ένε προί, κάποτε θράδι. Φονάζο βοί-
θια—μα κανέναν δεν απαντάι: φένετε ι δικί-μας πέγανε μακριά.

Κ' ε πλιγές-μυ πονώνε...

— Εχ, — νυνή'ο, — χάθικα.

Κε θα χανόμωνα, πεδιά, αν δεν ήτανε ι Γάικα.

Στο τέλος το δέφτερο μερόνιχτο ακήο, να ρυθύν'ι εκί
κάπο σιμά ένα εκίλι. Πολλί χάρικα. Νά τώρα — θα με θρι,
για δε θα με θρι το εκίλι;

Με θρε. Με θρε ι Γάικα. Φόνακτε απ' τι χαρά-τις,
με γλίφι ετι μίτι κε ετα μάτια.

— Εχ, αγαπιμένε-μυ είντροφε! Εχ εσι, αγαπιμένε-μυ
είντροφε!

Κε πως μπορύσα να μιν τιν πο, είντροφο! 'Επασε ι
Γάικα σιμά-μυ κε θά'ι μπροστά-μυ τι ράχι-τις. Στι ράχι-
τις ήτανε ένας τορβάς με κόκινο σταθρό: «Πάρε, διλαδί,
ότι θέλεις». Πέρα από κι ιόδιο, μπιντ, έχισα ιόδιο στις πλι-
γές-μυ, κε τις έδεσα όπος-όπος. Κ' ι Γάικα κια φέθρι από
μένα με το μπρίν'ελ ετα δόντια. Το μπρίν'ελ ίνε ένα κοιτό
κεθλο, πυ δένυνε στο εκίλι-σανιτάρ ετιν τραχιά'εα. 'Όταν το
εκίλι θρίεκι κανένα πλιγομένο κέρνι αφτό το μπρίν'ελ. 'Ετσι
τρέχι ετις δικής-τυ, ετις ανθρώπους-σανιτάρ. Κι' α, δε θρι
κανένα πλιγομένο, τότε δεν κέρνι το μπρίν'ελ στο ετόμα-τυ.

Ι Γάικα με το μπρίν'ελ στο ετόμα έτρεικε ετις δικής-
μας κραενοαρμέιτους-σανιτάρ κε τις έφρεσ σιμά-μυ.

'Ετσι με γλίτρε...

Ο ΦΙΛΑΚΑΣ

(Αλιθινά ιστορία)

Ο Μιχαήλ Ιωάννοβιτς ζύσε ετιν εκσοχί. Καμιά φορά δεν
κλιόονε το επίτι-τυ, αν κε έφειθε από κι για πολλί κερό.
Κε γιατί να το κλιόόσι, αφύ έχι διο μαθιμένους φίλακες —
τζομπανόεκιλα.

Μια φορά γιρ'ι στο επίτι-τυ κε ντρανά: κάθοντε εκί
διο ζούλικι ετα εκαρνιά. Αντίκρι ε' αφτός κάθοντε τα εκί-
λιά-τυ.

— Γιατί κάθεστε, μάπα-μυ;—τws ροτάει ο Μιχαήλ Ιθά-
νοβιτζ.

— Καθόμαστε, πολλίτι. Νά πια τρεις ώρες καθόμαστε,
δε μας αφήνουνε να εαλέψουμε, τα καταραμένα. Μπείκαμε
μέσα, δε λάχσανε. Μα τώρα μόλις θάλεις το χέρι στην τσέπι,
για να πάρεις κανένα τσιγάρο να καπνίσεις, μυνκρίζονε κε θά-
λουνε να ε αρπάκουνε απ' το χέρι. Δε μας αφήνουνε να θά-
λουμε το χέρι στην τσέπι. Πές-τα, για να μας αφήσουνε να
καπνίσουμε κανένα τσιγάρο. Κυραστήκαμε ολότελα.

— Στι μιλίτσια θα καπνίσετε. Εμπρός μαρσε, κε να
μιν τρέχετε, γιατί τα σκιλιά θα σας κάνουνε κομάτια. 'Υτε
να θάλετε το χέρι-σας στην τσέπι (μπορίτε νάχετε εκί όπλο),
ότε να τρέχετε, τα σκιλιά δε θα σας αφήσουνε: έτσι ίνε
μαθωμένα. 'Εσί να φιλάγεις εδó!—ίπε ο Μιχαήλ Ιθάνοβιτζ
στο ένα σκιλί,—κ' εσί έλα αντάμα-μυ! —Κε πέρε αντάμα-
το τ' άλλο.

'Έτσι κ' έφερε τws κλέφτες στι μιλίτσια.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΤΑΧΙΔΡΟΜΟΣ

Αφτό έγινε σε κρία χόρα. Εκί, όπυ δεν ίνε τρένα. Εκί,
όπυ μια φορά τι θδομάδα με τα σκιλιά κυβαλόνε την πόρτα.

Ο ταχυδρόμος Μακ καθότανε στην τ'ανά τιλιγμένος μέσα
σε γόνα. Ο Τοδ πάνυ στο κάθισμα τις τ'ανάς με τέχνη
κυμάνταρα τα σκιλιά. Τα σκιλιά τον αγαπίσανε. Καλά εέρ-
νουνε τις τ'άνες πάνυ στο φρέσκο χιόνι. Νά κε το ποτάμι χα-
μυλά στο θαθόλομα. Με φόρα κλιστίχανε ι τ'άνες πάνυ στον
πάγο. Τα σκιλιά πήγανε ακόρα πιο γλέγορα πάνυ στον ίσιο πάγο.

«Κρακ!» — έτρικεσ κάτι από κάτω απ' το πολόζι τις
τ'ανάς.

— «Τρίπα θα ίνε»,—πέρασε στο νυ το Τοδ,—ι τ'ανά
ίνε θαριά.—Κε όίγως να νούσει, πίδισε στον πάγο.

Τα σκιλιά πέρανε την τ'ανά, πω έγινε λαφριά κε τρέ-
ξανε μακριά ίσια πάνυ στην ακροποταριά. Τα σκιλιά τρέκσανε,

σα λισιαζμένα. Μακριά από πέρα πάνω στον πάγο φενότανε
ι μοναχική φιγούρα τῷ Τοῦ.

Ο Τοῦ μπήκε εἰς στρατά πεζά. Μα το χιόνι έπεφτε
ολοένα πιο πιχτά. Ήτανε θαρὶ να ντρανά κανίς τ' αχνάρια
τις λαφριάς τῶανός.

Σαν μπόρα μπήκε ι τῶανά στο χορί. Απ' όλα τα επί-
τια τρέχ ανε ι άνθρωπι, φονάζοντας:

— Ι πόστα, ι πόστα!

— Μα πύ ίνε ο Τοῦ; Ίσε μονάχος;—ροδέσανε το Μεκ.

Τα εκιλιά φονάζανε κλαπσιάρικα κι' ανίσιχα ντρανόςανε,
μίπος φένετα ο μικρός-της φίλος.

— Πρέπι να πάμε να τον ανταμόσουμε, — φονάκσανε
τα πεδιά, ι φίλι τῷ Τοῦ.

Ένας απ' αφτίς είμοσε το εκυλ-οδιγό κε έπε:

— Ο Τοῦ ίνε εκί, να τον έθρις, Γρο. !

Ο οδιγός ανίσιχα έτρεχε πάνω κάτω κε όρνιαζε.

Τα πεδιά μόλις καταδέσανε να πιδίσουνε στὴν τῶανά, κε
τα εκιλιά τραβίκεσανε πέρα εἰς στρατά...

— Ο Τοῦ πήγανε αργά μέσα στο θαθί χιόνι. Τῷ φά-
νικε, ότι ακίη κάτω μόνκρι-μα από μέσα απ' τὴν μπόρα.

«Αφτό ίνε το λάκεμο τῷ Γρο-οδιγό...»

Ίστερα από ένα λεφτό τα εκιλιά λάζανε κε φονάζανε
απ' τι χαρά, πιδόντας ολόγιρα στον Τοῦ. Ο Γρο έγλιψε το
παγομένο-τῷ πρόσωπο, κε τα πεδιά τῷ φονάζανε:

— Κάθισε γρήγορα Τοῦ!

Ο Τοῦ πίδισε στὴν τῶανά, φόνακσε «γικ» κε τα εκιλιά
με καρδιά τρέχανε μέσα στὴν μπόρα.

*Το σινι' ίνε ιδιστός ρήος τῷ
ανθρώπιον.*

Ι ΛΙΚΙ

Ο παπός-μου ήτανε φιλάκας στο όρος. Μια φορά γρίζε στο σπίτι από μέσα απ' το όρος. Βράδιαζε. Πλάκωνε i μπόρα. Άκουφνα ο παπός άκουσε μόνκριμα. Άρχισε να

περπατάει γλιγορα, μα το μόνκριμα σα να είμονε. Ο παπός έτρεχε πάνω στ'ι στράτα. Ντράνασε ολόγυρα. Βλέπει σιμά από πέρσo-το λαμπερά σιμάδια. Νά πια ακήν, πως i λίκι τρέζονε τα δόντια-τους.

Έτρεχε, ο παπός ε' ένα πριλό έλατο κε πίζεε στο κάτω κλαδί. I λίκι τον θάνα πάνω στο δέντρο κε σταθίκανε. Κάμπουσι λίκι σικοθίκανε στα πεινά-τους ποδάρια σιμά στον κορμό το δέντρου. I λίκι υρλιάζανε κι αρπάζανε με τα δόντια-τους το καπώκι το έλατου.

Το καλοχέρι i λίκι πολύ επάνια ορμόνε πάνω στον άνθρωπο. Φάνετε, πως χάζανε κάπιο κούρι.

Ίνα πια πολύ όρα πω νίχτοσε. Ο παπός κατάλαθε, ότι θ' αναγκαστεί εδó να περάσει όλη τη νίχτα. Βρίχε ακόμα πιο πριλά, κε κάθισε καλά πάνω ε' ένα κλαδί. Φίσιχζε ο άνεμος, τα κλαδιά το έλατο κυνθίκανε, κι απ' το κεφάλι το παπó πέταχζε το καπέλο-το. I λίκι αρέσος τ' αρπάζανε κε το χάνανε κοράτια. I λίκι καθόντανε χαμιά κι υρνώζανε, σικόνοντας πάνω το κεφάλι-τους. Ο παπός δυνατά βαστιότανε στα κλαδιά, κε το έλατο κυνóτανε με λήγίζε απ' τον άνεμο.

Έτσι κάθισε ο παπός όλη τη νίχτα. Το πρωί χαθίκανε

ι λίκι. Ο παπός κατέβηκε απ' το έλατο κε πήγε στ' στο-
ρόζ'κα-το.

— Έπιαθες; — φώναξε ι γυνέκα-το.

— Με τ'ος λίκ'ος αναγκάστηκε να περάσει τιν μπόρα,
— μπόρεσε να πι ο παπός κ' έπεσε πάνω στο εκαμυλί.

*Δε χτυδούν το γύμο γιατί ένε
σταχτερός
μα γιατί τρού τα ωρόδατα.
Ο γύμος ένε γύνα; μα ένε
ραμένε στο πορμ-τυ.*

ΠΟΣ Ι ΛΙΚΙ ΜΑΘΕΝΥΝΕ ΤΑ ΠΕΔΙΑ-ΤΥΣ

Περπατώσα στ'ι στράτα κι' από πίσω-μυ άκουσα μια φωνή.
Φώναζε ένα πεδ'ι-τόρμπάνις. Έτρεχε μέσα απ' τα χοράρια
κ' έδειχνε κάτι. Ντράνισα κε β'α: μέσα στο χοράρι τρέχονε
δ'ιο λίκι—μια λικοράνα, κ' ένα μικρό. Ο μικρός λίκ'ος κυθα-
λ'ωσε πάνω στ'ι ράχι-το σφαγμένο αρνάκι, κε με τα δόντια-
το το θαστόσε απ' το ποδάρι. Ι λικοράνα έτρεχε από πίσω.

Όταν β'α τ'ος λίκ'ος, έτρεχσα μαζί με τον τ'ορμπάνι από
πίσω-τους. Αρχίσαμε να φονά'ουμε. Στ'ι φονέ-μας τρέχονε κ'ι
χοράτες με τα εκιλιά.

Μόλις ο γέρο-λίκ'ος β'ε τα εκιλιά κε τον κό'μο, έτρεχε
στο νέο λίκ'ο, άρπακσε απ' αρτόνα τ' αρνάκι κε το πέτακσε
πάνω στ'ι ράχι-το. Κ'ι δ'ιο λίκ'ι τρέχονε γ'ιόγορα κε γα-
θ'ίκανε απ' τα μάτια-μας.

Τότε το παιδί άρχισε να λεί προς άγριε απτό το πράμα:
απ' τιν ταραμά βήκε ένας μεγάλος λίκος, άρπαιξε ένα αρ-
νάκι, το έκοψε με τα δόντια-του κε το κυθάλιζε.

Γρήγορα έτρεκε ειμά-του ένα μικρό λικάκι κι' όρρισε
πάνο ετ' αρνί.

Ο γέρο-λίκος έδωσε στο μικρό λίκο να κυθάλιε τ' αρ-
νάκι, κι' ο ίδιος αγάλια έτρεχε ειμά-του.

Μόνο όταν έρθε το κακό, ο γέρος άφισε το μάθημα κε
πήρε μόνος-του τ' αρνάκι.

Ο ΑΦΟΒΟΣ ΛΑΓΟΣ

(Παραμύθι)

Γενίθικε μέσα στο όρος ένα λαγυδάκι πν φοβότανε απτο
κάθετι. Τρί'ι κάπν κανένα κλαδί, φτερυγί'ι κανένα πούλι,
πέφτι απ' το δέντρο κανένα κομάτι χιόνι — πάι να φέρε
ι καρδιά το μικρό λαγύ. Φοβότανε το λαγυδάκι μια μέρα, φο-
βότανε δυο, φοβότανε μια εβδομάδα, φοβότανε ένα χρόνο.
Ίστερα μεγάλωσε κι' άκσαφνα θαρέθικε πια να φοβάτε.

— Τίποτα δε φοβόμε! — φώναξε ε' όλο το όρος.

-- Νά πν δε φοβόμε καθόλου, όπν κι' αν κανίς!

— Ε, ει, τ'αρομάτι, κε το λίκο δε φοβάσε;

-- Κε το λίκο δε φοβόμε, κε τν αλεπού, κε τν αρκούδα,
-- κανένα δε φοβόμε!

Απτό ίτανε πολύ γελίο.

— Εδó πολλά λόγια δε χρειάζοντε! — φώνα'ε ο λαγός.

Αν μν τίχι κανέναν λίκος, τότες εγó ο ίδιος θα το φάγο.

— Εχ, κε τί γελίος λαγός! Εχ, κε τί αγμάκις πν ίνε!...

Φονά'ονε ι λαγί για το λίκο, κε νά ο λίκος θρέθικε
στι φονί. Περπατόςε, περπατόςε στο όρος για τις λιχίες
δυλιές-του πίνανε κε νύνις: «Τί καλά πν θα ίτανε αν ίχα
κανένα λαγυδάκι για με'έ». Αχί, όπν κάπν πολύ ειμά φο-
νά'ονε ι λαγί κε φέρνονε στο νύ-τους απτόνα το σταχτερό
λίκο. Άκσαφνα στάθικε, μίρρισκε τον αέρα κι' άρχισε να

εμφάνη κρυφά. Σίμωσε πολύ ὁ λύκος στὸν λαγὸς, πὺ πέλ'ανε. Ἀπὸ, πρὸς τὸν περιγελῶνε, κι' ἀπ' ὅλους περισσότερο ὁ μαχταντ'ιάρης λαγός—ὁ ἱερογάρης, με τὰ μακριὰ αὐτιά, καὶ τὸ κοντὸ οὐράδι.

«Ε, ὦρε ἀδερφάκι, στάσου, νά ἐγὼ θά σε γάρω», — νόησε ὁ σταχτερός λύκος κι' ἄρχισε νὰ ντρανά πρὸς λαγός μαχταέβατε γιὰ τὸ παλικαριά-το. Μαὶ λαγὸς τίποτε δὲ ἐλά-πυνε καὶ διασκεδάζ'ανε περισσότερο ἀπὸ πρὶν. Στὸ στερνὸ ὁ μαχταντ'ιάρης-λαγός κάθισε στὰ πεινιά-το πόδια κι' ἄρχισε νὰ λέγῃ:

— Ἀκούστε-εις, φοβιτσιάριδες! Ἀκούστε καὶ ντρανάτε ἐμένα. Νά ἐγὼ τώρα θά σας δώσω ἓνα, πράμα... Ἐγὼ... Ἐγὼ...

Εἶδ' ὁ γλῶσσα τὸ μαχταντ'ιάρη σα νὰ πιάσῃ. Ὁ λαγός ὤρε τὸ λίκου. Ἰ ἄλλο δὲν τὸν ὤανε, μα αὐτὸς τὸν ὤδε καὶ δὲν μποροῦσε νὰ πᾶρι ἀνάσα. Ἰστέρᾳ ἔγινε κάτι ἀεικέλιστο.

Ὁ μαχταντ'ιάρης λαγός πῆδισε πρὸς τὰ πάνω, σαν τόπι, κι' ἀπ' τὸ φόβου-το ἔπεσε ἱεῖα στὸ πλατὶ κύτρου τοῦ λύκου. Σαν κυδᾶρι κατρακίλισε στὴ ράχι τοῦ λύκου, γίρισε ἀκόμα μιὰ φορά στὸν ἀγέρα. Ἰστέρᾳ πῆρε ἓνα ὁρόμο, πὺ ἴτανε ἔτιμος νὰ σηκᾶσι. Πολὺ κερό ἐτρεχε ὁ λαγός, ἐτρεχε, ὅςπυ ἔχασε ολό-τελα τι δύνάμι-το. Ὅλο καὶ νόη'ε, ὅτι ὁ λύκος τρέχῃ ἀπὸ πίσου-το καὶ θά τὸν αρπάξῃ με τὰ δόντια-το.

Στὸ στερνὸ, ὁ καιμένος ἔχασε ολότελα τὴς δυνάμεις-το, σφάλιξε τὰ μάτια-το καὶ ἔπεσε κάτω ἀπὸ ἓνα δεντράκι.

Κι' ὁ λύκος αὐτὴ τὴν ὥρα ἐτρεχε ε' ἄλλο μεριά. Ὅταν ὁ λαγός ἔπεσε πάνω-το, τὸ φάνηκε, ὅτι κάποιος ἔσιρε πάνω-το με τοῦφάκι.

Κι' ὁ λύκος ἔβγινε: «Μίπος στὸ ὅρος δὲν ἔχῃ ἄλλος λαγός πὺ μπορεῖ νὰ θρίσι. Αὐτὸς ἴτανε σα λισιαζ'μένος».

Ο γαγός δεν ίνε ροβιτσιάρης,
μα ρυγάν τον εαυτό-τον.
Δίρος να δέμ ο γαγός τρέμ.
Αγν' δεν ερί με τι να ιωτάμω.

ΤΟ ΧΤΙΝΟ, ΠΥ ΚΡΥΙ

Ίχαμε ένα χτινό, π' έχρνε τόσο, όστε ίτανε μπελάς. Μια φορά μάλιστα όλο το μαντρί το αναποδογύριζε με τα κέρατά-το, χτιπύζε για να πάι στο μυσχάρι. Ίχε κέρατα μακριά κα ίσια. Πολές φορές ο πατέρας επιμαΐότανε να πριονίσι τα κέρατά-το, μα όλο κα τ' άφινε για ίστερα.

Νά μια φορά το καλοκέρι ι μάνα-μ' άρμεκσε το χτινό, άφισε το μυσχάρι κα λέγι στην αδερφή-μ' :

— Λάλεσε-τα, Φοτινή, στο ποτάμι, ας πάνε να βοσκίσουνε λίγο στην ακροποταριά.

Ι Φοτινή πήρε μια θέτσα, τα λάλεσε στην ακροποταριά, τ' άφισε να βοσκίσουνε, κι' αφτί κάθισε κάτω από μια ιτιά.

Άχσαφνα ι Φοτινή ακήι: κάτι να θ'ά'ι μέσα στις χαμιλές ιτιές. Ντρανά: κάτι σταχτερό θήκε απ' τα δοντοάκια. Το χορίτσι θάρρεσε, ότι ίτανε το σκίλι-μας, ο Σερχό.

Άρχισε ι Φοτινή να το φονά'ι:

— Σερχό, Σερχό!

Άχσαφνα ντρανά -- το μυσχάρι κι' από πίσο το χτινό πάνε ίσια πάνο-τις, σα λισιαΐμένα.

Ι Φοτινή έτρεκσε, πετάχτηκε στην ιτιά, κα το μυσχάρι ε' αψήνα. Κα το χτινό της έσφινκε με τα πιρινά ποδάρια-

το στο δέντρο. Έβαλε κάτω το κεφάλι-το, μουνκρί-ι, εκα-
λλί-ι το χόμα με τα μπροστά-το τα νύχια κα βάζ-ι τα κέ-
ρατά-το ίσια μπροστά στο λίκνο.

Ι Φοτινί φοβήθηκε, ακάλασε το δέντρο με τα δυο χέ-
ρια-τις, θέλι να φωνάξει—φονί δεν έχει. Κι' ο λίκος ρίχτηκε
ίσια πάνω στο χτινό, κα πετάχτηκε πίσω: απ' την πρώτη φορά,
φάνετα, ότι τον κάρφωσε με τα κέρατά-το.

Άρχισε ο λίκος να πετιέτα μια ελό, μια εκί για να
γαντζωθεί κάπος στο χτινό απ' τα πλάγια, ι ν' αρπάξει το
μυεκάρι. Μα όχι—όπου κα να ριχτεί, παντό τα κέρατα το
χτινό (νε μπροστά-το). Το κορίτσι άρχισε τότε να φονά-ι κα
να ζιτάει βοήθια.

Ι δικί-μας αλετρί-ανε σιμά. Αχόνε, ότι κα το χτινό
μουνκρί-ι, κα το κορίτσι φονά-ι. Τρέκσανε στι φονί. Μόλις
έδε ο λίκος, ότι τρέχονε άνθρωπι, έτρικε τα δόντια-το
ακόμα δυο φορές. κ' έφυγε στα δαντράκια. Χάρικε τότε ο
πατέρας, που δεν περιόνισε τα κέρατα το χτινό.

Όσο φαί-ις το χτινό τόσο νε
γά-ια κέρνις.
Το χτινό στην αβρί-στο
τραωέ-ι φαί.

I MAXI

(Αληθινά ιστορία)

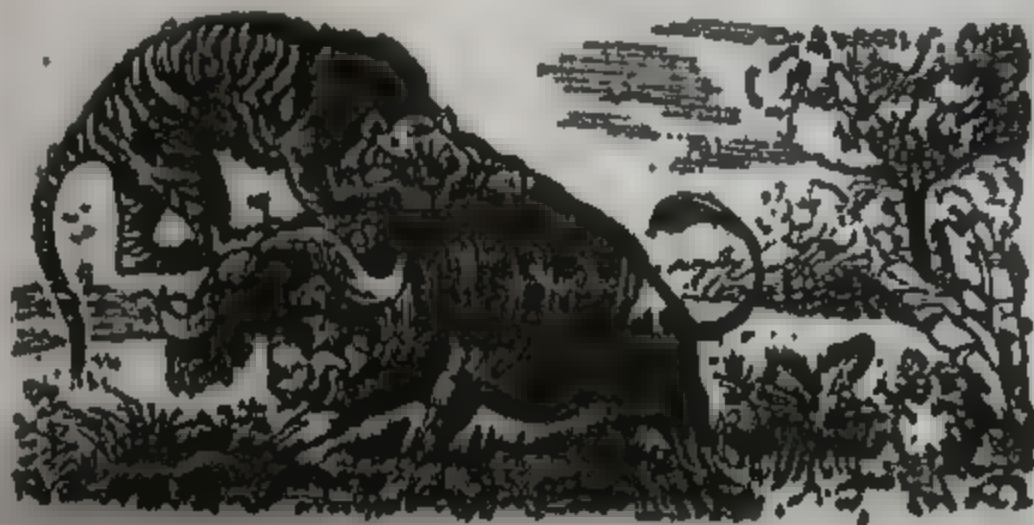
Αφτό έγινε σε μια ζεστή χώρα. Πήγαν με τους νέγρους.
Άκσεφνα έδα μακριά ένα άγριο θωδάκι. Γίριζε, με σκυμένο

κεφάλι σιμά σε μια πλούσιη πέτρι. Από το κορμί το θυβα-
λὸ έτραχε έμπα.

— Θέλετε να δείτε, μάχι;—φώναξε ο νέγρος.—Τότε
να βγίτε πάνω στα δέντρα!

Η νέγρι ανεβένωνε στα δέντρα, σε γάτες. Τραβίχκανε κ'
εμένα μαζί-της. Καθίσαμε πάνω στα κλαδιά να ντρανώσαμε.

Η πέτρι κάθισε, μόνκριζε, και το θυβάλι όλο γλίσζε. Έτσι
περάσανε κάμποσα λεφτά. Άξαφνα το θυβάλι ρίχτηκε και
κάρφωσε την πέτρι με τα κέρατά-του. Η πέτρι πλύνε πάνω στο

θυβάλι, και γαντζώθηκε στο πλευρό-του με τα δόντια-της. Έστε-
ρα κίλιστικε πίσω με μεγάλες γλιγοράδες, κ' έδω μόνο προς
εστράφτανε τα ταγμαδία του δέρματός-της μέσα στο χορτάρι.

Η πέτρι έσρεπκε όλες τις δυνάμεις-της και με μόνκριμα
ρίχτηκε πάνω στο κεφάλι το θυβαλὸ. Το θυβάλι χαμήλωσε
την παχιά-του γύλα και έβηκε από κάτω την πέτρι στα κέρατά-του.
Κυνώσε τα κέρατά-του κ' η πέτρι γρατζούνιζε κ' έδαχνε. Για
ένα λεφτό το θυβάλι κρατύσε την πέτρι πάνω στα κέρατά-του,
έστερα έσκιπσε το κεφάλι-του και την έβηκε πάνω στη γη. Αρ-
γά-αργά ληξόντας τα γόνατα, πάτισε την πέτρι πάνω στο
χόμα μ' όλο το βάρος-του.

Μόνκριμα... όρνιαμα... και μακρόσυρτο γατίσιο κλά-
ψιμο. Το θυβάλι κυνόντας το λεξτερό-του κεφάλι, ρυθύνιζε

κε ριχνόταν. Τα ποδάκια-του τρομάζανε. I φωνές τις πήγρις γινότανε όλο κε πιο αδύνατες. Το θωβάκι ρυθύνε κε πα-
τόσε τον πήρι με τα πόδια-του.

Όταν το λισαζμένο θωβάκι ισιχασε, στάθηκε. Όλο το
μεγάλο-του κορμί κουνότανε από μικρό τρόμαγμα. Κε άκασφ-
να άρχισε να μυνκρίει — παραπονιάρικα, να μυνκρίει
μακρόσυρτα.

Ένε θωακό θωβάκι, — μιν περιήρισε ένας απ' τις νέγρους. —
Φονάει το μυνκάρι-του. Ντρανάτε.

Έδικε το μικρό, μάθρο κε χαλισταρό κορμί, που ίτανε
μέσα στο παχτό χορτάρι. Το θωβάκι κουνότανε κε είμοσε
στο μικρό-του. Σιχόθηκε πάνο, κ'ι θωβάλα άρχισε να το
γλίφει.

ΤΟ ΛΑΦΑΚΙ

Έρις μέρες γίριε ο Εμέλια στο όρος με το Λισκό, κι'
όλο το κάκου: δεν πλένανε τι λαφίνα με το λαφάκι-τις.
Κι' αψτός έδωσε λόγο στο άροστο ανεπσάκι-του, στο Γριγο-
ράκι, ότι θα το φέρι ένα όμορφο κίτρινο λαφάκι.

Μόνο τιν τετάρτι μέρα όλος διόλου πιχέα πέςανε ετ'αχνάρια
μιας λαφίνας με λαφάκι.

«Μάνα με λαφάκι», νόνισε ο Εμέλια, ντρανόντας πάνο
στο χορτάρι αχνάρια από μεγάλα κε μικρά νίχια.

— Λισκό, χαντράσε-το, μάτια-μιν!

Το λάφι από πολύ κερό μίρστικε τον κινιγό, μα άφοθα
παρακολούθεσε τις κίνεές-του.

— I μάνα μ' απομακρίν απ' το λαφάκι, — νόνιε ο
Εμέλια, κε ερονότανε όλο κε πιο σιμά προς το λάφι.

Όταν ο γέρος θέλιε να σιμαδέπει στο λάφι, το λάφι
προσεχτικα έτρεκε κάμπουσα έίματα μακριά κε πάλι στά-
θηκε. () Εμέλια πάλι ερονότανε πάνο στο χόμα με το τυ-
φέκι-του.

Το έσο δέκα φορές κόντεθε να χάει τι έσεί-του, πόλε-

μόντας ν' απομακρύνει το κινιγός απ' το λαφάκι, π' ήτανε μολομένο. Ο γέρο-Εμέλια κε θιμόιε κε θάμαζε για τ'ν αφοβιά τ'ν λαφ'ν. Ο Λισκό εφθικε πάνω στο χόμα, π'εσο απ' το νικοχίρι-τ'ν. 'Όταν αφτός ολόπειλα έχασε το λάφι απ' τα μάτια-τ'ν, ο Λισκό προσεχτικά τ'ν εκόντισε με τι 'εστί-τ'ν μίτι. Ο γέρος γίρισε, ντράνισε κε κάθισε: τριάντα θήματα μακριά απ' αφτόντ'ν έστισε το ίδιο κίτρινο λαφάκι, π'ν

το κινιγός ολόκερας τρεις μέρες. 'Ήτανε ομορφότεικο λαφάκι, το όλο κάμποσον βδομάδον, με κίτρινο μαλί κε λιγνά ποδαράκια. Τ' ομορφότεικό-τ'ν κεφάλι ήτανε ριχμένο προς τα π'εσο. 'Απλανε μπροστά τι λιγνά-τ'ν γύλα, όταν θέλε ν' αρπάξει πεσιλά κανένα κλαδάκι.

Ο κινιγός είκισε τον πετινό τ'ν τυφεκί'ν κε εμιάδεπεσε στο κεφάλι τ'ν μικρό ζό'ν... Μα τότε ο γέρο κινιγός θιμήθηκε, πως ι μάνα υπεράσπιζε το λαφάκι-τ'ν.

Το θιμήθηκε κε κατέβασε το τυφεκί. Το λαφάκι περπατίσε εμιά στο δεντράκι κε τσιμπύσε τα φύλάκια. Ο Εμέλια εφθικε, κε το μικρό ζόο κρέφτικε μέσα στα δεντράκια.

Βλέπισ προς τρέχι!...—'Έλεγε ο γέρος κε χαμογέλασε εκεφτικά.—Μόλις κατασώσαμε να το δόμε: εα εαίτα... Λισκό, μας κσέφισε το λαφάκι. Μα, αφτό το γλιγοροπόδαρο, χριάζετε ακόμα να μεγαλώσι...

Την άλι μέρα ο Εμέλια έμωσε στην καλήθα-το.

— Ε... παπόλι, έφερες το λαφάκι; — τον αντάμωσε ο Γριγοράκις.

— Όχι, Γριγοράκι-μυ... Το βια...

— Κίτρινο;

— Κίτρινο κε τα μούτρα-το μάθρα. Στέκεται κάτω από ένα δαντράκι κε τσιμπάει τα φιλάκια... Το σημάδεψα με το τυφέκι...

— Κε δεν μπόρεσες να το σκοτώσεις;

— Όχι, Γριγοράκι-μυ, λιπίθικα το μικρό θαιό... λιπίθικα τι μάννα-το... Σα σφίρικα κε το λαφάκι χάθηκε αμέσως στο πιχτό όρος, μόλις το βια. Έφριξε το γλιγοροπόδαρο λαφάκι!..

Κι' όταν πλαγιάσανε να κοιθόνε, το άροστο πεδί, εκί που τόπερνε ο ίππος, κάμπωσες φορές ροτύσε το γέρο:

— Έτσι, έφριξε το λαφάκι;

— Έφριξε, Γριγοράκι...

— Κίτρινο;

— Όλο κίτρινο, μόνο το μούτρακι-το ήτανε μάθρο κε τα νύχια-το.

Το πεδί έτσι κε κοιθόικε κι' όλι τι νύχτα έβλαψε το μικρό κίτρινο λαφάκι.

ΔΕΝ ΠΕΤΙΧΕ

Το κολχό'ι αγόρασε νέο άλογο — τι Ζόρκα.

Ι Ζόρκα ήτανε μάννα με χρώμα κοκκινο-κίτρινο. Τα μικρά-τις ήτανε πάντα όμορφα, γλιγοροπόδαρα, γροστικά. Όλο το κολχό'ι αγαπούσε τι Ζόρκα κε προ πάντων τα πεδάκια.

Ἔστειλε ἡ Ζόρκα στο γλιτόνικο μαντρί εἰς χοριστό παχνί.
Ἦχε χοριστό παραθιράκι. Γλέγορα ἡ Ζόρκα γένισε πολάρι.
Τὰ πεδάκια περτά τρέχανε στο παραθιράκι γιὰ νὰ καμαρό-
νουνε τὴ Ζόρκα κε τὸ νέο πολαράκι.

Ὁ κυλάκος Δολγινόφ ἔβλεπε πρὸς τὸ κολχόζι ἔχει τέ-
τια καλὴ αἰσιομανία. Στενοχωριέται, ὅταν ἡ θυλιές πάνε
καλὰ στο κολχόζι. Κ' ἔβαλε στο νό-το νὰ κλέψει τὴ Ζόρκα.
Ἀρχισε νὰ περπατῇ περτά ολόγυρα στο μαντρί. Ἀρχισε νὰ
μαρόνι τὰ σκυλιὰ το κολχόζι: κάποτες τὰ ἔδινε προσωί, κά-
ποτες τᾶριχνε λανένα στύδα. Συνίθισαν τὰ σκυλιὰ, δὲν το
λάτουνε.

Χόρισε μιὰ νύχτα πιο σκοτεινὴ, εἰσῆσε κρυφὰ στο μαντρί.
Ἀνίκεσε με λαστό τὴν κλειδαριά. Σήμωσε κρυφὰ στο παχνί.
Μόλις θέλε νὰ ρίξει στο κεφάλι τὴς Ζόρκας τὸ χαλινάρι,
κ' ἡ Ζόρκα φοβήθηκε γιὰ τὸ πολαράκι-τις, γλιμντρίσε ανίσειχα
κε χτιπώσε με τὰ νύχια-τις τὴ γονέα. Τὸ πολαράκι ἔτανε
στο γιτονικό παχνί. Ἀκούσε τὴ μάννα-το κε γι' ἀπάντισε γλι-
μντρίσε κι' αὐτὸ δυνατὰ, χαρόμενα.

Βγήκε ἔκσω ὁ αλογάς: γιατί ανισχόνε τ' ἄλογα; Ἐτρεκεσε
στο μαντρί, κε βλέπει, πρὸς ἔτανε ανιχτό. Ὁ αλογάς εἰσῆσε
τον κόζμο στο ποδάρι. Τρέκσανε ἡ κολχόζνικι. Ανάπσανε
φανάρι, ντρανόνε: εἰς γονίτσα ἔτανε μυλομένος ὁ Δολ-
γινόφ.

— Τί κάμνε εἰδὸ;

Δεν κσέρι τί νὰ πει ὁ Δολγινόφ.

— Ἰρθα νὰ ντρανὸν τὴ Ζόρκα.

— Τ' ἄλογα τὴ νύχτα δὲν τὰ ντρανόνε κε τὴς κλειδαριές
δὲν τὴς τσακόνουνε. Πιάσανε τον Δολγινόφ κε τὸ προί τονε
εἰτήσανε εἰς τὴν πόλι.

Αυτό ντράνμα τ' άλογο χορτένε
Με μντέβις τ' άλογο με τα βί-
τσα να το μντέβις με γνυάφι.
Το ζοντανό άλογο με τ' ατσα-
ζένιο άλογο ινε βοιδί τω νορ-
χόρνιεν στα δυζιά.

ΤΟ ΠΥΛΑΡΙ

Στο όρος βόσκανε άλογα. Σιμά στο βοσκότοπο, από μέσα απ' το όρος, περνύσε ειθερόδρομος.

Ένα πυλάρι χόρτασε απ' το χορτάρι κε νύνισε να πάει στο σπίτι. Το χοριό ήτανε σιμά. Πήγενα ανάμεσα απτις ράγιες, πάνω στις τραβέρσες.

Άκουσνα από πίσω ακήστηκε κρότος κε θόρυβος. Το πυλάρι ντρανά πίσω-τι κε βλέπει να τρέχει κάτι μάβρο κε μεγάλο.

Φοβίθηκε κε θέλισε να ριχτεί στον πάντα. Μα εκί ήτανε περίλομα, πν πήγενα με μιας ίσα κάτω.

Τότε το πυλάρι έτρεχσε μπροστά κε πάλι ντράνεσε πίσω. Ι μηχανή το κατάσωνα. Τ' άλογο έτρεχσε ακόμα πιο γλήγορα.

Ο μηχανικός λιγότεπεσε λίγο το όρομο το παραθύρ.
Έδωσε σφίριγμα απ' τι μηχανή, για να διόξει το πυλάρι απ' τι στράτα.

Μα το πυλάρι, σικόνοντας πειλά το κοντό-το οράδι, όλο έτρεχε ανάμεσα στις ράγιες.

Το παροδό' πάλι εφίριξε κι' άρχισε ν' ανασέει δυνατά απ' το φυγάρο. Η ανάσα το τρένο θροντερά αιδούν'ε σ' όλο το όρος. Το πυλάρι έτρεχε μ' όλη τη δυναμί-το.

Άκουφνα ντράνεσε, ότι το χόμα έγινε χαμυλότερο.

Γίριξε πίσω κε έθε τα δυο γυάλιστερά μάτια τις μηχανές.

Νά-νά το τ'αναθάρι θα το κατασώσει... Τότε πείρισε πάνω απ' τις ράγιες κ' έτρεκε στο χορτάρι. Η καρδιά-το χτυπίσε απ' το φόβο, κι' ο μηχανικός γελίσε κε νύνησε:

— Α, φοβίθηκες, αγμάκιχο. Τώρα πια μπορό να πε-
ρισέπει το δρόμο.

Το τρένο με κρότο κε θόριβο πίγε παραπέρα κε στο γίριζμα σιμά έδωσε εφίριγμα.

Το πυλάρι έτρεχε παράμερα για να μολοή μέσα στο όρος. Μα έστερα έδε ότι το μακρι τ'αναθάρι έτρεκε σιμά κε καθόλυ δεν ετμαζότανε να το αρπάκει. Με μιας ισίχασε κε σταθίκε.

Έστερα χλιμίντρισε με πειλί φωνίτσα, ρυθύνισε απτι χαρά-το τέμπισε το χορταράκι κ' ισίχα έτρεκε στο σπίτι με λαφρό τρέκισμο.

Τ'ΑΓΡΙΟ ΠΥΛΑΡΙ ΚΕ ΤΟ ΤΖΑΚΑΛΙ

Ένα κοπάδι άγρια άλογα έβοςκε σ' ένα μικρό όρος από ειλθία. Πίσο απ' ένα δεντράκι καθότανε ένα μεγάλο τ'ακάλι κε ντρανίσε ένα πυλάρι. Το τ'ακάλι φίλαγε, πότε να πάλι λίγο μακριά ι μάνα απ' το δι'ανιάρικο αλογάκι-τις. Δεν έχι για το τ'ακάλι τίποτε νοστιμότερο, απτο κρέας το πυλαριού.

Το πυλάρι δυο φορές πια ήτανε σιμά-το, μα κάθε φορά εδό θρικότανε κ' ι μάνα-το. Το τ'ακάλι φοβότανε τα νύχια-τις.

Φίλαγε, φίλαγε, — τίποτε δεν έβγανε. Αποφάρισε το τ'ακάλι να θάλι καρτέρι κε είρτικε στην πάντα.

Τότε το βε το πυλάρι. Ήθελε πολύ τ' αγμάκιχο να μάθι πως βε. Σίκοσε πριά το υράδι-το κ' έτρεχε στο τ'ακάλι.

Το τ'ακάλι καθότανε στον τόπο-το κε φλαγε. Όταν το πυλάρι πύγε εφιά-το, το τ'ακάλι πίδισε κε ρίχτικε μακριά, μα έτσι, πυ να μπορί να τρέξει από πίσο-το το περίεργο πυλάρι.

Ήθελε να τραβίξει το πυλάρι πίσο απ' τι ράχι το βουνό, μακριά απ' τα μάτια τις μάνας-το.

Αμα ίρτανε πίσο απ' το βουνό, το τ'ακάλι γίριζε κε σαν αστραπή ρίχτικε ει γύλα το πυλαριό. Το πυλάρι πετάχτικε ετιν πάντα, πίδισε πάνο, χτίπιζε με τα πεινιά-το πόδια το χόμα. Τα δόντια το τ'ακαλιό γλιστρίσανε μόνο πάνο στο δέρμα-το.

Το πυλάρι λάχτικε με τα ποδάρια-το κι άκσαφνα ένιοσε ένατό πόνο στα νταμάρια-το. Έβγαλε ένατί φονί. Με μιας ακύστικε ι απάντισι. Ι μάνα πέτακσε πάνο στο βουνό κε με κατεβαζμένα αφτιά κε μ' ανιχτά δόντια γλίγορα, εα φοτιά, ρίχτικε πάνο στο τ'ακάλι. Κομάτια κίτρινο μαλί πετάκσανε στον αέρα. Ο πόλεμος με μιας έγινε κινέμμα. Το τ'ακάλι έτρεχε μπροστά, ένιοθε το είμομα τον φοβερόν δοντιόν το άλογυ. Το τ'ακάλι ισίχασε μόνο τότε, όταν μυλόθηκε πίσο απ' το μακρινό βουνό.

Το πυλάρι ίτανε χαρόμενο, πυ γίριζε με τι μάνα-το στο ποταμάκι. Φενότανε, ότι έτρεχε λίγο έμα απ' το πεινιό

ποδάρι-το. Σιμά στο ποταμάκι θί'ακζε μπόλιχο γάλα κε κι-
μίθικε γλικά.

Ο ΑΙΤΟΣ ΜΠΕΡΚΥΤ

Ο πιο μεγάλος αιτός ίνε — ο μπερκύτ. Το χρώμα-το
ίνε εκύρο κεανθό. Το μάκρος-το ίνε εκεδόν ένα μέτρο. Το
άνιγμα του φτερόν-το απ' τι μια άκρι το ενός φτερό ος τιν
άκρι το άλυ ίνε περισσότερο από δυο μέτρα. Ι μίτι-το ίνε δινατί,
τα νίχια-το φοβερά.

Ο θηλικός αιτός αρχί'ει να γενάι αθγά στα μέσα το
Μάρτι. 'Ιστρεα από 35 μέρες θγένουνε απ' τ' αθγά τα
αιτόπυλα. 'Ινε εκεπα'μένα μ' άσπρα πύπυλα.

'Όσο κερό τ' αιτόπυλα θρίσκουντε ετι φολιά, ι γονί κλά-
σουνε ολόγυρα σε 20 — 30 χιλόμετρα. Σ' αφτό τον κερό
εκοτόνουνε πολύ κιάρι. Μια φορά σιμά σε μια φολιά θβρανε
απομινάρια από 40 λαγίς κε τριαλόςιεσ πάπιες.

Ι αιτί 'ίνε πολύ κερό. Ακόμα κε ετι εκλαθιά ζίςανε
περισσότερο από 100 χρόνια. Τα νέα αιτόπυλα, πυ πέρνουνε
απ' τι φολιά, γλίγορα ψερδόνουντε. 'Ετσι εινθί'ουνε στο νικο-
κίρι, όστε τον αροθι'ώνε όταν πάι μακριά για πολύ κερό.

Μα ετι λεφτεριά ο αιτός ίνε φοβερός. Σαν ακύνα τι
φονί-το, μολδόνουντε όλα τα πυλιά κε τα θαριά, πυ ίνε πιο
αδύνατα απ' αφτόνα. Κάποτε ο αιτός αρπά'ει κε μικρά πε-

διά. Κάποτε ρίχυνετ
ακόμα κε πάνω στις
μεγάλες.

Νά τι έγινε μια
φορά. 'Ένας πινα-
ζμένος μπερκύτ ρί-
χτικε πάνω σ' ένα
μεγάλο χιρίδι. Αφτό
γρίλικε. Ο χοριά-

αδερφάκι δεν πνίγικε, χαρμόμενα κε λαφρά καλωπίζε, εκυν-
τώντας το ερό με τα πλατιά μαρμαρινοτά-τα ποδάρια.

Στι φρεά τις όρνιθας έτρεκε απ' το επίτι-τις, γριά
Δόρα. Ίδε τι γίνεται κε φονάκε:

— Αχ! φάνετα, απ' τι στραβομάρα-μυ έβαλα κάτω
απ' την όρνιθα αβγό πάπια;

ΙΝΕ ΦΟΒΕΡΙ

Τα λουχτόρια μαλόςανε στην αβλή. Αλλάκανε τα φτερά
στι γύλα, υπλόςανε τις φτερόγες-τις. Το ένα λουχτόρι ήτανε
μικρό, μα εα είκοσε πάνω τα φτερά-τα, τέτοιο μεγάλο λου-
χτόρι έγινε, που ε' έπιανα κόβος. Κ' ε' έφραδα είκοσι πάνω τα
φτερά-τα, να χολιάζετε. Κι αφτί γίνεται πιο μεγάλη. Κε
πάνο στο μεγάλο κάθε εχτρός δε μπορεί να ριχτεί—φουδάτε.

Ι ΙΛΕΧΤΡΙΚΙ ΚΛΟΣΑ

Τρέκxανε τα πεδιά στο Μακρίμ:

— Πές-μας, Μηνσίμ, πως ο ιλεχτρίμρος θγάει απ'
ε' αβγά αυλάκι.

— Μα εείς, πρώτα να μω πείτε ποδα αβγά μπορείτε
να βάλετε κάτω απ' την κλόςα-εας;

— Δεκαπάντε, — έπε δίχος να νυνίει ο Ίβέλτος Δίμος.

— Νά, λιπόν. Μω: δικί-μω κλόςα — ι ιλεχτρική, θγάει
με μιας κομποσεσ εκατοντάδες αβγά κε περισότερα.

Τα πεδιά θαμάσανε.

— Ι δικί-εας κλόςα πότε κάθετε πάνω ε' αβγά;

— Το καλοχέρι! — φονάκxανε τα πεδιά.

— Μα ι δικί-μω ι ιλεχτρική — ολάκερο το χρόνο.

— Κ' ι δικί-εω ι όρνιθα, Μακρίμ, έχει κι' αφτί φτερά
κε ποδάρια;

— Δε, έχει ότε ποδάρια, ότε φτερά. Ένι μια κάσα,
κε μέσα ε' αφτίνα θρίσκοντε ιλεχτρικές λαμπήττες. Απ' τις
λαμπήττες Ίεστένετε ο αέρας, που ένε μέσα στην κάσα, Ίε-
στένουντε κε ε' αβγά. Αφτό λέγεται ιλεχτρίμπος.

Εδώ ο Άμρος δεν μπόρισε να κρατήσει, εικόθηκε πάν :

— Μα αν βράσουνε άκαρανα τ' αβγά ίσα ειν κίσα!

Κι απ' το βραζμένο αβγό, όπως κέρετε, κ' ι λαχτρικι
ορνιθα ορνιθόπου'α δεν μπορι να βγάλι!

— Ίστε γνωστια παιδια, με μόνον κίνος, που νύινσε κε
βρε το ενκουμπάτορ, δεν ιτανε που κινιάκις από μας. Το
ενκουμπάτορ ίνα κηρομένο έτσι: άμα γίνι μέσα στο ενκουμπά-
τορ πολί έστι, τότε μια απ' τις λαμπίτσες βθινι.

— Κ' ι δικί-ς) ορνιθα πόσες μέρες κάθεται πάνω ετ'
αβγά;

— Ι δικί-μυ ορνιθα κάθεται πάνω ετ' αβγά τόσο κερο,
όσο κ' ι δικί-εας—ίσα-ίσα ίκοσι μια μέρα.

Νά λιπόν, μόλις βγίνε απ' τα αβγά τα ορνιθόπουλα,
τα κυθαλίνε στο κεραυνίρι. Εδώ ι λαχτρικι εόμπα σε μια
επιγμή τα έεστένι κε τα κερένι.

Κι απ' το κεραυνίρι γριάζετς να κυθαλίσουνε τα ορνιθό-
πουλα ετα «μάννα». «Ι μάννα» αφτά ίνα από τρις κάρμαρες :
Ι πρότι ίχι λαχτρικι εόμπα κε ίνα για να κημύντε, ι 21-
φωρι κάρμαρα ίνα για περίπατο, κ' έχι γιαλένασ ετέγι, ι το τι
ίνα μικρί αβλί με ετέγι από πλεχτό τέλι.

Εκί κε ζίνε τα μικρά ορνιθόπουλα ετα «μάννα», έκί
ίσαμε οχτό εβδομάδες όσπου να δυναμώσν.

Ι ΝΙΚΟΚΙΡΑ Κ' Ι ΟΡΝΙΘΑ

Μια ορνιθα έκανι κάθε μέρα από ένα αβγό.

Ι νικοκρά νύινσε, όπι αν θη τις όόσι περισότερο φαί, ι
ορνιθα θα γεάι διο φορές περισότερα.

Έτσι κ' έκανε.

Μα ι ορνιθα έγινε λιπαρή κε δε γινύσε πη καθόλι.

ΧΟΡΙΚΟΣ, ΣΑΝ ΤΟ ΝΙΧΙ ΜΙΚΡΟΣ

Μια μέρα το κρύο χειμώνα περνόσα
το δάσος. Θιμόμε, πως ίχε γερή παγωνιά.
Με κόπο μικρό αλογάκι τραβύσε
αράκσι κσερά φορτομένο κλαδιά.
Κε βλέπο: πιγένη θαρίς, κορδομένος,
κρατώντας τα νχέμια κοντός χορικός,
με μπότες μεγάλες, με γύνα ντιμένος,
με γάντια... κι' ο ίδιος—σα νίχι μικρός.
— Καλί-συ ι όρα!—Για τράβα μπροστά-συ!
— Ο, βλέπο, πως ίσε παιδί τρομερό.
Πό ίθρες τα κσίλα;—Στο δάσος, κοντά-συ:
ο κίρις-μυ κόφτι κ' εγώ κυβαλό.
(Κι' αλλούια ο χτίπος σιμά αντιγίσε.
Βαριά το τσεκύρι κατέθενε δο).
— Κι' ο κίρις-συ έγι φαμίλια μεγάλη;
— Μεγάλι φαμίλια, κ' ι άντρες-τις—διο.
Πσομί δε μπορόνε να θγάλουν ι άλι.
Ο κίρις-μυ μόνο δουλέθι κ' εγώ...
— Νά κίτα! Μα έχις τί όνομα;
— Βάσος.
— Χρονόν πόσο ίσε;—Πατό στα εφτά...
— Ε, πσόφιο!—φονά'ι ο μικρύλις σα μπάσος,
τραβάι τα νχέμια κα πάι μπροστά.

ΤΟ ΠΥΛΙΜΑ ΤΟΝ ΠΕΔΙΟΝ

Αφτό γινότανε πριν από πολί κερό, ακόμα στον κερό
το τσάρυ.

Κάνανε έτσι. Ερχότανε ο αγοραστής στις φτοχές το χορνύ,
που ζιτόσανε να κσεφορτοθόνε το ενιάχρονο αγόρι ή κορίτσι-τους,
για να μιν τρώι πια το πσομί-τους. Έλεγε κάθε λογιό πρε-
φτιές έδινε λόγο, ότι θα μάθι το πεδύ, ότι τέχνι κι' αν
θέλι. Ι γονύ δύνανε τα πεδία-τους με χαρά.

Έτσι ερεθίζοντανε καμιά δεκαριά αγόρια κα κορίτσια. Σιφονόσε με τον κοντόκτορα κ' έστελνε το ζουτανό φορτίο δίχως μπιλιέτο στην πόλη.

Εκεί ο αγοραστής πήγαινε τα παιδιά στους κωστάριους: στους παπουτσήδες, στους κλιδαράδες, στους καπελάδες.

Όταν έπερνε από δέκα ρόβλια για κάθε καψάκι, ο αγοραστής πούλανε κάποτε καμιά δεκαριά ανθρώπους σε μια μόνο κβαρτίρα κ' έπερνε νέο ζαχάκι.

Ο αγοραστής το ζουτανό εμπορέματος ανασήλ, ρωτάει:

— Με δίνε αφέ το παιδί, — μπορεί νάμι εδó εδó;

— Μην ανασήλτε, — απαντάει κείνος που τήδεσε, — αφέ κανένα εδó δεν έχι θρίεκατε όλο σε θέλεις(-ς).

Ο ΓΙΑΝΙΣ ΖΥΚΟΦ

Το Γιάνι Ζύκοφ, παιδί ενός χρονό, το όνομα ε' ένα παπουτσή για να μάθει τον τέχνη.

Μια φορά, όταν φήγανε νικηκίριδες κ' νικηζάδες, πήρε απ' το ντολάκι το νικηκίρι το καλάράρι κα το κοντόλι με τα εκυριαζμένα πένα. Άπλωσε μπροστά-το ένα ευφρομένο φίλο χαρτί κ' άρχισε να γράφει.

Πριν να γράψει το πρώτο γράμμα, κάμπουσε φορές φοβιτσιάρικα ντράνεσε στην πόρτα κα στα παράθυρα. Το χαρτί ήτανε πάνω στο εκυριό, κ' ο Γιάνις γοιάτιζε, μπροστά ε' αφέ.

— Αγαπημένα-μου παπó, Κωνσταντίε Μακάροβιτς! — έγραφε, — το γράφο γράμμα. Δεν έχo ότε πατέρα, ότε μάνα, μόνο εδó μου απόρισε.

Ο Γιάνις αναστέναζε, θούπιζε τον πένα κ' έγραφε παλι.

Κα γτες με θήλασε έχω απ' το σπίτι γιατί κούτσα το πορό στο κονό κα δίχως να θέλω κρηθικα. Έ καλ-

φάδες με γελόνε, κι' ο νικολέρις με χιπιτά, με ότι τίχει, κε φαί καθόλου δεν έχω. Το προί μου δένονε πεσοί, το μεσιμέρι κάρσα κε το θράδι πάλι πεσοί. Με λένε να κινώμε στο χα-γιάτι, κι' όταν κλέι το μορό, εγώ δεν κινώμε καθόλου κε κινώ το κινά.

— Αγαπημένα-μου παπύ, κάνε-μου καλό, πάρε-με απ' εδώ στο σπίτι-μας, στο χοριό. Δεν έχω κανένα τ'αρά. Γονατίω μπροστά στα ποδάκια-ς, πάρε-με απ' εδώ, γιατί θα πεθάνω.

Ο Γιάνης τ'άρωσε το στόμα, εκύπριζε με τι μάθρι-το γροθιά τα μάτια, τον πήρε το κλάψιμο.

— Έλα, αγαπημένα-μου παπύ, — έγραφε πάλι ο Γιάνης. — Λιπίου-με, το καμμένο τ'ορφανό, πάρε-με από δω. Γιατί όλα με χιπιόνε, κε θέλω πολύ να φάω, κ' έχω τέτα στενο-χόρια, που δεν μπορώ να το πο, όλο κλέο. Κι' ακόμα στέλνω χειρετίσματα στον Ελένη, στο στραβοπόδαρο Γιώργι κε στον αμακιά, κε την αρμόνικα-μου κανάνα μιν τι δένις. Μένω ο αναπριός-ς ο Γιάνης Ζίκοφ. Αγαπημένα-μου παπύ, ν'άρθις.

Ο Γιάνης όπλωσε σε τέσσερα το γραμένο φίλο κε το έβαλε μέσα στο κονθέρτο, που αγόρασε πριν απο μια μέρα για ένα καπίκι. Νόμισε λίγο, θύτιζε τον πένα κ' έγραψε την αντρέσα:

«Στο χοριό για τον παπύ».

Ίσπερα κείθηκε λίγο, νόμισε κε πρόσταζε: «Κοσταντίνω Μακάριτ».

ΣΤΟ ΠΣΑΡΑΔΙΚΟ

Ένα προί ο μπάρμπας κείπιανε το Λία κε το λέι:

Νίπρω καθαρά κε γλέγορα.

— Για πό: — νισταγμένους ρότιζε ο Λίας.

Για δούλα! Θα δούλέθς στο παραδίκω...

Ο Λίας πήγε κε στράτα με τον Πέτρο. Όπα, ρόθε

στο μαγαζί, εκί πίσω απ' την κοντόρκα έστεκε ένας απειλός χοριάτις με πολύ μεγάλη κυιά.

— Χερτίσε!—πειθίρισε ο Πέτρος στο Λία.

— Πός σε λένε;—θρόντισε μέσα στο μαγαζί μια πολύ χοντρή φωνή.

— Λία,—απάντισε ο Πέτρος.

— Λιπόν, Λία, ντράνα-με καιά, τα μάτια-ς τέσερα. Τό-ρα εεί, εκσόν ακτο νικοχίρι-ς, κανένα δεν έχις. 'Υτε εεί, ότε γνόρμης, κατάλαβες; Εγώ ίμα για ξένα κε μάνα κε πατέρας.

'Ενας απ'τους πριχά'τ'ακος έβαλε το Λία να χορί'ι απ' το πιθάρι, ναρχομένα πεάρια. Το πεδί είκωσε πσιλά τα μανίκια-το κι' άρχισε να πιάνη τα πεάρια, όπος ήγανε.

— Απ' το κεφάλι να τα πέρνις χοντροκέφαλε!—ήπε ο πριχά'τ'ακος με μισή φωνή.

Κάποτε ο Λίας κατά λάθος άρπαξε κανένα ζουτανό πεάρι, που στεκότανε ακίνητο: αψτό γλιστρώσε απ' τα δά-χτυλά-το.

— Κάνε πιο γλίγορα!—κοράνταρε ο πριχά'τ'ακος.

Ο Λίας κάρφωσε το δάχτυλό-το με το στίδι ενός πεα-ριού κε, τόχωσε στο στόμα-το, άρχισε να το θι'άνι...

— Βγάλε το δάχτυλό-ς!—με χοντρή φωνή φώναξε ο νικοχίρις.

'Ιστερα δόσανε στο πεδί ένα μεγάλο τσακύρι, το ήπανε να κατεβί στο ποντβάλι, για να τσακόσι τον πάγο έτσι, π'ν να γίνει ίσιος. Τα κοράτια το πάγο πιδύσανε στο πρόσοπό-το, πέφτανε μέσα στο γιακά-το.

Στο ποντβάλι ήτανε κρύο κε σκοτάδι.

'Ιστερα από κάμποσα, λεφτά ο Λίας, όλος θρεμένος, ήλκε απ' το ποντβάλι κε ήπε στο νικοχίρι:

— Τσάκοςα εκί κάτω μια μπάνκα...

Ο νικοχίρις τον ντράνεσε προσεχτικά κε το ήπε:

— Για πρώτη φορά σε ειχρό. Σε ειχρό, γιατί το ήπες μόνος-ς. Μα τι δέφτερι φορά θα βγάλο τ' αρπαά-ς...

Ι ΑΝΙΧΤΙ ΣΤΡΑΤΑ

Ο πατέρας το Βασίλι θύλεθε επί φάμπρικα, πού κάνι παπούτσια. Ήρθε απ' τι θυλιά στο σπίτι. Ντρανά: Ο Βασίλι διαβάει βιβλίο. Το λέει:

— Τι διαβάεις;

— Νά διαβάω ένα διήγημα για το Γάινο Ζόκοφ.

— Όμορφο ίνε;

— Όμορφο, μα ίνε ποιά λιπτερό.

— Για διάβασέ-μου ν' ακύσο.

Ήρχισε ο Βασίλι να διαβάει, προς ζύσε ο Γάινος Ζόκοφ εμιά στον παπούτσή, προς το χτυπύσε ο ακοκίρις, κα προς έγγραψε γράμα στο χωριό στον παπύ-το.

Ο πατέρας το Βασίλι τ'άκουσε κα λέει:

— Όλα αψτά ίνε εοστά γραμένα. Έτσι κ' εμένα με μαθένανε από μικρό παιδί.

Κ' ίστερα χαμογέλασε κα πρόστισε:

— Καλά, γλίγορα θαρθί κ' ι ερά-ς. Έμαθες γράματα κα εόνι! Ήνε κερός κα εένα να σε μάθουμε κάπια τέχνη. Νά θα σε πάρω απ' το σχολιό κα θα σε δόσο σε κανένα μάστορι. Κα εένα έτσι θα σε μαθένουνε.

Ο Βασίλις απαντάι:

— Μα, όχι. Στο σχολιό μας ίπανε: τόρα όλι ίσαμε δεκαεψτά χρονό πρέπει να μαθένουνε στα σχολιά. Κα δε θ' αφίσο να με χτυπύουνε. Γλίγορα θα γραφό πιονέρος, θα με υπερασπίσι το τάγμα.

Ο πατέρας γελάι:

— Σοστά λες. Τόρα δεν ίνε κίνα τα χρόνια. Ι σοβιετική εκουσία δεν αφίσι να τιρανώνε τα παιδιά. Τόρα όλος διόλιό άίλο λογιό μαθένουνε τος εργάτες.

— Μα πός;

— Νά πως. Χριάτες να τελιώσι όλο το σχολιό. Κι' όταν τελιώσι το σχολιό θα μπισ στο φαμπζάβουτ. Το φαμπζάβουτ ίνε ένα τέτιο σχολιό στο εργοστάσιο, όπου τα παιδιά

μαθένουνε στὴν παραγωγή. Κε θὰ ῥιξε ἀπὸ κι ἀργάτις γιὰ
τι μεγάλε παραγωγή. Μπορὶ νὰ μπῆς κε στὸ τέχνηκομ. Κι'
αν θὰ μαθένις χαλά, μπορὶς νὰ γρῆς κε τὸ τεχνάρος. Τόρα
γιὰ τὸν ἀργάτι ἡ στράτα θὰ ἀνιχτῇ, γόνος μάθουνε κε μὲν
τερπελιδιῶς.

Ο ΙΛΙΟΣ ΜΥΣΑΦΙΡΙΣ

(Δύγγραμμα δασκάλου ἀπὸ ἑνα σαμογέτικο σχολιό)

Στὸν κερὸ τοῦ τεάρου γιὰ τὸν κόμμο τοῦ Βορὰ κανίς δὲν
ἀνιχε σχολιά. Δικό-τους ἀλφάβητο δὲν ἔχανε. Δὲν ἔχανε κε
βιβλία στὴ γλώσσα-τους. Στὸν κερὸ τις εσθιατικὲς ἐκκευσιὰς ἔχου-
νε δικό-τους ἀλφάβητο, βιβλία, σχολιά.

Φέρνουνε τὰ πεδιά-τους στὸ σχολιό ἀπὸ μακριά. Τὸ εσθι-
τικὸς πλανάτε στὴν τίντρα ἱσαμε 600—700 χιλιόμετρα ἀπ'
τὸ χοριό, ὅπου θρῖσκετε το σχολιό.

Τὸ καλοκέρι τὴν τίντρα τι ἐκεπάει ἡμερὸ χορτάρη.
Ανάμεσα εἰς τὰ χορτάρη γιὰλίζονε λίμνες, θάλλι, ποταμάκια.
Κε τὸ χειμὸνα ἡ τίντρα ἐκεπάεστε ἀπὸ πάγο κε χιόνι. Κε
τότε ὅλη ἡ στράτα εἰς ὅλο τὸν τόπο θὰ καίει γιὰ τὰ λάφια,
που θὰ λαφριά εἰς τὸ τρέκεμο.

Ζέβγι ὁ σαμογέτις τὰ λάφια εἰς λαφριὰς τῶνες, θάει
στὴν τῶνά τα πεδιά κε τὰ φέρνι εἰς τὸ σχολιό ἱσαμε τὴν ἀνιχε.

Ἰ πιο χαρόμενι μέρα τὸ χρόνου γιὰ τὸς σαμογέτες-μα-

Οιές ένε ι μέρα, πω φέετε ο ήλιος.

Νά εσίς συνήλατε να ντρανάτε κάθε μέρα τον ήλιο. Μα ε' εμάς διο μίνες θαστάι ι πολικί νήχτα με μπόρες κε μπουράνια.

Σιμά στο σχολιό-μας ένε ένα πσιλό θινάκι. Από κι φέ- νετε πολύ μακριά. Απ' το πσιλό αφτό θινάκι πρότος ντρα- νάς τον ήλιο. Δεν πρέπει να χέσεις, πω πρότι μέρα. Ο ήλιος μόλις σιχόνετε πσιλά απ' τι γι κε πάλι θασιλέθι. Μα τί χαρά ένε να έις την πρότι-τω αχτίδα!

Τα πεδιά τρέχουνε έκσο απ' το σχολιό κε ντρανόνε, προς όλος ο κό-μος το χοριό σιρέθετε πάνω στο πσιλό θινάκι. 'Όλι ένε αντάμα—κ' ι άνθρωπι κε τα σκυλιά.

Νά, κοκίνισε ι άκρι το χαμυλό είνεφω. 'Όλι μα προσοχί φιλάγουνε. Κε νά τιναχτήκανε ι φοσερές αχτίδες. () κό-μος κινήθηκε. Πσιλά στον ορίζοντα θήκε ο ήλιος. Τα πεδιά φο- νά-ουνε: «'Ηλιος, 'Ηλιος!» Τα νέα παλικάρια έέρουνε με τα τσιφάκια. Κε γέρι κε νάι χιπώνε τα χέρια-τους, τιναχιάζουνε ο ένας τον άλλο, χέροντε για τον ήλιο. Σαν αρκούδάκια κάνου- νε κυτρυθάλες μέσα στο χιόνι, κι' αντάμα-τους κε τα σκυλιά.

Τώρα ι μέρα θ' αρχίσι να μεγαλόνι.

Στο Βορά πολύ αγαπώνε τον ήλιο. Ι πιο χαιδεφτικί λά- χει στο Βορά ένε ο ήλιος.

Ι εαμογέτες έτσι τραγυδόνε στο αγαπιμένο-τους τραγύδι:

*Καάδουμε με ντρανό το γιαρό
Κααγά ένε με για της τρι-μας
για μένα, για το γιαρό με
για τον ήλιο.*

Ι ΚΙΣ ΜΑΡΙΑ

Κις — ετι γλόμεν τον γιακότον εμένι κορίτσι. Αφτό το μικρό κορίτσι ζι μέσα στα όρι, στα θυνά, στα ποταμάκια σε χαμιά επιτάκι με μικρότσικα παραθιράκια.

Το επίτι, όπου ζι ι κισ-Μαρία, λέγετε γινιτά, κ' ιχόρα — Γιακότια.

Στο χοριό-τους όλι ίνε κινιγί. Έχουνε κοιλχόα τον κινιγόν. Ι κινιγί εκοτόνουνε τα θεριά κε φέρουνε τα δέρματα στην κοσπεράτσια. Εκί τους δίνουνε, αλέθρι, άχαρι, νιάα, μπαεμά. Απ' την αρχί το χιμόνα ι Μαρία άρχισε να πιγίνε στο εκολιό. Απ' αφτό το χιμόνα όλα τα πεδάκια χριάετα ν' αρχίσουνε να μαθένουνε.

Σ' όλι τι Σοβιετικί Ένοσι, κε ετι Γιακότια δεν πρέπι ν' απομένουνε αγράματα πεδιά. Κάθε προί πάνω απ' το άσπρο χιόνι από λογιό-λογιό τόπος αρχίζουε να πιγίνουε μικρές φηγόρες.

Κάθετε ι κισ με τις φιλινάδες-τις στο νέο εκολιό.

Κ' ι δασκάλα ίπε, ότι γλίγορα θα χτίσουνε πολί μεγάλο εκολιό από τύβλα, όπος ετις μεγάλες πόλες.

Λέι ι δασκάλα για τι μεγάλη πόλι, λέι προς την έστιλε το εβλ-σοβιέτ να μάθι, για να μπορί να μαθίε τα πεδιά στο χοριό-τους. Ι κισ-Μαρία κε τα πεδιά ακόνε. Ι δασκάλα τα λέι για τι Σοβιετικί Ένοσι, για τον κόμο, που ζι στην Ένοσι.

Αχί ι κισ-Μαρία, αφό κόρφοσε πάνω ετι δασκάλα τ' αγόρταστα ματάκια-τις, κε δεν πιστέβι.

«Μίπος ίνε πεδιά, που περπατόνε γινιά, γιατί κάνι έά-ετις. Μα εμís έχουμε μακρινό, πολί μακρινό χιμόνα κε τέπιο κουνιό καλοχέρι!»

Κε κίνι περπατί με γίνα για να μην παγόςι.

Ι κισ-Μαρία θέλι όλα να τα καταλάβι, όλα να τα μάθι.

Ι μικρή κις έρχεστε απ' το σχολείο, πέρα το βιβλίο-τις
κε διαβάει.

Ίστερα πέρα το μολύβι-τις κι' αρχίζει να γράφει γράματα.
Βγάνουνε ι λέκτες:

— Να ισε έπιμος!

ΤΟ ΧΥΛΙΑΡΙ ΚΕ ΤΟ ΒΡΑΚΑΚΙ

(Γράμα ενός παιδιού ν'μπέκου)

Ι μάνα-μου έβαλε μπροστά-μου ένα πινάκι με πιλάφι κε
ίπε:

— Φάγε!

Το πιλάφι ίνε το πιο νόστιμο
φαί στον ντοιά. Ίνε ρίει ταραγμένο
με κοματάκια προβατίσιο κρέας.
Ντράννεσα στο πινάκι κε δεν έτρογα.

— Τι φυλάγεις;—ρότιζε ι μάνα.

— Χυλιάρι—ίπε.

Τότε εικόθηκε απ' τον τόπο-
το ο πατέρας-μου, μ' άρπαξε απ'
την πλάτη κε με τίναξε μ' όλη-
το τι δύναμι.

— Κε τα δάχτυλα, γιατί τα έχεις;—φώναξε. Ι κομυ-
νιστές-σας εστιν παιδική πλατιά όλο κε θράζονε απ' το νό-
τος λογιό-λογιό χυλιάρια. Φάγε με τα χέρια-ς!

Μια φορά εστιν πλατιά ι δασκάλα ίπε:

— Παιδιά, τώρα ίνε έστι, ν' αρχίζετε να φορίτε βρα-
κάκια.

Ίρθη στο σπίτι, παρακάλεσα τι μάνα-μου να μου ράψει
βρακάκι. Ι μάνα-μου τρόμαξε κε το ίπε στον πατέρα-μου.
(Ο πατέρας δεν ίπε τίποτα, θημορένα με ντράννεσε κ' έφυγε
απ' το σπίτι.

Το βράδι γίρισε. Έβγαλε ένα κούενιο χυλιάρι κε μου
τόδωσε.

— Νά, Χασάν, πάρε. Μπορείς να τρώγεις πιλάφι με
χωλιάρι. Μπορείς κε τα χωλιά-ε, να τα εκυπλίζεις με τιν' πετσέτα.
Μα μι δά'εις στο νό-ε, ότι θα φορέσεις βραχάκι. Αν σε διο,
θα σε εκοτόσω. Ας τα φορώνε ι ρύει, μα για μας, τους υ-
μπέκους, αφτό ίνε φοβερό κρίμα.

Νά πόσο θαρ! ίνε ε' εμάς, στο Υμπεκιστάν, να κά-
νουμε κάτι νέο. Μα το χωλιάρι πια το κέρδισα. Μπορεί να
κερδίσο κε το βραχάκι.

Ο ΑΧΟΡΤΑΓΟΣ ΜΥΛΑΣ

Μια φορά ίρχατε ένας άνθρωπος στο μύλα κε λέει:
πέθανε το εκυλί-μ, δός-μ το αδια να το παραχόσω στο
άνθρωπο.

— Αφτό δε γίνεται, — απαντά ο μύλας.

— Μα το εκυλί ίτανε πιστός-μ φίλος.

— Εγώ δεν το κέρσο, — λέει ο μύλας.

— Μα εγώ θα σε πληρώσο όσα θέλεις!

— Αν θα με πληρώσεις, τότες γίνεται. Αν θέλεις, εγώ ο
ίδιος μπορώ να παραχόσω το εκυλί-ε.

Νά τι λογικό ίτανε ο μύλας-μας.

Ι ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΥΖΜΠΕΚΑΣ

— Νιάζ, φέρε το ΐμάρι!

— Νιάζ, άναψε τι φωτιά!

Ιδωρόμενι ι Νιάζ πάλι κ' έρχετε μέσα στην αβλή.

— Πήγενε, μόνο μι ετέκεις πολύ όρα στη στρατά.

Ι Νιάζ θγά'ει απ' τι γυνάκα τον παραντζά-τισ. Ι Νιάζ μυ-
λώνι μέσα στον παραντζά το κεφάλι, τα χέρια κε τα ποδά-
ρια-τισ. Κε εκέπασε το πρόσωπό-τισ με μάδσο δέχτι από μαλιά.

Ι Νιάζ πάλι με τον παραντζά. Δεν κά'ει ν' αναχτεί, θα
τι θορζώνει.

Ίρθε στη Χαρρά.

— Κερίς, — λέει η Χαρρά, — ένα σπίτι, όπου σερβί-
ρουντε η γυναίκες-μας, εκεί κάνει ν' ανάσεις το πρόσωπο. Το λένε
κλόμπ.

Με παραντ'ά πάνε δυο γυναίκες. Σκέπτανε, μόλις εα-
λέθουνε. Το δίχως άλλο, θα ένε γριές.

Νά ένα μεγάλο πέτρινο σπίτι. Τα παράθυρά-του ένε πλα-
τιά, φουερά. Σ' αφτό το σπίτι μπήκανε κ' η δυο γυναίκες.
Βγάλανε απ' τα πρόσωπά-τους τα δίχτια. Δεν ένε γριές, μα
ένε νέα κορίτσια.

Σε μεγάλη, απειλή κάμαρα στο τραπέζι κάθοντε γυναίκες.

Κε μια λιγνή γυναίκα ρώσα λέει:

— Χριά'ετε να
βγάλετε τον παραντ'ά.

Δε σας λένε την αλή-
θεια η γέρι, ότι η υζ-
μπέκα χριά'ετε να περ-
πατή σκεπαζμένι. Απ'
τον παραντ'ά χαλνά
η γρία, άσκιμα βλέπουνε
τα μάτια. Κε να μάθι
χριά'ετε υζμπέκα, —
τότε θα μπορέ να ζι-
πιο λαφρά. Ντρανά-
τε, πόσες γυναίκες περ-
πατώνε πια ανιχτές. Ίστε νέες, θα δουλέβετε. Ανάσχετε τα
πρόσωπα.

Η Νιά' ακού. Ίνε πολύ ενδιαφέρο! Στο σπίτι καμιά φορά
έτσι δε μιλούσανε.

— Νιά', στο μάθημα πιγένης;

Η Νιά' κουνά το κεφάλι κε τρέχει απει σπράτα. Με
τρακταφλένιο φουστάνι κε με πράσινα τριχηπέτεια στο κε-

φάλη. Κε δίχως παραντ'ά. Πιγένη κε χαρογέλη. Όλος διόλου
άλη έγινε ι Νιάτ'.

— Δεν ντρέπετε!—μυρμυρί'ι ένας ασπρομάλης γέρος.

— Μορέ κερός!—λέι ο άλος.

Μα ι Νιάτ' δεν ακή. Έτραχε κε μπήκε στο κλουμπ.

Ένε βαρί να βαστά στο χέρι-τις το κοντίλι. Δεκαπέντε
χρόνια έ'ωσε ι Νιάτ' κε καμιά φορά δεν έχανε αψή τι δουλειά.

Μα τώρα όλα θα πάνε άλο λογμό, έπρεπε μόνο ν' αρ-
χίσι.

Ι ΟΧΤΟ ΤΥ ΜΑΡΤΙ

Δουλέβι ακήραστα το καλεντάρι.

Χτες ήταν Γενάρις κε πια το Φλεβάρι

τα φιλα-τω χάνοντας όλο κιλά.—

Ο χρόνος δε στέχετε, φέθγι, περνά!

Μα νά πυ μ' αγάπι ι μάνα σικόνι

μικρό ένα φίλο. Τιν άκρι διπλόνη:

— Νά κόρι-μυ, κίτα, κοντέβι ναρή

το Μάρτι ι οχτό ι δικί-μας γιορτί.

Ι ΚΡΑΣΝΟΖΝΑΜΕΝΚΑ

Έρθε ι μάνα τυ Νίκυ στο σχολιό, κι άρχισε να βγά'ει
το παλτό-τις. Εδό τα πεδιά ίδανε στιν κόφτα-τις το πα-
ράσιμο τις Κόκινες σιμέας, πυ γιάλί'ε σα φωτιά.

— Μπα! Θία, κε με παράσιμο! — με θαραζμό φώνα-
χε ο Κλιμ.

— Κε μίπος κε στις γινέκες δίνονε παράσιμα;

— Όπος ντρανάς! Το φορί·· σιμένι πως τις ακε'ι.

— Κε για πιό πράμα σας δόσανε παράσιμο; Πέστε-
μας,—θοριθόσανε τα πεδιά.

Ι μάνα τυ Νίκυ χαρογέλασε κε έπε:

— Καλά, πεδιά, θα σας το πο. Αφτό έγινε στο 1919.

Ίτανε τότε βαρίς κερός. Ι γενεράλι κ' ι οφίτσέρι τριγυρίζανε

απ' όλες τις μεριές τι νέα ακόμα Σοβιετική ρεσπόμενικα.
Σχεδόν όλοι εργάτες τις φάμπρικάς-μας πήγανε στο μέτοπο.
Αντάμα μ' αφτός πήγα κ' εγώ.

Μια φορά τον κερό, πν είρανε τυφεκίες, άκσαφνα
βγήκανε απ' το όρος ι κοΐάκι. Τρομάκανε ι κραενοαρ-
μείς, κάμποσι πετάκανε τα τυφέκια κε φήγανε.

Εγώ δε βάστακα κε φόνακα: «Σίντροφι, μιν παρα-
δίνεστε!»

Κ' εγώ ι ίδια με το τυφέκι στο χέρι-ρίχτικα πάνο στις
κοΐάκους. Από πίσο-μυ θρόντισε το «υρά». Όλο το πολε-
ρίχτικε από πίσο-μυ. Αποκρύσαμε τον εχθρό.

Νά για τι πέρα το παράσιμο τις Κόκινις σιμέας.

Ι ΜΑΝΑ ΠΕΤΑΚΣΕ

Στιν ίσια τι γι
πλατιά τι σκιά
τι ρίχνι πετόντας τ' αερο-

Ίτανε μέρα [πλάνο. Κε φόβο καθόλου
γιομάτι χαρά,
πν πέτακε ι μάνα-μυ πάνο.

— Νά ι προπέλα
β'χ'ι,
γφί'ι,
πιο γλίγορα πάι.

Πσιλά,
πιο πσιλά,
πιο ίσια τραβάι.

Κε νά πια πν μιά'ι
μερμένχι μικρό.

Δερμάτινο ελάμι
σαχάκι ζεστό
τι μάνα σκαπά'ι.

Κε φόβο καθόλου
δεν έχο ποτέ στιν καρδιά,
— ι μάνα-μυ έμαθε, κσέρι
καλά να πετά.

Κ' εγώ σα θα γίνο μεγάλος,
κ' εγώ σαν τι μάνα
καλά θα πετό.

Κ' εγώ θα κρατό
στα χέρια-μν πάντα γενέα
ς' αεροπλάνο
σοβιετικό
τι δοκσα'μένι δικί-μας σιμέα.

Ι ΑΝΙΚΣΙ

Ι άνικσι χτες μόλις άρχισε, Μα λίπεις δάκρυα δεν έχον.
πεχλίδι για να θρι δεν άρχισε, Στι ζέσσι λιόνων, δεν αντέχον
τα σπίτικα κλένε στα γερά. τα κροσταλάκια στα πσιλά.

ΤΟ ΠΡΟΤΟ ΤΙΛΕΓΓΡΑΦΙΜΑ ΑΠ' ΤΟ ΟΡΟΣ

Πετάχσανε κ' έρθανε πολλές καλιακούδες. Στο όρος τραγούδσανε τα εκαθιά, ι μελισοφάρι, ι τριποφράχτες. Φιλάγουμε τα μαδροπούλια κε τις κοριδαλίες.

Πολί χιονόνερο ήτανε κάτω απ' τον πάγο. Στο όρος πέφτουνε σταλαματιές' λιόνι το χιόνι πάνω στα δέντρα. Τις νύχτες ι παγωνιές δένουνε τον πάγο.

Ι θωλιακά κορόνα γένισε το πρότο-τις αβγό. Για να μην κριόει το αβγό κε να μην παγώει μέσα το μικρό, ι κορόνα δεν αφήνι τι φολιά. Ι αρσενικιά κορόνα τις κοθιάς το φάι.

Το νερό βγήκ πάνω απτον πάγο. Το χιόνι νικερύατε κάτω, κ' ι αγριοπετινά λαλόνε, ι κειλοφάρι χτυπώνε.

Ι αρκίδια ακόμα κινάτα.

ΤΑ ΒΙΖΑΝΙΑΡΙΚΑ ΣΤΟ ΟΡΟΣ

Ένας λαγός γένισε μικρά λαγυδάκια. Έτσι. Μιάζουμε με κοθάρια μαλακό μαλί με ποδαράκια. Γενιθίκανε πάνω στο χιόνι. Τα λαγυδάκια έχουνε ανοιχτά τα μάτια απ' τι μέρα που θα γενιθύνε. Έστερα από κάμποσες ώρες, αφ' γενιθίκανε, ι μάννα-τους πένανε. Τ' άφριζε πάνω στο χιόνι κ' έτρεχε στο όρος να βρι κάτω να φάι. Όταν γίρεις πίσω στον παλιό τόπο, δεν ήτανε ότε ένα λαγυδάκι. Ι τρομαγμένη μάννα άρχισε δυνατά να χτυπά τα μακριά αφτιά-τις. Έτσι ι λαγί λαλόνε τα πεδάκια-τους.

Στο λάλεμα τις μάννας γρίσανε πίσω μόνο τρία απ' τα έκσι. Τ' άλλα χάσανε τι στράτα κε παγώσανε. Μπορεί να τ' άρπαχες κ' ι αλεπού.

ΤΙΝ ΑΝΙΚΣΙ

Πάμε, πάμε μπροστά
κε στεκόμαστε,
τα λαγκαθιά, θινιά
καμαρόουμε.
Καμαρόουμε

νι' αποκορύμαστε,
πος θούστο, περύν
τα νερά περυνάκια,
πος γιμά κελανό,
τα πονα τ' ανακατάλα.

ΤΑ ΜΑΒΡΟΠΥΛΙΑ ΙΡΘΑΝΕ

— Ντρανάτε, τα μαβροπύλια! — φώναξε κάποιος.

Κι' αλήθεια, τα μαβροπύλια καθότανε πευκά στα κλαδιά του καθακιδόν. Ίστερα απ'τα σταροπύλια φεύγουνε ασελθίστα μεγάλα κε παραπολι μάρμα.

Τα μαβροπύλια αρχίζουνε να εστέβουνε στι φολιά-τους μοχ, μπαμπάκι, φτερά, πόπολα.

Αγαπώνε τα βαθιά επιτάκια. Εκί δεν μπορέ να χέσει ι γάτα το ποδάρι-τις, δεν μπορέ να βάλει μέσα τι μίτι-τις ι κορόνα.

Το μαβροπύλι χαμιά φορά τον άνακει δε Ίπτά το φαί-το ότε στον αέρα, ότε στα δέντρα. Το φαί-το ίνε πάνο στι γη, κε μέσα στι γη. Καταστρέφει ε' όλο το καλοχέρι πολλά μαμύδια, που ίνε βλαθερά για τους μπαχτζέδες κε τα περι-βόλια.

Ίνε πολί ενδιαφέρο να ντρανάς, όταν κυνηγά ανάρμεσα στις βραχμές για να βρει φαί. Το περπάτημά - το ίνε πολί γλίγορο κε λίγο άεκιμο, γέρνει απ' τι μια μεριά στην άλι. Άκσαφνα στέκει, γιρ'ίε στι μια μεριά, στην άλι. Σκίφτι το κε-φαίλι-το μια ε' αριστερά, μια στα δεξιά. Γλίγορα χάτι τσιμπά με τι μίτι-το κε τρέχι παραπέρα. Κε πάλι, κε πάλι.

Καλύτερα απ' όλα ίνε να ντρανόμε το μαβροπύλι πολί προί προτί να βρει ο ήλιος. Αν κάθεστε το προί ίσιχα κά-που σε κανένα μπαχτζέ, τότε τα μαβροπύλια γλίγορα σας εσελθίζονε. Δοκιμάστε να τα ρίξετε εκολίκια, λιγοστεθόντας ολόένα τον απόστασι. Ίστερα από κάμποσο κερό το μαβρο-πύλι θα πάρει το φαί απ' τα χέρια- σας κε θα κάθετε στην κλάτι- σας.

ΣΠΥΔΑΧΤΟ ΓΡΑΜΑ ΑΠΤΟ ΟΡΟΣ

Στο όρος ίνε νεροείκτομα.

Ι άνακει έφερε ποιά κακά στον κόζο το όρος. Το γρόνι γλίγορα έίλωσε. Τα ποτάμια εκοθόκανε κε εσεπάσανε

τις άκρες-τους. Σε κάμποςους τόπους έγινε εορτός κατακλι-
βρός. Απ' όλους τις τόπους μας έρχοντε χαμπάρια για τα
όματα απ' το νεροσίκομα.

Περισσότερο απ' όλους πάθανε ι λαγί, τα πεφλοπόντικα,
τα χοραφοπόντικα κε τ' άλλα μικρότερικα θεριά, που 'ήνε πάνω
κε κάτω απτι γη. Το νερό μπήκε στα επίτια-τους. Τα θεριά
αναγκαστίκανε να φύγουν απ' το επίτι-τους. Το καθένα γλί-
τωνα τον εαυτό-τυ απ' το νεροσίκομα, όπως μπορίσε.

Το πεφλοπόντικο λίγο απόρινε να φουριστί στο επίτι-τυ
κάτω απ' το χόμα, όταν το νερό εμάπασε την ακροποτα-
μιά. Βγήκε απ' το χόμα, έρθε πάνω στο νερό κι' άρχισε να
κολυμπάι για να βρι κανένα κσερό τόπο. Αφ' έρθε ετιν
ακροποταμιά, πάλι με ισιγία γόβηκε κάτω στο χόμα.

ΣΠΥΔΑΧΤΟ ΤΙΛΕΓΡΑΦΙΜΑ ΑΠΤΟ ΟΡΟΣ

Από κάτω κάπως είκοσε το χιόνι, κε φάνηκε το μεγάλο
μάζρο μύτρο ενός θεριού.

Βγήκε από κι ι αρχύδα με δυο αρχυδάκια. Χαζ'μορ/ήθηκε
γλικά ανήγοντας όλο το στόμα-τις. Ιστερα πήγε στο όρος.
Τ' αρχυδάκια τρέχανε από πίσο-τις με πιδήματα.

Σ' όλο το χιμόνα πολύ φτόχινε κ' έγινε πολύ μαλιαρί.

Τώρα γιρί-ι μέσα στο όρος πολύ πινα' μένι Ιστερα απ' το
μακρινό-τις ίπνο. Τρόγι όλα, ότι πέφτουνε στα μάτια-τις:
ρί-ες, περσινό χορτάρι κε γιάνχοντες. Σαν τίχι κανένα λα-
γυδάκι, κι' αφτό δεν τ' αφνι. Τ' αρχυδάκια βιζέουνε το γά-
λα-τις.

ΔΕΝ ΕΧΙ ΑΛΟ ΠΑΓΟΝΙΑ

Το σταροπόλι ετι μελιά
πιθά κε κελαιδί.

Δεν έχι αλο παγονιά

Τσιχ-τσιχ-τσιρίχ!

Γοργά κίλιν τα ποταράκια.

Το χιόνι έλινε ετι γι.

Κε δεν κριόνουν τα πολάκια—

Τσιχ-τσιχ-τσιρίχ!

Ι στρατες πια θα κσεραθουνε.

Θα πρασινίσι το κλαδι.

Κε τα μαρυδια θε να βι γνε

Τσιχ-τσιχ-τσιρίχ!

ΓΡΑΜΜΑ ΜΕ ΤΙΝ ΠΟΣΤΑ ΤΟΝ ΠΥΛΙΟΝ

Τα πωλιά πολλά-πολλά πάνε στὴν πατρίδα-τὴς. Ὁ ερ-
χομὸς τοῦ πωλίου στὴν πατρίδα γίνετ'ε με μεγάλη τάξι, με
τάγματα. Κάθε τάγμα πᾶν με τὴ σιρά-τῳ.

Τα πωλιά πετῶνε ε' ἐμὰς ἀπ' τὴς ἰσῆς στράτες στὸν
αέρα, ἔτσι ὅπως πετῶσανε ἡ προπαπύδες-τὴς γύρω γρόνια
με τὴ σιρά.

Πρῶτα μπένουνε στὴ στράτα κίνα, πὺ το φτινόπορο πε-
τάκσανε ἀπὸ μας στερνά. Στερνά κίνα, πὺ πετάκσανε ἀπὸ μας
πρῶτα το φτινόπορο. Πιο ἀρχά ἀπ' τ' ἄλλα πετῶνε κ' ἐρχόντε
τὰ πιο γαλιστερά κε πλουμιστά πωλιά: αὐτὰ γριά'ετ'ε νὰ
φύλαγουνε τὰ φρέσκα ψῆλα κε τὸ χορτάρι. Αὐτὰ φένουντε
πολλὴ πᾶν στὴ γῆνι γι κε στὰ δέντρα. Τώρα ἀκόμα δὲν
μπορῶνε νὰ μυλοθῶνε στὸν τόπο-μας ἀπ' τὴς ἐχτρός—τ'
αρπαχτικά θεριά κε τὰ πωλιά.

Στὴ στράτα τὰ φύλαγουνε ἴ πολλά κακά. Πεχτά τωμάνια
εἰς γονέα ἐτέκουντε μπροστά εἰς τὴς φτεροτὴς τακσιδιότες.
Στὸ ἐγγὸ σκοτάδι τὰ πωλιά χάνουνε τὴ στράτα, με φόρα χτι-
πῶντε εἰς τὴς συλλερός θράχες.

Ἡ δυνάτι ἀνεμὶ τὸ γαλὸ τσακόνουνε τὰ φτερά-τὴς, σπά-
νουνε τὴς φτερόγες-τὴς, τὰ κυθάλουνε μακριά ἀπ' τὸ ἀχρο-
γάλι.

Τὸ κσαφνικό κρόο παγῶνι τὰ νερά. Τὰ πωλιά πεθῶνουνε
ἀπ' τὴν πῖνα κε τὸ κρόο. Με τὴς γυλιάδες χάνουντε ἀπ' τ'
αγόρταγα αρπαχτικά—τὴς θαλασσινὸς αὐτός, κε τὰ γεράκια.

Μα τὴς φτεροτὴς τακσιδιότες, πὺ πᾶνε πεχτά πεχτά
τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ τὴς σταματίσι. Ἀπὸ μέσα ἀπ' τὰ το-
μάνια κε μέσα ἀπ' ὅλα τὰ ἐμπόδια πετῶνε κ' ἐρχόντε στὴν πα-
τρίδα-τὴς, εἰς τὴς φολιές-τὴς.

ΠΟΣ ΕΦΤΑ ΚΣΙΛΥΡΓΙ ΠΕΡΝΥΣΑΝΕ ΑΠ' ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ, ΟΤΑΝ Ο ΠΑΓΟΣ ΑΡΧΙΣΕ ΝΑ ΣΑΛΕΒΙ

(Διάγραμμα ενός κεύκοργού)

Συρόναμε πια ει μέρι το πάγο, όταν από πάνω απ' το ποτάμι κάτω θύισε με κακό χαμπάρι. Τον ίδια στιγμή ο πάγος κολλίμπισε κάτω απ' τα ποδάρια-μου, κ' εγώ κινώθηκα. Μόλις ντράνεσα πάνω στο ποτάμι, ο φόβος μ' έπιασε απ' τα γόλα, έχασα τη φωνή-μου, σκοτεινάσανε τα μάτια-μου. Το σταχτερό καπύκι το πάγο έφερε ίσα, καμπύριαζε. Με λαφρό σφίριγμα σιμά-μου έτρεχε το νερό. Σε κυφό φοβερό θόρυβο αιδόνιζε η φωνή του Όσιπ:—Φύγετε... σκορπιστήτε—πιγύνετε χοριστά... Πήγε μανύλα, πήγε. Πιο γλιγορα πεδισά! Πιδόσε ει να πέσανε πάνω-του σφίκες. Ο πάγος έτριζε κάτω

απτα ποδάρια-μου, τσακονότανε σε μικρά κομάτια, το νερό εξέπασε τα ποδάρια-μου. Πιδισα, κε τριλά έτρεχσα στον Όσιπ.

— Πό πιγύνε;—φώναξε. —Στάσου! Μι γιρίεις! Μι μαζέθεστε όλα ει ένα τόπο, τα κεφάλια- σας θα τσακόσο!

— Θα φορμιστόμε, —επα ειγά.

— Σου, εόπα!... Να φορμιστεί κι ο αγράκις μπορέ μα ει νά θρες τ'αρά να θεις...

Πρότος θόμααξε ο Μοκί Μπουτόρο. Περπατόσε πιο

λειγα απ' όλους κι' άκχαφνα, εα να τονε τραβίκεσανε απ' τα ποδάρια, χάθηκε. Πάνο στον πάγο απόμνε μόνο το κεφάλι κε τα χέρια-το, πω γαντζώσανε στο σανίδι.

— Βοήθεια! — φώνακε ο 'Όσιπ — μι εορέθεστε όλι, ένας, διο — βοήθεστε!

Κι' ο Μοκίι έλεγε:

— Τραβιχάτε μακριά, πεδιά... Εγώ μόνος-μου... Δεν ένε τίποτα...

Βγήκε πάνο στον πάγο κε, αφ'ό πνάχτικε, έπε:

— 'Έτσι, κε με τα εοστά μπορίς να φορκιστίς.

Τα βρεμένα ρύχα-το κε τα παπότσια-το, τον μπουλίζανε να πιδίσι, τον τραβύσανε κάτω: όλι γλιστρώσανε, γένια αδέ-κει, περπατύσανε βαριά, αγάλια κε με φόβο. Ο 'Όσιπ πιδύσε εα λαγός απτον ένα πάγο στον άλλο. Πιδά, στέκι για ένα θα-φτερόλεφτο, ντρανά ολόγιρα κε φονάει δυνατά:

— Ντρανά καλά, όπος χριάεστε, ε!

'Όσο εμώναμε ετιν ακροποταμιά, τόσο πιο λιγνός, πιο τριμένος ήτανε ο πάγος κι' όλο πιο πιχτά βυλιάζανε ι άνθρωπι.

Περάσαμε πια τιν πόλι από εμά, γλίγορα ο πάγος θα μας κυθαλίσι στο Βόλγα. Κ' εκεί ο πάγος ακόμα, δεν κυ-νίθηκε κε θα μας τραβίκεσι απο κάτω-το.

— 'Όπος φένετε, θα φορκιστίμε, έπε χαμιλά ο Μορντίν. Μα άκχαφνα ένας πολί μεγάλος πάγος στάθηκε ετιν ακρο-ποταμιά.

Τρεχά-τε-ε!... — φώνακε ο 'Όσιπ. — Τρέκστε μ' όλι τι δύναμή-εας!

Πιδίσε πάνο στον πάγο γλίστρισε κ' έπεσε κάτω. Ο Μορντίν κ' εγώ σταθήκαμε, θέλοντας να βοηθήσουμε τον 'Όσιπ.

— Τρέκστε, χιουλόεκιλα, εμπρός!

— Σίκο μπάμπια...

Κατίθαζε το κεφάλι-το.

— Σα να τσάκοσα το ποδάρι-μου... δε θα μπορέσω να σηκοθώ...

Επίς τον σικόσαμε, τον κυθαλίσαμε, κι'αφτός μυρμούριζε:

— Θα φυρκιστίτε, διαβόλι! Ντρανάτε, εκί όπου ο πάγος δεν ίνε σκαπαζμένος με χιόνι, εκί ίνε· πω σκληρός...

Βραμένι, παγομένι κε χαρούμενι ίμαστε πια στην ακρο-
ποταριά ανάμεσα στον κόζμο τυ χορού.

Ι ΓΙΟΡΤΙ ΤΥ ΠΡΟΤΥ ΑΒΛΑΚΙΥ

Χριαζότανε ν' αλετριζόνε πεντακόσια εχτάρια.

Ι όρα πάντα το προί χαρούμενα βύισε το νέο κολχόζι. Ανίκεσανε τις αθλόπορτες, απ' τις αθλές βγέναναν τ' αμάκια, ι στράτα γέμισαν από αμάκια κι' αλέτρια. Το βύζμα κεί-
πνισε τα πεδάκια. Σ' ένα αμάκι κημάτιζε ι σιμέα. Ίτανε
δεμένι στην ντογά. Το άλογο κυνόσε το κεφάλι. Ι σιμέα
κυνιότανε.

Νά κε το χοράφι. Όλο το χοράφι ίτανε χοριζμένο σε
ίκοσι ίσα κομάτια. Σε κάθε κομάτι πήγανε από δέκα αλέ-
τρια.

Για στερνί φορά ο ίλιος ντρανόσε τα είνορα.

— Τελιόσανε πια ι στενές λυρίδες τις γις,—λέγανε ι
γέρι κ' ι νάι. — Πολλί γι χανότανε τυ κάκυ. Εκατοντάδες
χρόνια θγάζανε λυλύδια τ' αγριοχόρταρα στα είνορα.

Τα είνορα μας χοριζάνε τον ένα απ' τον άλο. Τα εί-
νορα πεθένουνε. Αρχίζει νέο Ίζεμο. Πότε ίτανε αφτό, να
περνόνε με μιαε διακόσια αλέτρια!

Τα εθλερά νία το ένα ίστερα απ' το άλο μπένανε
μέσα στο λιπαρό μαθρόχορα. Ι κολχόζνικι αρχίσανε τι δουλειά.

Ο ΤΕΜΠΕΛΙΣ

ΤΙ ΕΛΕΓΕ ΣΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ
ΤΥ ΚΟΛΧΟΖΙΥ:

ΚΕ ΤΙ ΕΚΑΝΕ:

15 ΤΥ ΑΠΡΙΛΙ

Δε βγήκα στη δουλιά: το χέρι-
μυ πονούσε.

25 ΤΥ ΑΠΡΙΛΙ.

Έφτιαξα απ' τη δουλιά: ι γυνέκα-
μυ αρόστισε, τα μικρά πεδάκια απο-
μύνανε μόνα-τους στο σπίτι.

30 ΤΥ ΑΠΡΙΛΙ.

Δεν πήγα στη δουλιά: σπουδα-
χτές δουλιές με βαστάχσανα στο
σπίτι.

Η συνεδρίασι το κολχοζ'ό έβγαλε απόφασι: Καρτακόλιμα
τον τεμπέλι απ' το κολχοζ'ό. Η τεμπέλικος δεν έχρηνα τόπο
στο κολχοζ'ό.

ΘΑ ΒΡΕΚΣΙ ΔΙΝΑΤΑ

Την άνηκσι τα σίνεφα
σαν ευχονάκια πέτ'ονε
με τον παπύ τον πέρσο
τον ήλιο το χρισό.

Στα δεξιά χορεύτικαν,
γενίκαν ένα είνεφο
μεγάλο, πω απλόθηκε---
κε μάθρισε. Τα δάκρια
γραμές-γραμές σα νίματα
πια πέφτουνε στι γι.

Το είνεφο κυνίθηκε---
θα θρέξει δυνατά!
Στα δεξιά το είνεφο
τραβήχτηκε παράμερα,
χαρά κε φος απλόθηκε---
δε θρέχι πια εκί.

ΤΟ ΜΕΤΑΛΛΑΓΜΑ ΤΥ ΒΑΤΡΑΧΥ

Νά μέσα στι λίμνι κσιπνίσανε ι βάτραχι. Κολιμπίσανε
κε θγίκανε πάνο, θγάλανε απ' το νερό τα τρίγωνα μύτρα-
τως με τα ρυθύνια. Ένας μεγάλος βάτραχος πύγε κε χά-
θισε στιν άκρι τις λίμνις μέσα στο νερό κ' έκραζε:

— Κυάκς—κυάκς...

— Μπρε-κε-κε-κε-κε-κε... Μπρε κε-κε-κε-κε-κε, τ'ν
απάντισε το κόρο τον βατράχον.

— Κακς-κυάκς,—τραγουδίσανε ι βάτραχι.

— Μπρε-κε-κε-κε-κε-κε,—απαντόςανε ι άλι κε εινάμα
απ' τις άκρες τυ στόματός-της ίτανε θγαλμένες μεγάλες διά-
φανες δερμάτινες φύσκες, κε γι' αφτό φονάζανε έτσι δυνατά.

Ρίχνανε ι βάτραχι αβγά στο νερό. Κάθε αβγό ίνε
κυκυλομένο με μαλακή διάφανι πιχτί: μέσα ε' αφτί έχι ζε-
στασιά το μάθρο αβγό, θρίσκετα εθρίγορα κε δίχως φόβο.

Ίρθε ι ζέστι, πρασίνισε ι λίμνι. Ι πιχτί με το αβγό
κολιμπύσε πάνο στο νερό. Ο ήλιος ζεστένη τα μάθρα αβγά
κάτο απ' τιν πιχτί, κι' αφτά γλίγορα μεγαλόνυνε. Κε νά
μέσα ε' αφτά κυνίθηκε το μικρό τυ βατράχ' με λιγνό υρα-
δάκι κε με μικρό κεφαλάκι. Στενοχορίθηκε μέσα στο αβγο-
λάκι, αφτό έσκασε κε το μικρό κολιμπύσε ετ' ανιχιά. Σιμά
στο κεφαλάκι-τυ γι' ανάσα φέτροσε γιακαδάκι απο νταντέλα
—τα θράνχια. Το μικρό τυ βατράχ' ακόμα δεν μπορέ να
φάι, να ντρανά. Μεγάλωσε λίγο, πάχυνε, ανήκσανε τα μά-
τια-τυ, σχηματίστηκε το στόμα-τυ.

Πέρασε λίγος καιρός, και στα μικρά το βατράχι αρχίσανε να μεγαλώνουν τα πτερινά ποδαράκια-τους. Ιστερα από μια βδομάδα--τα μπροστινά.

Στο κορμί-τους σχηματίσκανε τα πτερύγια.

Αρχίσανε τα μικρά το βατράχι από καιρό σε καιρό να βγένουνε πάνω στο νερό και να πέρνουνε ανάσα.

Το υράδι άρχισε να μικρένει κ' έμεινε στο στεγνό ένα κοματάκι.

Βγήκανε τα βατράχια απ' το νερό κι' αρχίσανε να ζύνε και στο χόμα και στο νερό.

Τώρα πια δε θέλουνε να τρώνε φυτά, μα τρώνε σαλιάνικους, γυμνοσάλιαγκους, κουνύπια, και μικρότσιακες μύγες.

ΤΑ ΖΟΝΤΑΝΑ ΣΠΙΤΑΚΙΑ

— Γλίγορα! Εξό!

Τα πεδιά τρέκσανε στο χαντάκι.

— Ντρανάτε! Ζοντανί βόλι.

Στον πάτο το χαντακιού, ανάμεσα στον πύλο και στα εκυπίδια, ειχά σαλιέθανε ι βόλι. Σα να ήτανε κολλημένοι από κορατάκια φίλα. Ο βόλος μέν ακίνητος, και δεν μπορεί να το ζυει ανάμεσα στο σαπιμένο φίλο. Μα όταν εέρνετε--μα μιας φένετε. Απ' το βόλο βγήκανε τα ποδαράκια. Γλίγορα χορίζανε τα κομένα φίλα.

Μέσα στο βόλο κάποιος ζύει. Πιος ζι μέσα στο βόλο; Ας ντρανόμε. Βγάλαμε ένα βόλο. Σα να ήτανε εολενάρι από φίλα. Προσεχτικά κόψαμε το βόλο. Απ' το βόλο βγήκε μια μακριά, ασπρότσιχι κάμπια. Έχει ποδαράκια. Κεφάλι. Ι κάμπια γίριζε στην παλάμι ενός πεδιού. Άφριζε το χέρι-το μέσα στο νερό.

Ι κάμπια γλίστριζε, βύτικε στον πάτο, γλίγορα έτρεκε ανάμεσα στα εκυπίδια.

Ένας μεγάλος εκάθαρτος-κολληθετίς το νερό ρίχτηκε στην κάμπια και την άρπαξε. Ι κάμπια θέλισε να φύγι, μα

τάνε αργά. Ο εκάθαρος έδωκε το κεφάλι-τις κα την έφραγε.

Στον πάτο το χαντακιά έύεσαν πολλές τέτιες κάμπιες σε επιτάκια. Ι μέρες περνέσανε, ι κάμπιες μεγαλόνανε.

Μεγάλωσε ι κάμπια, το επιτάκι-τις έγινε στενόχορο. Ι κάμπια τόχτισε από πάνω. Γινότανε αφτό πολλή απλά. Ι κάμπια βρήκε ένα σαπυμένο φίλο. Έκοψε απ' αφτό ένα κοματάκι κ' έστερα με μια αραχνιά που κολούδι το στερέωσε στην άκρη το επιταύ. Κομάτι με κομάτι το έκανε δυνατό.

Μέσα στο επιτάκι-το ο κολυμβητής εκάθαρος δεν μπορεί να τι δι.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΥ ΚΥΝΥΠΙΥ

— Ίμε γέριχο κυνόπι
με πειλύτσικα φτερά,
με ποδάρια μακριά,
με τι μέτι ευθλερί—
ίμε ράτσα πονηρί.

Όλι πάντα με φοβόντε,
τι γανιά-μου καταριόντε:
το θειρό κε το πωλί,
το αρνάκι, το πεδί.

Πίνο το ζεστό-της έμα.
Δε φοβόμε γο κανένα!

Το άκουσε ο τ'άτ'ιχας κα λέει:

— Με μαχταέθεσε, κυνόπι, για την πονηριά κα του επιδεχσιότιτά-ς. Στο περτό όρος, σε πιλόδικο θάλτο ζει ι δροσέρα.

-- Μα δεν μπορ! να με πιάσι!— λέει το κυνόπι.

Βύισε κα πέτακσε.

Πέτακσε, πέτακσε κ' έπεσε το κυνόπι στη δροσέρα.
Ίθελε το κυνόπι να φίγει, μα...

Τα ποδάρια-το πιζ'μένα —
ίνε τόρα κολιμένα
κα τι μίτι-το κρατά
ι δροσέρα δινάτά.
Τα φτερά-το τα κινή,
μα να φέρι δε μπορέ.

Λιγιστίκανε ι λιγνές καρφίτσες, χοθήκανε στο κορμί το κουνιπύ, σφίχσανε το κυνόπι στο φίλο. Ίπια ι δροσέρα το έμα το κουνιπύ ος τι στερή σταλαματιά. Εδώ το κυνόπι πέθανε.

Μα ι δροσέρα κα τόρα 'ει στο θάλλτο, φιλάρι κι' άλλα κυνόπια.

ΤΟ ΖΙΣΗΜΟ ΤΙΣ ΠΟΤΑΜΙΣΙΑΣ ΚΑΡΑΒΙΔΑΣ

Ίμαστε τριακόσια κοράτια. Όλι καθόμαστε μέσα σε μικρά αβγυλάκια στο υράδι τις μάνας-μας. Ι μάνα μπήκε αντάμα-μας σε κάπια τρίπα κάτω απ'την απόκριμνι ακροποταριά. Έβγαλε από κι τα μακριά-τις μυστάκια κα τις πεαλιδάς-τις κ' έπιανε το κάθε τι, που τι είνονε. Μα αφτί απ'τιν τρίπα δεν έβγανε, γιατί φοβότανε για μας. Έτσι σκεδόν όλο το χιμόνα ι караβίδα έτρογε λίγο, δε σάλεθε. Μονάχα κυνόσε το υράδι-τις, σκυντόντας ε' σμάς φρέσκο νερό, για να μι φουριστήμε.

Την άνικσι εγώ πια μεγάλοςα σαν ένα μερμίνκι κα κυνόμωνα μέσα στο αβγυλάκι-μυ. Ίστερα κέέςκισα το τσέφλι το αβγύ. Αντάμα-μυ θήικανε έχσο ετι λεφτεριά τ' αδέρφια-μυ κ' ι αδερφές-μυ. Γαντ'οθήκαμε όλι με τα πεαλιδάκια στα κολιμπιτικά ποδάρια τις μάνας κα καθόμαστε πάνω ε' αφτίνα κάτω απ' το υράδι-τις. Τόρα ίμαστε όχι περισσότερι από εκατό, τις άλλες το χιμόνα τις φάγαμε τα μαριόδια το νερό.

Ι μάνα-μας θήικε αντάμα-μας απ' την τρίπα κα κινιόσε να θρι φαί. Στο νερό ήτανε όλα μπόλικά, έτρογα πολύ κα

γλήγορα μεγάλα. Πολύς φορές το δυνατό-μυ τσόφλι με στενοχορούσε. Σ' ένα χρόνο το μετάλαξα οχτώ φορές. Ίστε-ρα άρχισα να το μεταλάζω όχι πιχτά. Τόρα το μεταλάζω μόνο μια φορά το χρόνο.

Κάνεις για τόν εαυτό-συ τρίπα κάτι κάτω από μια πέτρα κι' αρχίζεις να τρίβεις τήνα ποδάρι με τάλι. Κινάς τα μυστάκια, πλαγιά-εις πάνω στη ράχι, όσπου να χωριστεί το τσόφλι απ' το κορμί. Ίστερα πλαγιά-εις κι' όλα τα φοβάσε: να μι σε δι κανένα πεδρι κε ε' αρπάξει. Το κορμί αφτό τον κερό μεγάλωνι γλήγορα, κε πάνω στη ράχι γίνετε δυνατό τσόφλι. Τότε αρχί-εις να τρώγεις. Δε χορ-ί-ω φαγά κι' όλα τα τρώγο: κε μαμύδια, κε πεσάκια κε θατράχους. Ξαν τίγι κι' αρπάξω κάτι με τα πεσάλδια-μυ, τότε το θατό δυνατό.

ΤΟ ΠΡΟΙ

Τ' άστρα ζήσανε κ' ε μέρα
γλικοφένκι ντροπαλί
κε στον ίσιχο αγέρω
κελαιδών κοριδαλί.

Σε λιβάδια ανθοσπαρμένα
κε γιομάτα μινυδιά
χίλια αρνάκια σκορπι-μένα
βόσκων χόρτο κε δροσιά.

Κάθε φίλο κε λυλίδι,
κάθε βρίει κε πυλί
για τον ίλιο λεί τραγίδι,
χερετάι τιν αβγί.

Λάμπι ο κό-μρος! Για να δείτε
τιν πανόρια ζογραφιά,
απτον ίπνο εκολλίτε
να χαρίτε ομορφιά.

ΤΑ ΠΑΠΑΚΙΑ ΚΕ ΤΑ ΠΕΔΑΚΙΑ

Στι στράτα μέσα στη σκόνι ἴδα κάτι χοριάτικα παιδιά, πὺ ρίχνανε τα καπέλα-τους πάνω σ' ἓνα πράμα. Ὅταν τα εἶμοσα, τα παιδιά ἔχανε στα χέρια-τους ἀπὸ ἓνα ἄγριο παπάκι. Ἐραθα, ὅτι μια μικρὴ ἄγρια πάπια κυβαλῖζε τα παπάκια-τις ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴ στράτα, κάνοντας τὸ γέρο τὸ χοριῶ.

— Ἴί θα τα κάνετε;—ρόπισα ἀφεισφά τα παιδιά.

Ἀφτά ἀπαντίσανα:

— Θα τ' ἀφίσωμε.

— Νά λιπόν «θα τ' ἀφίσωμε»,—ἔπα εγὼ χολιαζόμενα, —γιατί τα πιάσατε; Πύ ἴνε τόρα ἰ μάννα-τους;

— Νά-τινα κάθετε,—φώνακσανε ἀντάμα τα παιδιά.

Κι' ὅλα μὲ δίκσανε τὸ θυνάκι τὸ αλειτοῦμένο χοραφεῖ, πὺ ἴτανε εἰμά.

Πειλά σ' αὐτὸ καθότανε ἰ πάπια μ' ἀνοιχτὸ στόμα ἀπ' τὴν παραχλί.

— Γλίγορα!—φώνακσα στα παιδιά.—Να πιάτε να δόσετε πῖσο τα παπάκια.

Ἀφτά σα να χαρίκανε μάλιστα κε τρέκσανε με τα παπάκια στο θυνάκι. Ἰ μάννα πέτακσε λίγο μακριά κε, ὅταν τα παιδιά φέγανε, ρίχτικε στα παπάκια-τις. Κάτι τα ἔπε γλίγορα στὴ γλῶσσα-τις, κ' ἔτρικσε στο χοράφι, πὺ ἴτανε σπαρμένο με γριλάφι. Ἀπὸ πῖσο-τις τρέκσανε τα παπάκια, πέντε κοράτσια. Κ' ἔτσι ἀπ' τὸ γριλαφεῖνο χοράφι, κάνοντας

το χίρο το χορού, i ταυρά όλο έκανε το τακιδι-τις προς
τι λίμνη.

Χαρόμενος έβγαλα το καπέλο-μυ και κινόντας-το, φό-
νακσα:

— 'Ορα καλή, παπάκια!

Τα παιδιά γελάσανε.

— Τί γελάτε, αγμάκια, — (πα στα παιδιά, — θάρτε να
λαφρό να πάνε τα παπάκια στη λίμνη; Βγάλτε τα καπέλα-
 σας γλιγορα φονάκτε: αντίο!

Και τα καπέλα ρικοίθηκαν στον αέρα. Όλα τα παιδιά
φονάκσανε αντάμα:

→ Αντίο, παπάκια!

ΣΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Μεσμέρι. Ισιχία.

Δε ραλέθουν τα δοντράκια.

Καθρεφτίζετε ο θιος.

Κοιμπώνε τα ψαράκια.

Στο ιδιόκτιστο ποτάμι

Ο ψαράς ανήστρια ρίχνι.

Στ' ασιμένα τα νερά-το

Τώρα πλέυνε i κίχνη.

ΑΠΟ ΠΥ ΤΡΕΧΙ I ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΝΚΑ

I Σερεμπριάνκα τρέχι ισιχα, χαιδαφτικά λαμπρίζει σαν
αίσιμι ριμά στις πέτρες και στα χαλοπάτια.

— Από πού τρέχι i Σερεμπριάνκα; — ρώτιζε ο Λίας
Σινίτσιν.

— Απ' το Γριμπάνοβο, — απάντιζε ο Νίκος Κλέμοφ.

— Δεν ήνε απτο Γριμπάνοβο, μα απ' το Δουμπτσέ, —
έπε ο Σιμεόν Κόσαρεφ.

— Πός απ' το Δουμπτσέ; Το Δουμπτσέ — νά πού ήνε και
Σερεμπριάνκα — νά από πού τρέχι.

Νά π, αδέρφια, — έπε ο Λίας, — ας πάμε προς τα πάνω
στη στρατα το ποταμού κι ας το μάθουμε μόη-μας.

— Κι' αν αφτό ήνε μακριά;

— Το ίδιο καιν, ας πάμε.

Ίστερα από μια μέρα i τακσιδιότες-μας πήγανε να
βρύνε, από πού τρέχει i Σερρεμπριάνκα. Ίτανε πέντε. Ο
μεγαλύτερος απ' όλους--ο Πέτρος Μπίκοφ--κυβαλόνε στι
ράχι-το ένα μικρότεικο σακούλι με πεσού και πατάτες, και στο
χέρι-το ίχε ένα καζανάκι.

I Σερρεμπριάνκα κάποτε λιγόστεθε και γινότανε μικρό-
τεικο ποταμάκι, που μπορούσανε λαφρά να πιθύνε από πάνω-
το. Το νερό σε τέτοις τόπους έτρεχε με λαφρό θόρυμα. Σε
κάμπους τόπους μεγάλους, απλωνότανε, σε μικρή λίμνη.
Το νερό εδó ίτανε ίσιγο. Μόνη πετόσανε από πάνω-το
χελιδόνα τις αχροποταμιές και στις άκρες κοίωπτόσανε τα
πεσάρια.

— Νά ένα χοριό,—έδixε μπροστά ο Νίκος.

— Ίνε i Αλεξάντροφκα,—ίπε ο Πέτρος.

Ένας χοριάτις με τα γένηα, άμα ίδε τους τακσιδιότες-
μας, φόνακε:

— Ε, παιδιά, από πού ίστε;

— Ίραστε απ' τι Λοπόχοφκα.

— Και πού πάτε;

— Πάμε να δούμε από πού τρέχει i Σερρεμπριάνκα.

Ο χοριάτις γέλασε.

— Και αφτό π' εας χριά'εστε;

— Απλώςτατα θέλουμε να το μάθουμε. Εσί μπάρμπα, δεν
κέρεις, από πού τρέχει;

— Κέρο, εγó ίμωνα ε' αφτός τους τόπους. Αφτό, πε-
δάκια-μου, ίνα χάτο απ' το θονό Βιντίμ.

— Βιντίμ;

— Νε, νε, απ' αφτό το θονό ε' όλες τις μεριές μπο-
ρίς να δας μακριά, και γι' αφτό το λένε Βιντίμ.

— Και πού ίνε αφτό;

— Νά θα πάτε ακόμα τρία χιλιόμετρα, i Σερρεμπριάν-
κα θα γρίει δεκσιά, εκεί ίνε ένα παλιό μιλάρι, και εις να δάτε
δεκσιά. Απ' το γιαν φένατε καλά το θονό.

Κόνταζε πια να βραδιάσει, όταν i μικρή ταξιδιώτης έφ-
θανε στο χωριό. Στι εστράτα ανταμόσανε ένα χωριάτι, κα
μάθανε, ότι εδώ ίνε το χωριό Γριμπάνκοβο.

Τα παιδιά δεν κατασέσανε να περάσουνε δυο επίτια κι'
άκχαφνα ένα μικρό μαλιαρό σκιλάκι με δυνατό λάκσιμο ρήγτικε
απάνο-της. Λίγο κόνταπσε να δάκσι το ποδάρι το Νίκου

Απ' το επίτι βγήκε μια γυνήκω. Ρότισε τα παιδιά:

— Ε, παλικάρια, από πού ίστε;

— Ήμαστε απ' τι Λοπόχοφκα.

— Κα πού πάτε;

— Στο θυνό Βιντίμ.

— Κα γιατί;

— Θέλουμ να μάθουμε, από πού τρέχι i Σερεμπριάνκα.

— I Σερεμπριάνκα; Κα τί σας χριάζατε αφτό;

— Απλύετατα θέλουμ να το μάθουμε. Εσί δεν κσέρις,
από πού τρέχι;

— Σκαζόν φτάσατε. Νά έτσι, κα να πάτε απ' το μονο-
πάτι στο μάκρος το ποταμού. Θα δείτε πιγάδια, εκεί ίνε κ'
ένα με τα κsίλα.

Από μέσα απ' το δροσερό κα σκιερό όρος τα πεδάκια
πήγανε στο μάκρος τις Σερεμπριάνκας. Εδώ μόλις μυρμύριζε
στα σκαλοπάτια ανάμεσα στις πέτρες.

Στο γρίζμα τα παιδιά ίδανε ένα λαμπερό καταράχτι,
ακούσανε το θούζμα το νερό.

Εδώ τα μικρά ποταμάκια τρέχανε προς το γιαρ απ'
όλες τις μεριές. Αρχίζανε όλα λίγα θίρατα μακριά απ' το
γιαρ. Το μεγάλο ποταμάκι έτρεχε απ' το πιγάδι, που ίτανε
στερεομένο με κsίλα.

— Ντρανάτε, προς θγένι το νερό απ' τι γι.

— Ζίτο! Το θθαμε! Νά από πού τρέχι i Σερεμπριάν-
κα-μας.

Ο ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΘΟΡΙΒΟΣ

Ο πράσινος θόριβος τώρα θρύλλει.
Ι άνικει ίρθε. Το δάσος θύλλει.
Φισά τ' αγεράκι, κινά τα κλαδιά.
Θαρίς, κυθεντιάουν τα φίλα κριφά.
Ο ήλιος κσιπνάι νορίς κι' ανεβάνι,
χαιδέει τα δέντρα, γλικά τα ζεστένι.
Γ' φίσι γιορτάει, γενιέτε κσανά
κε πράσινι όλα φορίν φορεσιά.
Ο πράσινος θόριβος τώρα θρύλλει.
Ι άνικει ίρθε. Το δάσος θύλλει.
Φισά τ' αγεράκι. Κινά τα κλαδιά.
Ατέλειστο θρύλλμα γίρο σκορπά.

ΑΛΟΣ ΓΕΛΑ, ΚΙ' ΑΛΟΣ ΚΛΕΙ

Όλι στο όρος χέρνυτε, κ' ι σιμίδες κλένε.
Κάπο απ' τις ζεστές αγιόδες το ήλι το ζυμί ολόεντα
πιο γλήγορα τρέχει σ' όλο το άσπρο-τος κορμί. Απ' τους πόρους
το καπνικό το ζυμί θγένει έκσο.
Ι άνθρωποι λογαριάζουνε το ζυμί τις σιμίδας οφέλιμο κε
νόστιμο πιτό. Χαράζουνε το καπνί κε το σορέθουνε μέσα
σε μποτίλιες.
Τα δέντρα, απ' όπου θγάουνε πολύ ζυμί, κσερέννυτε κε
χάννυτε.

Για να υψώσουμε το δέντρο
χρηιάζουντε ωόντε γεστά,
μα για να το μεγαλώσουμε
— σιατό' χρόνια.

Ι ΚΟΛΕΚΤΣΙΕΣ

Ίνε κοίλι προί.

Πίσο απ' το όρος φάνηκε ο θιος.

Ζουτάνεπρε το όρος. Κελαϊδίσανε τα πολιά. 'Αρχισε τι
δυλιά όλος ο κόσμος τυ όρος.

Μα άκσαφνα όλο το όρος ταράχτηκε.

— Τρυ-ρυ-ρυ-υ-υ. Τραμ-ταμ-ταμ. Τρυ-ρυ-ρυ-υ-υ.

Τί ίνε; Πιος τος ανείχισε όλος;

Στο λιβάδι κάτω απ' τι φονί τις τρομπέτας κε τυ τίμ-
πανν βήλκε ι κολόνα τον πεδιόν. Ο οδιγός έδωσε τιν κυ-
μάντα:

— Τάγμα, ολι!

— Λιπόν, πεδιά, ίμχετε στο σπίτι. Ελάτε να χτίσουμε
τα τ'αντίρια.

Δεν πέραζε ότε μια όρα, όταν ε' όλο τον κάμπο
ασπρίσανε τα τ'αντίρια. Τα πεδιά σκορπιστίχανε στο όρος να
σορέπουνε κσερά κσιλαράκια για ν' ανάπουνε φωτιά. 'Όλο
ακούόντανε φωνές:

— 'Οι, κε τί κοίλι σκάθαρι!

— Βρε ει, τί σκάθαρι ίνε αφτί! Ίνε μερμένικια.

— 'Αι, άι, κε τί χοντρό σκούλι!

— Κ' εγώ ίδρα ένα πολύ μεγάλο εκάθαρο.

Κεράτε τί, παιδιά,—λái ο Θανάσις.—Ελάτε ας κάνουμε
κολέκτσια. Αφτό θα ίνε το δέρο-μας στο εκολιό απ' το
λάγερ.

— Μπράβο-ε, Θανάσι! Καλά, πὺ τόκοπε ο νύς-ε.

Έβραζε ι δουλιά τον παιδιόν. Πίρανε μπάνγκες, κυτάκια,
δίχτια για πεταλύδες, βιβλία για τον κό-μο τὺ όρους κε τὺ
ποταμὺ.

Όλο το καλοκέρι εορέθανε. Μάθανε πιος ζι κάτο απ'
το καπύκι, πιος χτί-ζι επιτάκια στα φίλα, πιος μολόνετε
στα κυτόκια. Κε κανίς απ' αφτός τόρα πια δε λái τα
μερμίνκια εκάθαρος.

ΤΟ ΔΑΣΟΣ

Ζγυρό κε πράσινο το δάσος-μας κσιπνάι.

Τα φίλα-τυ φωτί-ζι ι χρισί αβγί.

Περνόν τα είνεφα. Ι φλόγα τ' ανκαλιά-ζι

κε καθρεφτίζοντε στις λίμνις το γιαλί.

Κε τα πυλιά στα δέντρα πάνο κελαιδύνε.

Στο ποταμάκι κελαρί-ζι το νερό.

Βι-ζυνε τα φίλα.—Κί' όλα χειροτόνε

με το τραγύδι-τους τον ήλιο το λαμπρό.

Ι ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΥ ΟΡΥΣ

Να ίσε φίλος τὺ όρους κε να το φιλάγης.

Ο φίλος τὺ όρους δεν τσακόνι τα κλαδιά, δε γδέρνι
απ' τα δέντρα το καπύκι. Δεν κόβι τα φίλα, δε λιγί-ζι, δε
σαλέβι τα μικρά δεντράκια. Δε θγένι πάνο στα δέντρα κε
δεν κόβι τις ρίζες.

Ο φίλος τὺ όρους δεν ανάβι φωτιά μέσα στο όρος, για
να μι γίνι πυρκαγιά.

Ο φίλος τὺ όρους κέρει, ότι τα πυλιά φιλάγνυε το όρος
απ' τα ήλαθερά ζόα- τους εκάθαρος, τις κάρπιες, πὺ χαλ-

νύνε το καπύκι κε τρώνε τα φίλα. Ο φίλος το όρος δε
χαλνά τις φολιές. Δεν πέρνι απ' τις φολιές αβγά. Αν έβρι
μικρό κυλάκι, τότε πολεμά να το θάλλει πίσω στ'ι φολιά-το.

Ποιά όρι-ισοιά γιόνια,
ισοιά γιόνια-ισοιά υπάρια,
ισοιά νερά-ισοιά χορτάρια.
Αυ' ένα δέντρο μωορί νακίς
να νάνι ένα ευατομύριο σωφ-
τα, με μ' ένα σωϊότο μωορί να
νιάσει ένα ευατομύριο δέντρα.

ΣΤΟ ΟΡΟΣ

Στο όρος δεν ίνε τόσο εθρήγορα, όσο ίνε στο χοράφι-
μα εκί ίνε καλά το 'εστό μεσιμέρι... Κε τί δεν τρανάς
στο όρος: πεσιλά κοκίνοπά πέψκα κρεμάσανε τις θελονόδικές-τους
χορφές. Τα πράσινα έλατα λιγίζονε τ' αχαντένια-τους κλαδιά.
Καμαρόνετε ι άσπρι κατσαρί σιμάδα με τα μισοδάτα-τις φίλα.
Τρομά'ι ι σταχτερί λέρκι κ'ι μεγαλόρ'ι βαλανιδιά έρικσε
κάτω σαν τέντα τα βαθιά κομένα-τις φίλα.

Απ' τα χορτάρια μέσα ντρανά το άσπρο ματάκι το λυ-
λουδύ τις 'εμλιανήκας, κε δίπλα κοκινά'ι πια ι μισοδάτι
γιάγοντα.

Ι ΠΡΟΤΟΜΑΓΙΑ

Πάμε μπρος...
για τους αγόνες
τους τρανός
ς' όλοι τι γε.

Μπίτε όλοι
στις κολόνες,
εκιρατίστε
μια γραμμή

Ι ΣΙΜΕΕΣ ΛΑΛΥΝΕ Ι ΜΙΑ ΤΙΝ ΑΔΙ

Την Προτομαγιά ι δουλεφτάδες όλο το κόσμυ θγένουνε
στη στράτα.

Ι κόκινες εφές τις Σοβιετικές-μας ρεσπόμελικας λένε
στους εργάτες όλο το κόσμυ:

— Νικήσαμε. Ίραστε δυνατά. Ελάτε μαζί-μας. Θα σας
υποστηρίξουμε.

— Ζήτο ι Προτομαγιά!

Την θία μέρα αφένουνε τι δουλιά κε πάνα στην ντερον-
στράτσια κ' ι εργάτες το εκσοτερικό.

Εκί δε ι έγι σοβιέτ. Ι κόκινες εφές τον εργάτón το
εκσοτερικό λένε στους καπιταλιστές:

— Ι εργατική τάξη ένε έπρη στον αγónα ενάντιά- σας,
τραν καπιταλιστές. Λήστε το λάλημα τον εργάτón τις γό-

ρας τον Σοβιέτ. Αφτί θα μας υποστηρίξουνε. Ίμαστε ζινάτι.
Θα νικίσουμε!

— Ζίτο ι Προτομαγιά!

Ι ΚΟΚΙΝΙ ΣΙΜΕΑ

Ι πόρτα τυ σκολιού ανίγι κε κλίι κάθε λαφτό. Τα πεδιά
τρέχουνε στο σκολιό, φονάζουνε, σαν ένα κοπάδι σταροπύ-
λια.

Κί' απ' τι στρατά ακύετε το ίδιο χαρόμενο βήμα. Ο
ήλιος, μπένοντας απ' το ορθάνυχτο παράθυρο πέφτι πάνω
στον πάτο με λαμπερές νταγμάδες.

Ι στοροζάχα Τροφιμόβνα κι' ο ενκονός-τις Στέφανος,
στέκουντε στο παράθυρο.

— Μανάχα, κλας; Πάλι θιμήθηκες τι μάνα-μυ κε του
πατέρα-μυ! Πές-μυ!

— Κε τί να εν πο; Σαν τυς θιμήθό, κόβετς ι ανάσα-
μυ! Ίτανε ο γιόκας-μυ κε δικός-εν πατέρας, κατσαρός,
χαρόμενος κε τραγουδιστής...

Κί' όλο τραγουδύσε για τον κόζμο, για τι λαφτεριά...
Νά μια φορά ίπε: «Ι Προτομαγιά ενε γιορτί όλον τον δυ-
λαφτιάδον».

Ντρανό—ο πατέρας-εν με τι μάνα-εν, στιμάζουντε να
πάνε έχσο απ' την πόλι. Κε κίνι δύλαβε στι φάμπρικα.

Ίρθανε ι είντροφί-τυς απ' τις φάμπρικες, κε σικόσανε
μεγάλο θόριβο. Αλέκο, πρέπι να θγάλις λόγο. Για τέπως
λόγους καθότανε πια στι φιλακί ο Αλέκος-μας. Εγώ τυ ίπα:
— Αλέκο, πιο λαφρά! Μα πύ ν' ακίσι! Μονάχα γέλασε.
Κί' άρχισε να στιμάζετε για τι στρατά...

Ο ήλιος φότιζε όπος σήμερα, μα τότε τέτιο βήμα δεν
ίτανε: μπροστά τι γιορτί τον δυλαφτιάδον δεν την τιμώσανε ι
αφεντάδες-μας...

Πήγανε, κε ςι ςα να ίκσερες κάτι, κείπνισες κι' άρχισες
να κίλες: «Μάμα!» Ίσωνα τότε ενός χρονί. Πήγανε. Κά-

θυμε, τὸς φιλάγο. Επύμασα τὸ φαί. Δεν ἐρχυντε. Φιλάγο
— πάλι φιλάγο. Ο Ἰλιος βασίλευε πια, ὅταν, στο στερνὸ,
γίρισε μονάχι ἡ Αναστασία. Μόνον τὸ χρώμα χάθηκε ἀπ' τὸ
πρόσωπό-τις.

— Ο Ἀλέκος, — φωνάξο, — τί ἐπαθε;

Μόλις μπόρεσα νὰ καταλάβω τί ἐγινε... Σορεψτίκανε
ἡ εργάτες ἔκσο ἀπ' τὴν πόλι. Σιχόσανε τὶς σιμέες, τὶς κρε-
τιλίκανε, τὶς βαστύσανε. Βούσανε τὰ τραγύδια-τους. Κε
πάνο στο δέντρο ἀρχίσανε νὰ βγένουνε κίνι, πυ βγάζανε
λόγο. Κι' ὁ πατέρας-ς' ὁ βγήκε πάνο στο δέντρο... Ἰχε φονί
δυνατί, καθαρί, σαν καμπάνα... Τὸν ἀκόνε ἡ ἀνθρωπι...

περικιχλόσανε τὸς ἀγαπιμένους-μας ἡ κοῦάχι. Ορμίσανε με νὰ-
γίαικες...

Αρχίσανε νὰ εἰρυνε με τὰ τυφέκια... Τὸν Ἀλέκο τὸ
ρίκσανε με τὸ βόλι ἀπ' τὸ δέντρο.

Σκοτονότανε ἡ Αναστασία στὴ θυλιά... Ἡ στενοχόρια
ἔφαγε ὅλη τὴν καρδιά-τις... Ἀρχίσε νὰ βίγι... Τὸ σπύ-
μας ἴτανε ὑγρό... Αρόστις κε πέθανε... Κ' ἐμὲς ἡ διο ἀπο-
μίναμε μονάχι-μας.

Αχ, ντράνα! Ἡ δικί-μας τὸρα μπένουνε σε κολόνες, κ' ἡ
σιμέα ἴνε ἔτιμι...

Μόνον τὸρα κανένα γιὰ τὴν κόχινι σιμέα ὅε σκοτόνουνε...

Στα χέρια το μαθητή κοκλίνε μια σιμέα με τι χτυπιέ επιγραφί: «Ζίτο ι Προτομαγιά!» Κε στα ετήθια τον πεδιόν στράφτανε μικρά κόκκινα αστράκια, σαν το έμα τον δουλεφτάδον, πυ σκοτοθίκανε κάποτε.

— Λιπόν, μανάχα, θα πάω!

Κι' ο Στέφανος αποφασιστικά μπήκε στις σιμές τον μαθητόν...

Ο ΓΙΟΡΤΑΖΜΟΣ ΤΙΣ ΠΡΟΤΟΜΑΓΙΑΣ ΣΤΟΝ ΚΕΡΟ ΤΥ ΤΣΑΡΥ

Πίσω απ' τι γονιά τις στρατάς σε στενό σοκάκι εορέφτικε κόζμος καριά εκατοστή άνθρωπι. Στι μέσι το κήζμου ακύστηκε ι φωνή το Βερόφτ'ιχοφ.

— Στρανκί'ουνε το έμα-μας, σαν να ήμαστε κλύχχβά!

— Σοστά!—απαντίσανε κάμποσες φωνές με μιας με βροντόδικο φωνή.

— Πολεμάι το πεδύ!—ήπε ο Αντρέας. — Λε πάω, λιπόν, να το βοήθω!... — Ακύστηκε ι γλιχιά-τυ φωνή:

— Σίντροφι! Λένε, ότι ετι γι 'ι λογιό-λογιό κόζμος — εθρέι κε γερμανί, ενκλέ'ι κε τάταρι. Μα εγώ αφτό δεν το πιστέβο. 'Ινε μονάχα δυο κόζμι, δυο ράτσες αφύλιότες — ι πλύσι κ' ι φτοχί. Ι άνθρωπι φορώνε λογιό-λογιό ρύχα κε λογιό-λογιό μλύνε. Μα ντρανάτε, πως ι πλύσι γάλι, γερμανί, ενκλέ'ι φέρουντε με τον εργατικό κόζμο έτσι κε θα δάτε, ότι όλοι αφτί 'Ινε σχτρί για τον εργάτι κε ετύδι ετι γύλα-τυ.

Μέσα στον κόζμο κάποιος γέλασε.

— Κι' απ' τιν άλι μεριά αν ντρανώμε, — έτσι θα δούρε, ότι κι' ο γάλος εργάτις, κι' ο τάταρος, κι' ο τούρκος 'ι το ίδιο σκιάλσιζο 'Ισιμο, όπως κε ρις, ο ρύσικος εργατικός κόζμος!

Απ' τι στρατά εργότανε όλο κε περισσότερος κόζμος. Ο ένας από πίσω απ' τον άλο, ι άνθρωπι ειοπιλά, τεντό-

νανε τι γύλα, ρικονόντανε πάνω στα δάχτυλα του ποδαριού,
χονόντανε στο ροκάκι...

— Ι πολίτεια! — φώναξε κάποιος.

Απ' τι στρατά στο στενό ροκάκι ίσια πάνω στον κόλμο
ερχόντανε, κουνώντας τις θίτσες τέσσαρις καθαλάριδες πολισ-
μάνι κα φονάβανε!

— Σχορπισίτε!

Ι άνθρωποι καταβάσανε τα φρίλια-τους, άθελια δίνανε δρόμο
στ' άλοχα. Μερικί ανεβένανε πάνω στους φράχτες.

— Βάλανε τα χιφιδόπουλα πάνω στ' άλοχα, κι' αφτά
γριλίζανε—νά κ' εμís ίμαστε πολεμάρχι, — ακίετικε κάποια
θροντερί, χολιαζόμενι φονί.

Ο Αντρέας απέμινε μόνος στ' μέσι το ροκακίου. Πάνο-
το ορμίζανε, κουνώντας το κεφάλι, δυο άλοχα.

ΕΤΙΜΟΣ ΠΑΝΤΑ ΝΑ ΙΣΕ!

Κόκινι, τίμα παντιέρα,
είχο πεσιλά στον αγέρα,
είχο, κιμάτισε πια
ς' όλο το εκλάβο ντυνιά!
Ε, πιονέρα! Σιμόνι ι όρα,
που θα κσεσπάσι ι κρίσιμι μπόρα.
Κράτα παντώ τι ριμέα ρφιχτά.
Τράβα στο δρόμο το Λένιν πιστά.
Πάλαπσε, επύδαρε, 'ίσε.
'Ετιμος πάντα να ισε!

Ο ΓΑΡΙ ΑΙΖΜΑΝ

Ο Γάρι 'Αιζμαν μάθινε γράματα στον Αμερικί, στο
σχολιό. Εχί οργάνωσε πιονέριχο τάγμα, όπου μπήκανε όλα
τα προλετάρικα παιδιά το σχολιό. Αυτάμα με τις συντόφους-
το έκανε ολάκερι ριρά από πιονέριχα τάγματα.

Μια φορά ίτανε συνεδρίασι του πιονέρον.

Ο Γάρι λαλῶσε τα παδιὰ στον αγόνα για τι σοβιετικὴ
εκσυζία ε' ὅλο τον ντυνιά.

Ἐτραξε ἐκί ένα ιπικὸ τάγμα τις πολίτσας. Ἡ πολίτ-
μάνι χοθίκανε μέσα στον κόζμο τον πιονέρον. Ὅταν ένας
πολιεμάνος ἴρθε σιμά στο Γάρι Ἀϊζμαν, αὐτός ἀρπαξε τ'
ἀλόγο απ' το χαλινάρι. Ἀμέσως ἀρεστάρανε το Γάρι.

Ἰστερα ἀπὸ κάμποσες μέρες δικάσανε το Γάρι. Ἡ δι-
καστὴς καταδικάσανε το Γάρι ε' ἔχει μινὸν φιλάκι. Στι φι-
λακί δάλανε το Γάρι ἀντάμα με τὸς κλέφτες. Το φερόντανε
πολί ἀσκιμα.

Ὅταν ο Γάρι τέλειωσε τι φιλακί-το, ο νατζιάλικοσ τις
φιλακίς το ἴπε:

Ἀν πέσις στα χέρια-μας ἀκόμα μια φορὰ, τότες ὅα τιν
πάθης ἀσκιμα.

Μα ο Γάρι δεν ἴνε ἀπὸ κίνους πυ μπορίς να φοβερίσις.

Ἐκατὸ χιλιάδες ἀνεργι τις Νέας Ἰόρκης θήλκανε στι
στράτα κε ἔιπύσανε «πσομί για δουλιὰ». Ο Γάρι ἴτανε ἀντά-
μα-τους. Τον ἀρεστάρανε πάλι κε το δικάσανε.

Ἡ καταδίξι ἴτανε τέτια: πέντε χρόνια σοφρονιστικὴ φιλακί.

Ἡ ΖΟΙ-ΤΥ ΙΝΕ ΒΑΡΙΑ

Το σκλάβο το νέγρο βαριά ἰ ζοί.

Τον δέρνουν κε σκάβει τ' ἀφέντι τι γι.

Προστάζουν να φέρνι μαζὶ στι δουλιὰ

ἰ μάνα τα μάθρα μικρά-τις παδιὰ

Βραδιάζῃ κ' ἰ Σάλι ἀκόμα λιγίῃ

τι ράγι. Ο ἴδρος το χόμα ποτῖι.

Θαμπόνουν τα μάτια. Ἡ Σάλι πινάι,

μα λέκει ἰ μικρόλα να πι ὅεν τολμάι.

Ο ΠΙΟΝΕΡΟΣ ΤΙΜΠ

Ο φορτοτὴς Γάρι ἴπε στον Τιμπ:

— Ἰσε μικρός, εἰ σταλαματιά. Ἀν ἰ σταλαματιά ὅα
κίλῃσι το θράδι στι στράτα, μπορί να τι ὅι κανίς;

— Κανείς δεν μπορεί να τι θα—απάντησε ο Τιμπ.

— Πήγανε τότε, σε σταλαματιά, στη φάρμακα και κό-
λισε να αφετό.—Κι' ο Ράμι έβγαλε στον Τιμπ ένα μεγάλο
φίλο χαρτί.

Το πρωί ο κόζμος εορτάστηκε στην αβλόπορτα τις φά-
ρμακας. Ο απειλός Αράν διάβαζε φοναχτά:

— «Πινόμα. Σόνη πια που υποφέρουμε! Κάτω ι πλώσει!
Σ' όλες τις γονιές το ντολιά γίνεται μεγάλος αγόνας. Γερ-
γάτες πολεμύνε ενάντια στον καπιταλισμό».

Ακασφνα φανάκανε άνθρωποι με κείλα και ρεβόλβερ.
Σκορπίσανε τον κόζμο. Χόσανε τον Αράν μέσα στο αφετο-
κίνιτο και τον κυβαλίσανε.

Το βράδι ο Τιμπ,—ζήτησε να βρει το Ράμι:

— Ράμι,—έπε ο Τιμπ,—εγώ θα κολιό κάθε μέχτα
τα φίλα-ς. Ας πάνε να φονάζουνε σ' όλους:

— «Σόνη πια να υποφέρουμε! Κάτω ι πλώσει!»

Ο Τιμπ έγινε μικρός πιονέρος.

ΑΛΟ ΛΟΓΙΟ ΔΕΝ ΜΠΟΡΙ ΝΑ ΓΙΝΙ

Ο ενιάχρονος Καρλ σήμερα απόμινε μόνος στο σπίτι.
Ι μάνα-του έφυγε. Ο πατέρας-του δε φενότανε πια δια βδο-
μάδες. Μα ο Καρλ δε θαμάζει γι' αφετό. Κσέρι, ότι ι πο-
λίτσια ζιτάι τον πατέρα-του, και καλά που δεν ίνε στο σπίτι.

Ο πατέρας του Καρλ ίνε κομμουνιστής.

Ο Καρλ ακήι θήματα. Ανήγι ι πόρτα. Μπένωνε τρεις.

— Εσί μόνος ίσε εδó, πεδó;—Νε...

— Κ' ι μάνα-ς, πύ ίνε; —Έφυγε.

— Κι' ο πατέρας-ς;—Έφυγε.

— Πó;—Ο Καρλ απάντησε, ότι δεν κσέρι.

— Εγώ θα σε πάγο στη φιλακί, — λέει ένας απειλός
άνθρωπος.

Ι καρδιά του Καρλ τρώακσε. Μα δεν έπε τίποτα.

Τον Καρλ τον πήγανε κάτω, το βγάλανε στ' εστράτα κε τον καθίσανε στ' αφτοκίνητο.

Ίστερα από μισή ώρα βρέθηκε σε μια μεγάλη φωτερή κάμαρα.

Μπροστά-τ'υ καθότανε ένας άνθρωπος με φόρμα πολιε-
μάνου.

— Πόσο χρόνό ισε; Πός σε λένε; Πιγένις στο εκολιό;
Ο Καρλ απάντιζε.

— Κε θέλεις να φας;—Νε, θέλι.

Ίστερα από δυο — τρία λεφτά ο Καρλ κσεπάστρεψε
το πσορὶ κε τιν καλμπασά.

Άκσαφνα ο πολιεμάνος χαμυλά κε γλήγορα ροτάι:

— Κε πὸ ινε ο πατέρας-ε;—Ο Καρλ πάγοσε.

— Πὸ ινε ο πατέρας-ε;—Σιοπί.

— Πὸ ινε ο πατέρας-ε; — σε ροτό.

Ο Καρλ φυρκίεστε, μα σοπένι.

Στιν κάμαρα ινε ισιχλα, μονάχα το ρολόι τις γονέας
χπιπά.

Κάπιος μπίκε μέσα.—Σας Ίτόνε.

Ο πολιεμάνος έβρισε κε βγήκε απ' τιν κάμαρα.

Παράσανε κάμποσα λεφτά. Κανένας δεν ερχότανε. Ο
Καρλ έτρεσκε στιν πόρτα κε τι εκύντιζε.

Ι πόρτα άνικσε. Ο Καρλ βγένι. Ι στρατιότες δε δί-
νονε καμιά προσοχή. Κι' ο Καρλ τρέχι, τρέχι στο σπίτι.

Ι ΦΙΛΙ-ΜΑΣ Κ' Ι ΕΧΤΡΙ-ΜΑΣ

Ι χόρα-μας ινε ι ΕΣΣΔ.

Ίνε στον ντυνά κι' άλλες χόρες.

Ας ροτίσουμε τον κόφο αφτόν τον χορόν:—πιος ινε ο
χίτονάς-εας;

Θ' απαντίσυνε:—Ι Σοβιετικὶ Ένοσι.

Ας ροτίσουμε:—Τί ινε Σοβιετικὶ Ένοσι;

Ι εργάτες θ' απαντίσυνε:—Ο καλύτερός-μας φίλος.

Ι καπιταλιστές θ' απαντίσυνε:—Ο πιο κακός εχτρός-μας.

Ας ροτίσουμε τος εργάτες:—Γιατί ίνε φίλος;

— Εξί ίνε μπολσεβίκι. Ι πάρτια τον μπολσεβίκον ίπε:

«Προλετάρι όλυ τυ κόσμυ ενοθίτε!» Ι πάρτια τον μπολσεβίκον ίπε: «Ι φάμπρικες κε τα εργοστάσια ίνε δικά-εας. Τα χοράφια κε τα όρι ίνε δικά-εας. Καρτακολίστε τις πομέστεικους κε τος φαμπρικάντες».

— Ι μπολσεβίκικι πάρτια ίνε εχτρός-μας,—θα πώνα ι καπιταλιστές.

— Γιατί;

— Γιατί ι πάρτια ίπε: «Προλετάρι όλυ τυ κόσμυ ενοθίτε!» Ι εργάτες αφτίς τις χόρας ίπανε: «Ι φάμπρικες κε τα εργοστάσια ίνε δικά-μας. Τα χοράφια κε τα όρι ίνε δικά-μας». Αφτί μας καρτακολίσανε. Μας τα πέρανε όλα.

Ι εργάτες κ' ι χοριάτες τις μεγάλις χόρας ίπανε:

— Ερίς καρτακολίσαμε τος εχτρός-μας. Τόρα—όλα ίνε δικά-μας.

— Θα χτίσουμε τι χόρα-μας,—ίπε ι πάρτια.

— Θα χτίσουμε το χόρα-μας,—ίπανε ι εργάτες κ' ι χοριάτες.

ΜΕ ΤΟ ΡΑΔΙΟ

Ι αντένες διαλαλόνε,
πος ετι χόρα πολεμόνε,
πος ι φάμπρικες φυντόνυν,
τα κολχόζια διναμόνυν,
πος γιρίζυν τα λυριά

στα μοτόρια θιασπικά,
πος γιρίζυν ι τροχί
στα θαγόνια με ορμή,
πος μαθένουνε καλά
τα πεδιά-μας στα σχολιά.

Ι ΦΟΝΕΣ ΑΠ' ΤΟ ΧΤΙΣΙΜΟ

- Χτίζουμε ηλεκτροστάντσια.
- Κάναμε νέο σιδηρόδρομο.
- Χτίσαμε νέο εργοστάσιο.

— Διό φορές περισέψαμε τὴν παραγωγὴν τῶν φάμπρικῶν μας.

— Χτίζουμε κενώρια σπίτια, κενώριας πόλεις γιὰ τοὺς ἐργάτες.

— Πρότι τελιόσαμε τὴν ἐπορά.

— Χτίσαμε τὸ πιο γλιγορὸ αεροπλάνο.

Τόρως, κολχόζια

χτίζουμε τόρα.

Ὅλοι δουλεύουν.

Βράζει ἡ χώρα.

Λόγο νὰ δόξουν

ὅλοι χρυστίνε,

πὸς πολέμους.

φέτος νὰ πίνε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ.		ΣΕΛ.
Το προί	0	Τ' αήριστο χοράρι	33
Ο παλικαράς	—	Πόε θυλέσαμε στο εργοστάσιο στον καρό του τρένου	34
Ι θροχί	4	Ο Βλαδίσλαβ Ιλντς Λένιν	—
Ι μπόρα	5	Στο θάνατο του Λένιν	39
Για μανιτάρια	—	Ο αποχαρτεμένος με τον αρχηγό— Αρχηγός, δάσκαλος, φίλος	40
Το ποταμάκι	6	Ο Ιοσίφ Βισαρρόντοβιτς Στάλιν— Ο Οχτόβριε κεκαλυμμένο	42
Το φίδι	—	Χτίζουμε	—
Το τόπι	8	Εχτελέσαμε τι θηλιά	43
Το λύσιμο	—	Σήμερα κι' άδριο	—
Το τάγμα στο λάγερ	9	Τον λαλίσανε	44
Ι δοίλ	—	Στι φουρά	45
Το περιβόλι	10	Γράμα κόκινου στρατιώτη	—
Το περιβόλι-μας	11	Ο κένος κι' ο δικός-μας	46
Τις ρίζες ι τις κορφές	12	Ι χόρα-μας	47
Τ' αγριόχορτα	14	Ο αιθερόδρομος	48
Λαχανο-ποταλίδες	—	Τ' ατσαλένιο ιπικό	49
Ι κάμπια	15	Τουρκσίμπ	—
Ο δάτραχος	—	Το σινάλο	50
Ο μπαχτζίς	16	Ο πιονέρος Αμπροσίμωφ	51
Το κένο κλαδάκι	17	Ι εφεδρετικότητα το κόκινου αεροπόρου	52
Στον μπαχτζί του Μιτζώριν	18	Αεροπλάνο	53
Ο φιλακας	19	Πόσο αγαπούσε ο Γκριγόριε το ράδιο	54
Ι αλάλατι μυσαφίριδες	20	Ο κλιζμένος πασαζιρός	55
Ι πιστί φιλακας	21	Το ταχυδρομικό θαγόνι	56
Τα σταροπούλια	22	Ο, τί φελαρός που ίνα	—
Το σταροπούλι στι φολιά	—	Το τιγράκι	57
Ένα κακό	23	Το λιοντάρι κι' ι αλατι	58
Πριν κα τώρα	24	Σκιλί-σανιτάρ	—
Στον τόπο του θάλτου	25	Ο φιλακας	59
Ιλεχτροστάντσια	26	Ο μικρός ταχυδρόμος	60
Το χτίσιμο	27		
Ο ιλεχτριζμός	—		
Διο λάμπες	28		
Μυσαφίριδες απτι ΜΤΣ	29		
Στον παλιό καρό	30		

	ΣΚΛ.
Ι λίκι	62
Πος ι λίκι μαθήωνε τα πεδιό-	
τους	63
Ο άφοδος λαγός	64
Το χτινό πω κρή	66
Ι μάχι	67
Το λαφάκι	69
Δεν πέτιχε	71
Το κυλάρι	73
Τ' άγριο κυλάρι κα το τζακάλι	74
Ο αιτός μπερκίτ	76
Ο χιμονάτις	77
Το παράκισνο ορνιθόκυλο	78
Ίνα φοδερί	79
Ι ιλαχτρική κλέσα	—
Ι νικοκίρά κ' ι έρνήια	80
Χορικός, σαν το νήχι μικρός	81
Το κύλιμα τον πεδιόν	—
Ο Γιάνης Ζύκοφ	82
Στο πεσάδικο	83
Ι σιγχιτί εστράτα	85
Ο Ιλιος μυσαφίρις	86
Ι κίς Μαρία	88
Το χυλιόρι κα το δρανάκι	89
Ο αχόρταγος μολάς	90
Ι ιστορία μιας υζμπέκας	—
Ι σιγχιτό τυ Μάρτι	92
Ι κρασνοζνάμενκα	—
Ι μάνα πέτακας	93
Ι άνικα	—
Το πρώτο τηλεγράφημα	
απτο όρος	94
Τα διζανιάρικα στο όρος	—
Τιν άνικα	—
Τα μαθροπύλια ίρθανε	95
Σπουδαχτό γράμα απτο όρος	—
Σπουδαχτό τηλεγράφημα απτο	
όρος	96

	ΣΚΛ.
Δεν έχι άλλο παγονά	—
Γράμα με τιν πέτα τον κυλιόν	97
Πος οφτά κειλουργί περνέσανε	
απτο ποτάμι, έτσι ο πάγος	
άρχισε να καλέδι	98
Ι γιορτί το πρώτο αθλασιό	100
Ο τερπέλις	101
Θα βρέκει θανάτά	—
Το μετάλαγμα το βωτράχ'	102
Τα ζοντανά επιτάκια	103
Ο θάνατος το κονοπέ	104
Το ζέιμο τις ποταμίσις καρα-	
έβας	105
Το τρού	106
Τα παπάνια κα τα πεδάκια	107
Στο ποτάμι	108
Από πύ τρέχι ι Σαραμπερίνκα	—
Ο πράσιнос θύριδος	111
Άλος γελά, κ' άλος κλάι	—
Ι κολάκτρις	112
Το δάκος	113
Ι κανόνες τυ όρος	—
Στο όρος	114
Ι Προτομαγιά	115
Ι σιρίες λαλίνα ι μια τιν άλι	—
Ι κόκκινη σιμάτ	116
Ο γιορταζμός τις Προτομαγιάς	
στον καρό τυ τάρω	118
Έτιμος πάντα να ίσε	119
Ο Γάρι Άιζμαν	—
Ι ζού-τω ίνα θαμά	120
Ο πιονέρος Τιμπ	—
Άλο λογικό δεν μπορέ να γίνι	121
Ι φιλι-μας κ' ι εχτρι-μας	122
Με το ράδιο	123
Ι γονές απ' το χτίσιμο	—

Стат. форм. 75х105.

8 печ. лист. — 200,400.

Тираж 4500.

Міськвіт 1470

я. Марушів, держархіварня ч. 11.

Зам. № 3717.